

ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΣΕΝΓΚΕΝ

Σκιές Θέουτα στη Λευκωσία

Αναταράξεις στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίζοντα, σε όλα τα ζητήματα που αφορούν μεταναστευτικό και Σένγκεν, αναμένεται να προκαλέσει ενδεχόμενη συντήρηση της κρίσης στη Θέουτα, αγγίζοντας και τις στοχεύσεις της Λευκωσίας, για ένταξη στην ενιαία ζώνη. **Σελ. 5**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Με Nurofen,
ο πονοκέφαλος δεν
θα χαλάσει
τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ.
ΣΥΝΕΧΙΣΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΟ ΣΑΣ

ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Στην κορυφή της Ευρώπης το ελληνικό γιαούρτι

Οι ελληνικές εξαγωγές γιαουρτιού από μόλις 91.000 τόνους το 2019 φέτος αναμένεται να φτάσουν στους 331.000 τόνους. Στην Ευρώπη το ελληνικό γιαούρτι βρίσκεται στην κορυφή των πωλήσεων, κυρίως σε Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία και Γαλλία, ενώ κατακτά και πιο μακρινές αγορές όπως η Νότια Κορέα. Ο τζίρος των εξαγωγών υπερβαίνει για αυτούς της εγχώριας αγοράς. Εντός Ελλάδας ανέρχεται στα 400 εκατ. ευρώ ενώ το 2025 οι εξαγωγές έφτασαν τα 559 εκατ. ευρώ. **Σελ. 16**

ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Σελ. 11

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΟΙ ΚΑΥΣΩΝΕΣ «ΚΑΙΝΕ» ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σελ. 10

Μείωση του πέναλτι 12% στις συντάξεις σε 8%

Τι αλλαγές φέρνει το νομοσχέδιο σε κοινωνικές ομάδες και ωφελήματα – Θα καταβάλλουν εισφορές και οι εισοδηματίες

Μεγάλη ημέρα για το Συνταξιοδοτικό σήμερα. Ο υπ. Εργασίας Μαρίνος Μουσιούτας ενδέχεται να λάβει τις πρώτες αντιδράσεις των κοινωνικών εταίρων για τις πρόνοιες του νομοσχεδίου για τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, το οποίο βρίσκεται ήδη στα χέρια τους.

Στόχος της κυβέρνησης παραμένει η κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή τον Σεπτέμβριο εάν όλα κυλήσουν καλά. Το υπ. Εργασίας εμφανίζεται ανοικτό σε εισηγήσεις που δεν θα αλλάζουν τη φιλοσοφία του συστήματος και δεν θα συνεπάγεται πρόσθετο

οικονομικό κόστος χωρίς αντίστοιχη εισήγηση για ισόποση μείωση κόστους από κάπου αλλού. Όπως προκύπτει από πληροφορίες της «Κ», στο επίμαχο θέμα του πέναλτι του 12% η κυβερνητική πρόταση περιλαμβάνει μείωση του ποσοστού κατά το 1/3 και

όχι κατάργησή του, που ήταν το αίτημα των συνταξιωτών. Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και νέο τρόπο υπολογισμού των συντάξεων που κατά την κυβερνητική πρόταση θα επιφέρει αυξήσεις στις συντάξεις από 2% έως 60%. **Σελ. 4**

Η Ελλάδα κατατάσσεται στις κορυφαίες θέσεις παγκοσμίως ως προορισμός για σκάφη μεγάλου μήκους, με εκατοντάδες θαλαμηγούς να πλέουν ταυτόχρονα σε Αιγαίο και Ιόνιο. Στη φωτογραφία, το mega yacht των 116 μέτρων «Multiverse» του δισεκατομμυριούχου επενδυτή Γιούρι Μίλνερ.

ΠΛΩΤΑ ΠΑΛΑΤΙΑ

Παρέλαση σουπέρ γιοτ σε Ιόνιο και Αιγαίο

Η Ελλάδα παραμένει και φέτος ο Νο 1 προορισμός παγκοσμίως για πολυτελή σκάφη. Περισσότερες από 300 θαλαμηγού μήκους άνω των 24 μέτρων βρίσκονται αυτή τη στιγμή στο Ιόνιο και στο Αιγαίο Πέλαγος, καθώς η χώρα είναι

πολύ φθηνός προορισμός γι' αυτού του είδους τα σκάφη. Από τα πλωτά παλάτια που πλέουν στις ελληνικές θάλασσες ξεχωρίζουν το μήκους 101 μ. super yacht «Destiny» του Αμερικανού δισεκατομμυριούχου ιδρυτή της Blackstone,

Στίβεν Σβάρτσμαν, το 116 μ. «Multiverse» του επίσης δισεκατομμυριούχου επενδυτή Γιούρι Μίλνερ, το έως 56 μ. «Blue II» του Ολλανδού συνιδρυτή της CVC Capital Partners, Λούις Ριντερ φαν Ράπαρντ. **Σελ. 12**

INSTANT PAYMENTS

Φουλάρουν οι μηχανές για το IRIS Κύπρου

Αρχίζουν σύντομα οι συναντήσεις μεταξύ των μερών που θα αναπτύξουν το «IRIS Κύπρου», το «project» μεταφοράς χρημάτων μόνο με τηλεφωνικό αριθμό. Στόχος, να εφαρμοστεί αρχές του 2027 καθώς το χρονοδιάγραμμα για να εφαρμοστεί περί τα τέλη του 2026, φαίνεται να είναι δύσκολο. **Σελ. 6**

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Εδραιώθηκαν τα ψηφιακά κανάλια

Η προσπάθεια των τραπεζών να περιοριστούν οι συναλλαγές μέσω επιταγών από το 2016, αλλά και η ψηφιοποίηση κερδίζει συνεχώς έδαφος. Οι καταναλωτές επιλέγουν τα ψηφιακά κανάλια και τις εφαρμογές των τραπεζών περιορίζοντας δραστικά την έκδοση επιταγών. **Σελ. 7**

ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Στη σιγουριά των μετρητών οι Κύπριοι

Τα μετρητά αποτελούν την πιο διαδεδομένη μέθοδο πληρωμών στην Κύπρο, ενώ πολίτες εκφράζουν ενδοιασμούς για το ψηφιακό ευρώ. Τα ψηφιακά μέσα πληρωμής προτιμώνται από γυναίκες κάτω των 45 ετών με τρίτοβάθμια μόρφωση, που ανήκουν σε ανώτερα ή μεσαία κοινωνικά στρώματα και διαμένουν σε αστικές περιοχές. Τι φανερώνει έρευνα της ΚΤΚ. **Σελ. 7**

ΑΡΘΡΟ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΕΡΙΣΙΑΝΗΣ

Από τη Rue de la Loi στην Κυριάκου Μάτση

Σελ. 4

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Γιατί η Κύπρος είναι ευάλωτη στην κλιματική κρίση

Το «net zero» εκτός από «σύνθημα» είναι και η νομική υποχρέωση για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Ο οδικός χάρτης προβλέπει μείωση των καθαρών εκπομπών κατά 55% έως το 2030 με αφετηρία το 1990 και, σύμφωνα με τη νέα αναθεώρηση του Κλιματικού Νόμου που οριστικοποιήθηκε τον Φεβρουάριο, κατά 90% έως το 2040. Από όλες τις χώρες, η Φινλανδία οδηγεί την «κούρσα», έχοντας μεταθέσει τον στόχο του «net zero» για το 2035, δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια νωρίτερα από την υποχρέωση. Ακολουθούν οι Δανία, Σουηδία και Γερμανία που έχουν στόχο για «net zero» το 2045.

Το 2025 ο Κυπριακός Σύνδεσμος Τραπεζών και η Cyta χρηματοδότησαν μελέτη της McKinsey με σκο-

πό να ετοιμάσει οδικό χάρτη για την Κύπρο και τον στόχο του «net zero» μέχρι το 2050. Ο οδικός χάρτης θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος του αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα. Η τελευταία ανάλογη στρατηγική κατατέθηκε τον Δεκέμβριο του 2024, έξι μήνες μετά την πάροδο του χρονοδιαγράμματος της 30ής Ιουνίου 2024. Η επόμενη αναθεώρηση αναμένεται το 2027 και εκεί λογικά θα εμφανιστεί ο οδικός χάρτης της McKinsey.

Σύμφωνα με τις ανακρινόμενες, η μελέτη ανεβάζει το συνολικό κόστος στα €40 δισ. με ορίζοντα το 2050 (η αναθεώρηση Φεβρουαρίου 2026 για 90% μέχρι το 2040 προφανώς δεν λήφθηκε υπόψη και ανεβάζει το κόστος).

Οι μεγάλες κατηγορίες δαπανών αφορούν στους τομείς των μεταφορών, των κτιριακών υποδομών και του ηλεκτρισμού. Άλλη μελέτη, ακαδημαϊκή αυτή τη φορά, ανεβάζει το κόστος στα €80 δισ., με τιμές 2022. Σύμφωνα με το τελευταίο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (2024) οι εγγύτερες χρονικά δαπάνες (near-term) τοποθετούνται στα €20 δισ. (δεν αναπροσαρμόστηκαν για τις αναθεωρήσεις Φεβρουαρίου).

Όπως ευκολά μπορεί κάποιος να αντιληφθεί τα ποσά είναι εξωπραγματικά για τα μεγέθη της κυπριακής οικονομίας (εκτίμηση ΑΕΠ 2026 στα €36 δισ.). Αν δεχθούμε ότι το κόστος θα βρίσκεται στα €40 δισ., η χρηματοδότηση εκτιμάται πως θα προέλθει

κατά €10 δισ. από το κράτος και κατά €30 δισ. από τον ιδιωτικό τομέα. Ακόμη και έτσι να είναι τα πράγματα, το κράτος θα αναγκαστεί να δανειστεί το 50% του ποσού που σήμερα χρωστά. Επειδή όμως δεν είναι ρεαλιστικό να αναμένουμε ότι ο ιδιωτικός τομέας θα επενδύσει €30 δισ. στο «net zero», καλύτερα να υποθέσουμε ότι η συντριπτική δαπάνη θα προέλθει από το κράτος. Σε μια τέτοια περίπτωση το δημόσιο χρέος ενδεχομένως και να τριπλασιαστεί σε βάθος χρόνου.

Η πιο πάνω ανάλυση αναδεικνύει μια πηγή κινδύνου που συχνά υποεκτιμούμε και ως εκ τούτου απουσιάζει από τον δημόσιο διάλογο. Γιατί αν τα συζητούσαμε αυτά τα θέματα θα μπορούσαμε πιο εύκολα να αντι-

ληφθούμε τι εννοούν οι οικοί αξιολόγησες, όταν μας λένε ότι η κυπριακή οικονομία είναι ευάλωτη στους κλιματικούς κινδύνους. Εμείς όμως επιλέγουμε να πανηγυρίζουμε για τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και τις ευρωπαϊκές πρωτίες. Μας διαφεύγει όμως ότι ζούμε σε μια περίοδο που οι εταίροι μας δανείζονται και επενδύουν, ενώ εμείς πασκίζουμε να προκηρύξουμε έναν διαγωνισμό και θεωρούμε ανάθεμα τα δανεικά για παραγωγικές επενδύσεις. Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, μολοντί θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κρίσιμος μοχλός χρηματοδότησης, παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητο, χωρίς στρατηγική στόχευση κατανομής των πόρων.

Κατέβασε το app, πλήρωσε με κάρτα & κέρδισε ευρώ Επιστροφή σε Κύπρο & Ελλάδα!

Πλήρωσε με κάρτα Eurobank σε 800+ σημεία πώλησης στην Κύπρο και 8500+ στην Ελλάδα και κέρδισε ευρώ Επιστροφή, απευθείας στον λογαριασμό σου.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.
eurobank.cy/epistrofi

Κατέβασε το Επιστροφή app και ξεκίνα να κερδίζεις!

Αριστερά, το μεγάλο τραπέζι του Arsenal που καθημερινά φιλοξενεί κόσμο ο οποίος θέλει να διαβάσει ή ακόμη και να δουλέψει. Δεξιά, η είσοδος του βιβλιοπωλείου Σηματολόγιον, που μετράει μία δεκαετία λειτουργίας στην καρδιά της Χώρας στη Σίκινο. «Το όνομα προέρχεται από την ομώνυμη ποιητική συλλογή του Οδυσσέα Ελύτη», εξηγεί ο ιδιοκτήτης του Στέλιος Ρογκάκος.

Νησίδες φιλαναγνωσίας στις Κυκλάδες

Ιδιοκτήτες βιβλιοπωλείων σε Ανάφη, Σίκινο και Αντίπαρο μιλούν στην «Κ» για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΣΑΜΠΑΝΗ**

Σε πολλά ελληνικά νησιά, το πρωινό τελετουργικό του να ψάχνεις εφημερίδα στο περίπτερο συχνά καταλήγει άδοξα. Δεν υπάρχουν αρκετά φύλλα ή δεν υπάρχουν καθόλου φύλλα, ενώ το αργό καλοκαιρινό διάβασμα, έστω και του βιβλίου που έκωσες τελευταία στιγμή στην τσάντα, μοιάζει να μην έχει θέση μέσα στη φασαρία του Αυγούστου. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο –και συχνά κόντρα σε κάθε λογική–, εμφανίζονται μικρά βιβλιοπωλεία σε μέρη όπου κανείς δεν θα περίμενε να ευδοκιμήσουν. Σε νησιά με ελάχιστους μόνιμους κατοίκους, οι ιδιοκτήτες αυτών των χώρων ανοίγουν και κρατούν ζωντανά τα βιβλιοπωλεία περισσότερο από αγάπη και λιγότερο από επαγγελματική σκοπιμότητα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ένα παλιό караβόσπιτο στο λιμάνι του Αγίου Νικολάου στην Ανάφη, το οποίο μετατράπηκε, πριν από δύο μόλις χρόνια, σε ένα από τα πιο ιδιαίτερα βιβλιοπωλεία των Κυκλάδων.

«Θέλαμε να ξεφύγει λίγο ο κόσμος από το “foodie” και πιο “πάρτι” κομμάτι, που έχει γίνει πάρα πολύ έντονο παντού. Αποφασίσαμε, λοιπόν, να κάνουμε κάτι διαφορετικό, χωρίς να ξέρουμε ακριβώς πώς και αν θα λειτουργήσει», λέει ο Νικόλας Ψαριανός, ένας από τους ιδρυτές του βιβλιοπωλείου Arsenal, λάτρης της Ανάφης και της ανάνηψης. Μαζί με δύο φίλους, τους Γιώργο και Θωδωρή, αποφάσισαν να δημιουργήσουν έναν χώρο που θα αποτύπωνε αυτό που αγάπησαν στο νησί, όταν το πρωτογνώρισαν: την απλότητα και την αίσθηση ότι ο χρόνος κυλάει λίγο πιο αργά.

«Είναι το μοναδικό βιβλιοπωλείο στο νησί, αλλά λειτουργεί περισσότερο σαν αναγνωστήριο», εξηγεί ο κ. Ψαριανός. «Ο κόσμος μπορεί να δουλέψει, να διαβάσει ανενόχλητος στο μεγάλο κεντρικό τραπέζι, χωρίς να είναι απαραίτητο να αγοράσει κάτι. Τα βιβλία στα ράφια είναι προς πώληση, αλλά το Arsenal δεν έχει τον χαρακτήρα καταστήματος – περισσότερο μοιάζει με χώρο φιλοξε-

Η καταπράσινη αυλή στο Αρόδο, στην Αντίπαρο. «Ο πατέρας μου ήταν βιβλιοπώλης στην Αθήνα και τη δεκαετία του 1980 αποφάσισε να ανοίξει το Αρόδο στον τόπο γαταγωγής της μητέρας μου», λέει η σημερινή ιδιοκτήτρια Μαρία Σταθοπούλου. Με τη δική της παρουσία παραμένει σημείο αναφοράς για τη μικρή κοινωνία του νησιού, διατηρώντας τον χαρακτήρα ενός ζεστού πολιτιστικού πυρήνα.

«Ο κόσμος μπορεί να δουλέψει, να διαβάσει ανενόχλητος, χωρίς να είναι απαραίτητο να αγοράσει κάτι (...) Το Arsenal δεν έχει τον χαρακτήρα καταστήματος – περισσότερο μοιάζει με χώρο φιλοξενίας», λέει ο Νικόλας Ψαριανός.

νίας», σημειώνει. Ο τρόπος λειτουργίας του είναι εξίσου ιδιαίτερος, καθώς δεν υπάρχει κάποιος με την ιδιότητα του υπαλλήλου. Ο χώρος παραχωρείται κάθε εβδομάδα σε ένα διαφορετικό άτομο, που τον ανοίγει για το κοινό από τις 6 μ.μ. έως τις 11 μ.μ. «Στην ουσία είναι άνθρωποι που ενδιαφέρονται για το βιβλίο και την τέχνη και μπορούν ελεύθερα να χρησιμοποιούν τον χώρο για να δημιουργήσουν ή να παρουσιάσουν κάτι μέσα σε αυτόν, όπως για παράδειγμα περφόρμανς ή εκθέσεις. Έτσι, κάθε εβδομάδα ο φωτισμός, η διακόσμηση, η ατμόσφαιρα, είναι διαφορετικά από την προηγούμενη, δίνοντας την αίσθηση ότι το μέρος εξελίσσεται και παραμένει ζωντανό», λέει ο Νικόλας Ψαριανός.

Η ίδια λογική ακολουθείται και στα βιβλία που θα συναντήσει κανείς στα ράφια. «Μέσα στο Arsenal δεν θα βρεις ούτε ένα best seller, παρά μόνο βιβλία “καλοκαιρινά”. Μεταξύ άλλων, επιλέγουμε συγγραφείς και ποιητές που με κάποιο τρόπο συνδέονται με το Αιγαίο, όπως οι Καρβαδάς και Καραγάτσος», αναφέρει ο Νικόλας Ψαριανός και διευκρινίζει ότι για κάθε τίτλο υπάρχουν ένα με δύο αντίτυπα. «Στόχος αυτού είναι να αισθανθεί ο επισκέπτης ότι βρίσκεται στη βιβλιοθήκη κάποιου, με κάθε βιβλίο να έχει ξεχωριστή θέση σε αυτήν».

Αντίστοιχα μικρά βιβλιοπωλεία συναντάει κανείς και σε άλλα νησιά των Κυκλάδων. Ενα από τα πιο δημοφιλή είναι το Σηματολόγιον στη Σίκινο, που

άνοιξε πριν από περίπου μία δεκαετία στην καρδιά της Χώρας και αποτέλεσε το πρώτο βιβλιοπωλείο που λειτουργήσει ποτέ εκεί. «Το όνομα προέρχεται από την ομώνυμη ποιητική συλλογή του Οδυσσέα Ελύτη. Ο ποιητής σχετίζεται με το νησί, γιατί στη διαθήκη του είχε εκφράσει την επιθυμία να κτιστεί ένα εκκλησάκι στη Σίκινο. Έτσι, το 2011 έγιναν τα θυρανοίξια της Παναγίας Παντοχαράς, που εορτάζει αυτές τις μέρες», εξηγεί ο ιδιοκτήτης Στέλιος Ρογκάκος, ο οποίος περνά τους καλοκαιρινούς μήνες στο μικρό νησί των Κυκλάδων, υποδεχόμενος βιβλιόφιλους από την Ελλάδα και το εξωτερικό. «Με έχουν ρωτήσει πολλές φορές γιατί πήρα αυτή την απόφαση, αν θα μπορούσε να ευδοκιμήσει και πόσο

εύκολο είναι να συνεχιστεί. Συνηθίζω να απαντάω με τη γνωστή φράση του Τζον Κένεντι: “Πηγαίνουμε στο Διάστημα όχι γιατί είναι εύκολο, αλλά γιατί είναι δύσκολο”», σχολιάζει.

Στα ράφια του βιβλιοπωλείου Σηματολόγιον μπορεί να βρει κανείς ελληνική πεζογραφία, ποίηση, φιλοσοφία, ιστορία, δοκίμια, αλλά και ποικιλία ξενόγλωσσων τίτλων. «Από την πρώτη στιγμή φάνηκε ότι ο κόσμος ενδιαφέρεται. Προσπαθώ να καλύψω όλες τις κατηγορίες του βιβλίου, αλλά η μερίδα του λέοντος, όπως πιστεύω, σε όλα τα βιβλιοπωλεία, πηγαίνει στην πεζογραφία», λέει ο κ. Ρογκάκος.

Πλέον με προς την Αντίπαρο, όπου το βιβλιοπωλείο Αρόδο έχει γίνει σημείο συνάντησης για βιβλιόφιλους ντόπιους και επισκέπτες, συνεχίζοντας μια παράδοση χρόνων. «Γεννήθηκαν μέσα στον χώρο του βιβλίου. Ο πατέρας μου ήταν βιβλιοπώλης στην Αθήνα και τη δεκαετία του 1980 αποφάσισε να ανοίξει το Αρόδο στον τόπο γαταγωγής της μητέρας μου», λέει η σημερινή ιδιοκτήτρια Μαρία Σταθοπούλου. Με τη δική της παρουσία το Αρόδο πέρασε σε μια νέα εποχή, παραμένοντας σημείο αναφοράς για τη μικρή κοινωνία του νησιού και διατηρώντας τον χαρακτήρα ενός ζεστού πολιτιστικού πυρήνα που, όπως μας λέει, προσπαθεί πάντα να μένει ανοικτός και εξωστρεφής.

Πέρα από πόλους έλξης για τους βιβλιόφιλους, το Αρόδο έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια σε χώρο που αγαπούν γνωστοί συγγραφείς. Στις αρχές Αυγούστου, η κ. Σταθοπούλου υποδέχθηκε τον Απόστολο Δοξιάδη, ο οποίος παρουσίασε το νέο του βιβλίο «Γαλανόσκυλος» (εκδ. Ψυχογιός), γεμίζοντας την καταπράσινη αυλή με κόσμο, ενώ στα τέλη του μηνός θα ακολουθήσει –για δεύτερη φορά– ο Αύγουστος Κορτώ. «Οι περισσότεροι συγγραφείς ανακαλύπτουν το βιβλιοπωλείο στις καλοκαιρινές τους διακοπές», λέει η κ. Σταθοπούλου, καταλήγοντας πως «η σχέση τους με το Αρόδο ξεκινάει συνήθως από μια τυχαία επίσκεψη, που συχνά οδηγείται σε συνεργασία, πάντοτε σημαντική για την Αντίπαρο και το κοινό».

Ενας άλλος τόπος όταν σπάσει ο αγωγός

Δεν ήταν η πρώτη φορά που ένα ποτάμι λυμάτων ξεχύθηκε ανάμεσα στις ξαπλώστρες της ακτής Παπανικολή στη Νέα Χώρα Χανίων και εξέβαλε στη θάλασσα. Πέρυσι συνέβη λίγες ημέρες μετά τον Δεκαπενταύγουστο, φέτος λίγες ημέρες πριν. Ατία, βλάβη σε κεντρικό αγωγό του υπερφορτωμένου αποχετευτικού δικτύου που διοχετεύει τα υγρά απόβλητα στον βιολογικό καθαρισμό. Τα φρεάτια ξεχειλίσαν, τα αυξημένα κατά πολύ λύματα πλημύρισαν τους δρόμους και κατέληξαν στη θάλασσα. Μολονότι η Κρήτη έχει υψηλά, πολύ υψηλότερα π.χ. από τη Στερεά ή την Αττική, πο-

μακας οικιστικές διόγκωσες τουριστικών τόπων. Γιδόστρατες απροσχεδίαστα τοιμεντοστρώνονται, χωράφια, αναβαθμίδες και ρεματιές πυρετικά δομοούνται, φορτώνοντας τα θέρετρα με ένα κτιριακό απόθεμα πολύ βαρύ για τους ώμους των βραδέως αναβαθμιζόμενων υποδομών τους. Ο όγκος των παραγόμενων λυμάτων υπερδιπλασιάζεται, οι μονάδες ασφυκτιούν. Οι συχνές διαρροές είναι το σήμα SOS ότι το σύστημα καταρρέει. Μέσα στη φαντασμαγορία των διακοπών, ένας άλλος τόπος ξεγυμνώνεται όταν αγωγοί σπάσουν. Οι βλάβες «μπαλάνωνται», όμως τα δίκτυα είναι παλιά, οι εγκαταστάσεις προβληματικές. Ή έχουν στηθεί υπερσύγχρονες μονάδες, αλλά λείπουν οι αναγκαίες συνδέσεις, το εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό. Κοινότοπο, αλλά τυπικά ελληνικό: υπάρχει ένα μεγάλο κενό στη συστηματική επίβλεψη και υποστήριξη των έργων.

Κι ενώ δεν έχουν ακόμη λυθεί παλιές εκκρεμότητες, αυξάνονται οι απαιτήσεις της Ε.Ε. για ενεργειακή ουδετερότητα και επαναχρησιμοποίηση του νερού. Στη χώρα μας μόνο οκτώ βιολογικοί καθαρισμοί σε σύνολο 275 οδηγούν τη λυματολάσπη σε κομποστοποίηση ή ξήρανση προς καύση, οι υπόλοιποι την αποθέτουν σε ΧΥΤΑ. Επίσης, μόνο τρεις-τέσσερις μονάδες (Παροικιά Πάρου, Μολάοι Λακωνίας, Λαμία, Ακρωτήρι Χανίων) παρέχουν τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης του επεξεργασμένου νερού στη γεωργία – οι υπόλοιπες το κατευθύνουν στη θάλασσα ή σε ποτάμια. Δεν είναι ότι δεν έχουν γίνει βήματα, αλλά τρέχουμε πίσω από τις ευρωπαϊκές, εξακολουθώντας χωρίς σχεδιασμό, πόρους, βιώσιμα συστήματα συντήρησης των μονάδων, χωρίς μέτρο και σταματημό να σημειντοκαλύπτουμε με θεμέλια στην «άμμο». Κι as βρέχεται συχνά με λύματα.

«Αρκουδότηρυπα», προς νέα τοποθεσία προβολής μετά τις αντιδράσεις

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Μέσα στα γάργαρα νερά μιας ορεινής πηγής δύο νεαρές κοπέλες πλησιάζουν η μία την άλλη. Ο ήλιος λούζει τα κεφάλια τους, τα χείλη τους είναι κοντά, αν και (ακόμη) δεν αγγίζονται. Η εικόνα ωστόσο, όπως αποτυπώνεται στην αφίσα της «Αρκουδότηρυπας», της πολυβραβευμένης ταινίας των Στέργιου Ντίνιου και Χρυσιάννας Παπαδάκη, είναι μάλλον εύληκτη. Τουλάχιστον εκλαμβάνεται ως τέτοια από τα μάτια μιας «ισχνής μειοψηφίας», η οποία όμως κατάφερε, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Κινηματογραφικής Λέσχης Αιγίου, να ακυρώσει την προγραμματισμένη για την περασμένη Κυριακή, 16 Αυγούστου, προβολή της ταινίας στον ορεινό οικισμό της Παρασκευής του Δήμου Αιγιαλείας. Να τα πάρουμε όμως με τη σειρά. Πριν από περίπου ενάμιση μήνα ανακοινώθηκε το πρόγραμμα του 10ου Θαίρος Film Festival, το οποίο διοργανώνεται από την Κινηματογραφική Λέσχη Αιγίου, πραγματοποιώντας προβολές σε διάφορες τοποθεσίες του δήμου – μία από αυτές ήταν και εκείνη της «Αρκουδότηρυπας» στην περιοχή Αλώνια της Παρασκευής. Λίγες μέρες ωστόσο πριν από την εκδήλωση ο τοπικός πολιτιστικός σύλλογος, ο οποίος συνέδραμε τη διοργάνωση, επικοινωνήσε για να ζητήσει την ακύρωσή της κατόπιν πιέσεων και απειλών από παράγοντες της περιοχής –την «ισχνή μειοψηφία» που αναφέρεται παραπάνω–, σύμφωνα με όσα μας λέει το μέλος της Κινηματογραφικής Λέσχης, Σπύρος Σημάτης. Αφορμή για τις αντιδράσεις φαίνεται να στάθηκε το γεγονός ότι η προβολή ήταν «υπερβολικά κοντά» στη γιορτή του Δεκαπενταύγουστου. Ο ίδιος ο κ. Σημάτης, πάντως, θεωρεί απίθανο οποιοσδήποτε από το χωριό να έχει δει το φιλμ, ενώ εκτιμά πως η καταδίκη του βασίζεται μόνο στην αφίσα που προφανώς αναρτήθηκε ενόψει της εκδήλωσης.

Σκηνή από την πολυβραβευμένη ταινία των Στέργιου Ντίνιου και Χρυσιάννας Παπαδάκη, «Αρκουδότηρυπα».

Εν τω μεταξύ, εκ μέρους των δημιουργών της ταινίας, εκδόθηκε καυστική ανακοίνωση-απάντηση, όπου μεταξύ άλλων αναφέρονται: «Η “Αρκουδότηρυπα” είναι μια ιστορία αγάπης, ενθελικώσας και ατομικής ελευθερίας, γυρισμένη εξ ολοκλήρου στα βουνά της Πίνδου με τη συμμετοχή και τη στήριξη της τοπικής κοινωνίας. Μέσα από τη σχέση δύο νεαρών γυναικών που κατοικούν στην Ελάτη Τρικάλων, μιλάει για τη φίλια, τον έρωτα, αλλά και για την ασφυκτική κοινωνική πίεση που εξακολουθεί να καθορίζει τις ζωές πολλών ατόμων, ιδιαίτερα στις μικρές κοινωνίες της ελληνικής επαρχίας. [...] Η ειρωνεία των αντιδράσεων που προκάλεσε η ταινία μας είναι θλιβερή: μια ταινία που μιλάει για την καταπίεση στην ελ-

ληνική επαρχία καταλήγει να φιμώνεται από την ίδια ακριβώς συνθήκη που επικριρεί να φωτίσει». Σε νεότερη επικοινωνία μας με τη δημιουργική ομάδα της ταινίας, μας είπαν ότι η τελευταία «μιλάει από μόνη της, φωτίζοντας ακριβώς αυτό το σκοτάδι που ξεδιπλώθηκε τις τελευταίες μέρες», ενώ θεωρούν εν μέρη υπαίτιους και τους διοργανωτές της εκδήλωσης, οι οποίοι υπέκυψαν στις όποιες αντιδράσεις. Αυτές ως συνήθως μεταφέρθηκαν αστραπιαία και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με τα σχόλια στη σχετική ανάρτηση της Κινηματογραφικής Λέσχης να είναι πλέον απενεργοποιημένα «λόγω ακραίων εκφράσεων μίσους, εξύβρισης και δυσφημisms». Έτσι περιγράφεται προφανώς ο ομοφοβικός-ρατσιστικός οχετός

που εξαπολύθηκε τα τελευταία 24ωρα, πιθανότατα με προέλευση όχι μόνο την ορεινή Αιγιαλεία. Από την πλευρά του, ο κ. Σημάτης μάς πληροφορεί ότι η προβολή της ταινίας θα γίνει σε άλλη τοποθεσία του δήμου και μάλιστα σχετικά άμεσα, αφού η αγορά των δικαιωμάτων από τον διανομέα (Cinob) αφορά συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Σε κάθε περίπτωση, η αρχική ακύρωση της δωρεάν προβολής μιας ταινίας διεθνώς αναγνωρισμένης και διόλου... ακατάλληλης αποτελεί ξεκάθαρη ήττα για τον πολιτισμό μας, ενώ έρχεται να προστεθεί σε άλλα παρόμοια περιστατικά, όπως αυτά που συνέβησαν στις περυσινές προβολές του ντοκιμαντέρ «Αδέσποτα κορμιά» της Ελίας Ψύκου.

ZENITH

THE HEART OF WATCHMAKING

Vassos Eliades Accessories Ltd

Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

CHRONOMASTER SPORT

Μείωση του πέναλτι του 12% στις συντάξεις κατά 1/3

Η κυβερνητική πρόταση στα χέρια των κοινωνικών εταίρων - Οι βασικές πρόνοιες του νομοσχεδίου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η **παράδοση** του νομοσχεδίου για τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση στους κοινωνικούς εταίρους σηματοδοτεί την αντίστροφη μέτρηση ολοκλήρωσης μιας μακροχρόνιας προσπάθειας εκσυγχρονισμού του ασφαλιστικού συστήματος της Κύπρου. Την Τετάρτη 19 Αυγούστου ο υπουργός Εργασίας Μαρίνος Μουσιούτας ενδεχομένως να έχει ενώπιόν του μια πρώτη τοποθέτηση των εμπλεκομένων επί της κυβερνητικής πρότασης, η οποία, εάν όλα κυλάσουν ομαλά, θα αποσταλεί στη Βουλή τον Σεπτέμβριο για συζήτηση και ψήφιση. Για την πλευρά της κυβέρνησης το περιεχόμενο της πρότασης αποτελεί την οροφή των παραχωρήσεων χωρίς να αλλοιωθεί η φιλοσοφία του ασφαλιστικού συστήματος κάτι που θα επισημανθεί από τον υπουργό Εργασίας στη συνεδρία της Τετάρτης στην οποία και θα αναλυθούν οι πρόνοιες του νομοσχεδίου. Το υπουργείο Εργασίας αναμένει τοποθέτηση από πλευράς κοινωνικών

Το υπουργείο Εργασίας εμφανίζεται ανοικτό σε εισηγήσεις που δεν θα αλλάζουν τη φιλοσοφία του συστήματος και δεν θα συνεπάγεται πρόσθετο οικονομικό κόστος χωρίς αντίστοιχη εισήγηση για ισόποση μείωση κόστους από κάπου αλλού.

εταίρων στις 28 Αυγούστου ημερομηνία κατά την οποία θα συνεδριάσει το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα. Στη συνεδρία δεν αποκλείεται να είναι παρών ο υπουργός Οικονομικών, ο οποίος θα αναλύσει την επενδυτική πολιτική που θα ακολουθηθεί στο ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Όπως προκύπτει από πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της και η «Κ» στο επίμαχο θέμα του πέναλτι του 12% η κυβερνητική πρόταση περιλαμβάνει μείωση του ποσοστού κατά το 1/3 και όχι κατάργησή του που ήταν το αίτημα των συντεχνιών.

Το νομοσχέδιο

Στη συνεδρία της Τετάρτης με τους κοινωνικούς εταίρους ο υπουργός Εργασίας Μαρίνος Μουσιούτας θα προσέλθει με θετική διάθεση ακόμα και για ζητήματα που εκ των πραγμάτων είναι δύσκολα, όπως η αναλογιστική μείωση του 12% για όσους συνταξιοδοτούνται στα 63. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο υπουργός Εργασίας για όλα τα ζητήματα που συνεπάγονται επιπρόσθετες οικονομικές δαπάνες το Υπουργείο είναι έτοιμο να τα συζητήσει με την προϋπόθεση να υποδειχθεί από πού μπορεί να εξοικονομηθεί το επιπρόσθετο ποσό, ώστε να διατηρείται το οικονομικό ισοζύγιο του συστήματος. Στις βασικές πρόνοιες του νομοσχεδίου που ετοίμασε το υπουργείο Εργασίας περιλαμβάνονται:

- Νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που κατά την κυβερνητική πρόταση θα επιφέρει αυξήσεις στις συντάξεις από 2% έως 60%.
- Αλλαγές σε ωφελήματα που δίνονται από το Ταμείων Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Παραχώρηση πιστώσεων σε μπότερες με μικρά παιδιά, αναπήρους, άτυπους φροντιστές, νέους εργαζόμενους φοιτητές.
- Ένταξη στο σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων των εισοδηματιών, κατηγορία η οποία σήμερα λαμβάνει κοινωνική σύνταξη χωρίς οι δικαιούχοι να καταβάλουν ασφαλιστικές εισφορές.
- Νέα επενδυτική πολιτική για τα αποθεματικά του Ταμείου.
- Ταμεία Προνοίας για το σύνολο των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα.

Οι συντεχνίες και το 12%

Για τις συντεχνίες η κατάργηση του 12%, ποσοστού μειωμένων συντάξεων σε όσους αποχωρούν στο 63ο έτος της ηλικίας του ήταν και παραμένει ένα από τα βασικά θέματα. Για την κυβέρνηση σε καμία περίπτωση δεν προκύπτει θέμα κατάργησής του για δύο λόγους. Πρώτον θα συνιστούσε μείωση του ορίου συνταξιοδότησης και δεύτερον θα επιβάρυνε τα οικονομικά του Ταμείου σε σημείο που θα πρόκυπταν θέματα βιωσιμότητας του ασφαλιστικού

συστήματος. Η κυβέρνηση προκειμένου να κάμψει τις πιέσεις των συντεχνιών αναγνωρίζει πως το ποσοστό 12% μπορεί να μειωθεί. Σύμφωνα με ασφαλείς πηγές της «Κ» στο νομοσχέδιο προβλέπεται μείωση του 12% κατά 1/3 κάτι που μεταφράζεται σε μείωση στο 8%. Αν λάβουμε υπόψη την κυβερνητική τοποθέτηση πως μπορούν να συζητηθούν όλα τα θέματα αρκεί να υπάρχει ισόποση κάλυψη της όποιας οικονομικής επιβάρυνσης θεωρητικά το υπουργείο Εργασίας θα μπορούσε να ασχοληθεί με περαιτέρω μείωση του ποσοστού της αναλογιστικής μείωσης. Όπως σημειώναν αρμόδιες πηγές στην «Κ» η κάλυψη της οικονομικής τρύπας θα μπορούσε να γίνει είτε με αύξηση των εισφορών στο Ταμείο είτε με αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης, δύο θέματα τα οποία δεν βρίσκονται στις σκέψεις του κυβερνητικού επιτελείου. Επιπλέον, όπως σημειώναν οι ίδιες πηγές, το ποσοστό αναλογιστικής μείωσης δεν θα υφίσταται από μετά το 2032 που θα τεθεί σε ισχύει ο νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων.

Ταμεία Προνοίας

Οι συντεχνίες στον διάλογο που προηγήθηκε εμφανίστηκαν με ισχυρή θέση για το θέμα επέκτασης των Ταμείων Προνοίας στον ιδιωτικό τομέα. Όπως προκύπτει από τοποθετήσεις του αρ-

μόδιου υπουργείου το θέμα αυτό είναι δύσκολο να επιλυθεί μέχρι τον ερχόμενο Δεκέμβριο που προγραμματίζεται το νομοσχέδιο να σταλεί στη Βουλή προς ψήφιση. Στο υπουργείο Εργασίας θεωρούν πως η επέκταση των Ταμείων Προνοίας μπορεί να εφαρμοστεί πλην όμως θα χρειασθεί χρόνος έως ότου ολοκληρωθούν οι προπαρασκευαστικές διαδικασίες. Ενώπιον του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος το υπουργείο Εργασίας αναμένεται να προτείνει το θέμα αυτό να παραμείνει στο τραπέζι των συζητήσεων χωρίς να επηρεασθεί το σύνολο της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού.

Επενδύσεις αποθεματικών

Στον διάλογο που θα ξεκινήσει από τις 28 Αυγούστου στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα θα περιλαμβάνεται και το θέμα επενδύσεων των αποθεματικών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στις σκέψεις του υπουργείου Εργασίας είναι να υιοθετηθεί το μοντέλο του νόμου για το Ταμείο Υδρογονανθράκων και θα πρέπει να υπάρχει κατάλληλη πριν από την 01/01/2028. Η διαχείριση του επενδυτικού ταμείου θα γίνεται από ανεξάρτητη αρχή και σε αυτό θα κατανέμονται τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και οι ετήσιες δόσεις για αποπληρωμή των €12 δισ. από το κράτος.

Η Αγκυρα επαναφέρει τα «μποφόρ» στο Αιγαίο

Πώς ερμηνεύει η Αθήνα τα προεδρικά διατάγματα για τα θαλάσσια πάρκα

Της ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ως **μία αναμφίβολα** αναβαθμισμένη κίνηση στην προσπάθεια επιβολής της τουρκικής αναθεωρητικής ατζέντας στο Αιγαίο και ολοκλήρωση της στροφής μακριά από τα «ήρεμα νερά» προσεγγίζει η Αθήνα τη δημοσίευση στην τουρκική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των προεδρικών διαταγμάτων με τα οποία η Αγκυρα προχώρησε στην ανακήρυξη θαλάσσιων πάρκων σε δύο περιοχές: ένα στο Βόρειο Αιγαίο, στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Λήμνου και Σαμοθράκης, και το δεύτερο στην Ανατολική Μεσόγειο, όπου περιλαμβάνεται το Καστελλόριζο και αποκόπτεται πλήρως από τη Ρόδο.

Η κυβέρνηση και το υπουργείο Εξωτερικών δρομολογούν ήδη κινήσεις αντίδρασης, με την προτεραιότητα να δίνεται στην ενημέρωση της Ε.Ε. και διεθνών οργανισμών για το παράνομο των τουρκικών ενεργειών με βάση το διεθνές δίκαιο και την προσπάθεια δημιουργίας τετελεσμένων και πρόωθνης αβάσιμων αξιώσεων και διεκδικήσεων με «όχημα» την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ προεξοφλείται αυστηρό διάβημα προς την Αγκυρα.

Την ίδια στιγμή, η Αθήνα αξιολογεί τα δεδομένα και παρακολουθεί στενά τις ενέργειες της τουρκικής ηγεσίας, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν η ανακήρυξη των θαλάσσιων πάρκων αποτελεί αποασματική κίνηση, η οποία μπορεί –κατά μία ανάγνωση– να στοχεύει στην ικανοποίηση του εσωτερικού ακροατηρίου ως απάντηση στις κινήσεις που έχει κάνει η Ελλάδα με την ανακήρυξη θαλάσσιων πάρκων, με τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό, με την πρόσφατη συμφωνία με τον όμιλο Meridiam για το καλώδιο ηλεκτρικής ενέργειας Ελλάδα - Κύπρου, με τις κινήσεις προσέγγισης με τη Λιβύη.

Δεν διαλανθάνει την προσοχή, ωστόσο, και επισημαίνεται από διπλωματικές πηγές ότι η νέα κίνηση της τουρκικής πλευράς έρχεται ως προσεκτικά μελετημένο βήμα μιας ακολουθίας κινήσεων, με τις οποίες σταθερά και για δεκαετίες οικοδομείται το αφήγημα των αμφισβητήσεων και διεκδικήσεων σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο.

Έτσι, με το θαλάσσιο πάρκο στο Βόρειο Αιγαίο, η Τουρκία επί της ουσίας επαναλαμβάνει τη θέση της για προορισμό της μέσης γραμμής με βάση τις ηπειρωτικές ακτές και πλήρη αγνόηση των ελληνικών νησιών: το θαλάσσιο πάρκο εκτείνεται στην περιοχή ανάμεσα σε Σαμοθράκη και Λήμνο, σε περιοχή διεθνών υδάτων και εντός της ελληνικής συνθηκικής υφαλοκρηπίδας, για την οποία η Αγκυρα έχει εγείρει διεκδικήσεις ήδη από το 1973 με κορήγηση αδειών έρευνας στην τουρκική εταιρεία

πετρελαίου (ΤΡΑΟ), με αφορμή τον εντοπισμό κοιτασμάτων στα ανοιχτά της Θάσου.

Αντιστοίχως, το θαλάσσιο πάρκο στην Ανατολική Μεσόγειο απομονώνει τελείως το Καστελλόριζο από τον υπόλοιπο νησιωτικό χώρο της Ελλάδας και περιορίζει την επήρεια του νησιού στον καθορισμό θαλασσιών ζωνών.

Το μεγάλο ερώτημα είναι οι πιθανές κινήσεις που θα μπορούσαν να ακολουθήσουν. Ενα σαφώς δυσμενές και εξαιρετικά ανησυχητικό σενάριο, που θα αποτελέσει μεγάλη κλιμάκωση, είναι το ενδεχόμενο η Αγκυρα να προχωρήσει σε ένα επόμενο στάδιο σε απαγορεύσεις στο πεδίο. Δηλαδή, να αρχίσει να ορίζει περιορισμούς δραστηριοτήτων, όπως για παράδειγμα στην αλιεία, στις έρευνες ή στη ναυσιπλοΐα, στις περιοχές που ανακήρυξε θαλάσσια πάρκα.

Το δεύτερο, ακόμη πιο δυσμενές, σενάριο είναι να ακολουθήσει το προσεχές διάστημα η νομοθέτηση της «Γαλάζιας Πατρίδας». Το τελευταίο διήμερο, με αφορμή την ανακήρυξη των δύο θαλάσσιων πάρκων, επανήλθαν στα τουρκικά μέσα ενημέρωσης οι πληροφορίες ότι τον Οκτώβριο επίκειται η συζήτηση του νομοσχεδίου για τη «Γαλάζια Πατρίδα» στο τουρκικό κοινοβούλιο. Οι δημοσιογραφικές πληροφορίες έχουν περιγράψει ένα νομοθέτημα που θα προσδιορίζει με χάρτες τα όρια της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και της υφαλοκρηπίδας που αποτελούν τα θαλάσσια σύνορα της Τουρκίας –σύμφωνα με τη θεωώρηση της Αγκυρας– αλλά και τα νομικά πρότυπα που θα εφαρμόζει η τουρκική πλευρά εντός των περιοχών δικαιοδοσίας της και των θαλασσίων ζωνών.

Η Αθήνα αντέδρασε άμεσα στη νέα τουρκική πρόκληση τονίζοντας σε ανακοίνωση του υπουργείου Εξωτερικών ότι τα δύο θαλάσσια πάρκα που ανακήρυξε η Αγκυρα εκτείνονται πέραν των τουρκικών χωρικών υδάτων και η εγκαθίδρυσή τους είναι παράνομη στον βαθμό που καταλαμβάνουν διεθνή ύδατα, καθώς και στον βαθμό που εκτείνονται εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Επίσης, ότι η μονομερής θέσπιση από την Τουρκία των θαλάσσιων πάρκων και σε περιοχές εκτός δικαιοδοσίας της δεν μπορεί να δημιουργήσει τετελεσμένα, ούτε να επηρεάσει καθ' οιονδήποτε τρόπο δικαιώματα που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο.

Στον βαθμό που η τουρκική κίνηση μπορεί να αναγνωστεί ως απάντηση στην ανακήρυξη δύο θαλάσσιων πάρκων από την Ελλάδα το καλοκαίρι του 2025, οι διαφορές είναι απόλυτες και σαφείς. Τα θαλάσσια πάρκα στις νότιες Κυκλάδες και στο Ιόνιο εκτείνονται αποκλειστικά εντός των ελληνικών χωρικών υδάτων.

ΑΡΘΡΟ Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Από τη Rue de la Loi στην Κυριάκου Μάτση

Όταν, ορθολογικά σκεπτόμενο, το Υπουργείο Οικονομικών απευθύνθηκε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για να βοηθήσει με την εμπειρογνώμοσύνη τους στη διαχείριση των ημικρατικών οργανισμών, αυτό εξέτασε 58 δημόσιες οντότητες, όσες καταγράφη και το ίδιο το Υπουργείο. Στο ΔΝΤ, βρήκαν 17 κρατικές επιχειρήσεις, αλλά το Υπουργείο έχει 26. Η στατιστική Υπηρεσία καταγράφει 62 δημόσιες οντότητες και 19 κρατικές επιχειρήσεις. Σε καμία από τις λίστες δεν περιλαμβάνεται η ΚΕΔΙΠΕΣ.

Ναι, τα κριτήρια είναι διαφορετικά, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει σαφής καταγραφή των οντοτήτων. Επομένως, πριν κοιτάξει καν κάποιος τον τρόπο διαχείρισης, την ποιότητα διακυβέρνησης, τους διορισμούς, τους πολλούς τους προϋπολογισμούς, καθώς οντότητας ή την επιχειρηματική και επιχειρησιακή τους δομή, το σημείο εκκίνησης είναι πως υπάρχει πρόβλημα και πως είναι σοβαρό.

Η κυβέρνηση το γνωρίζει –και είμαστε σε θέση να ξέρουμε πως το γνωρίζει– διότι συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο με τη σύμφωνη γνώμη της Κυπριακής Δημοκρατίας, κάνει αναφορές στην ανεπάρκεια δι-

ακυβέρνησης των ημικρατικών. Αναφορές, όχι μόνο στην αξιοκρατία, αλλά και στην ποιότητα της διακυβέρνησής τους, καταγράφονται από το 2022 (και παλαιότερα) μέχρι και φέτος.

Αλλάζει η κυβέρνηση, διά του υπουργού Οικονομικών και προφανώς με τη σύμφωνη άποψη του ΠτΔ, ψήφισε τον μήνα που πέρασε πως «η διακυβέρνησή (των ημικρατικών) εξακολουθεί να υπολείπεται των διεθνών προτύπων, καθώς παρατηρούνται επίμονες αδυναμίες όσον αφορά τη λογοδοσία, τη διαφάνεια, τις διαδικασίες διορισμού μελών Διοικητικών Συμβουλίων και την απουσία ξεκάθαρης πολιτικής όσον αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς». Πέρσι, είχε συμφωνήσει με την ίδια διατύπωση: «The governance of state-owned enterprises (SOEs) continues to fall short of international standards». Το 2024 και 2023, τα ίδια.

Κάθε χρόνο, συμφωνεί σε ανώτατο επίπεδο. Άλλα, όμως, λέει στις Βρυξέλλες και άλλα κάνει στη Λευκωσία. Έχει 18 πλέον μήνες να πείσει πως, όταν συμφωνεί και ψηφίζει στις Βρυξέλλες, το εννοεί. Για να γίνει κάτι τέτοιο, δεν απαιτούνται μεγάλες κινήσεις, ευφάνταστα νομοσχέδια, μεγάλα πλάνα και

Η κυβέρνηση, και δη ο ΠτΔ, καλείται να υλοποιήσει στη Λευκωσία αυτό που ψηφίζει κάθε χρόνο στις Βρυξέλλες, περιλαμβανομένου και του «continues to fall short...»

εξαγγελίες. Μπορεί να γίνει μόνο με δύο, πρώτες, κινήσεις.

Πρώτο, θα πρέπει μαζί με τους διορισμούς (πάει πια, as γίνει την επόμενη φορά), να ανακοινώνει και δείκτες μέτρησης της απόδοσής τους. Κοινώς, «να βάλει KPIs». Το μόνο που χρειάζεται είναι μια απλή ανακοίνωση: «Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας», για παράδειγμα, «διορίζει στον ΟΚΥΠΥ τους τάδε και τάδε... Ο Πρόεδρος αναμένει πως η αυτονομία θα προχωρήσει βάσει του Σχεδίου Δράσης και πως όλοι οι στόχοι υλοποιούνται θα ολοκληρωθούν πριν από τον Μάιο, όταν λήγει η υφιστάμενη χρηματοδότηση». Ή, θα μπορούσε να συγκαλεί τα νέα μέλη του Δ.Σ. της ΑΗΚ, προσθέτο-

ντας, «με τον διορισμό τους, καλούνται να ολοκληρώσουν τους στόχους, που είναι x στο κόστος ενέργειας, περιορισμός κατά x% του μέσου κόστους ηλεκτρισμού και μείωση των διακοπών από το φωτοβολταϊκό κατά ψ%».

Δηλαδή απλά πράγματα, μετρήσιμα, σαφή, και διάφανα. Χωρίς πολλά-πολλά. Να δείτε που θα είναι και ένα ξεκαθάρισμα υποψηφίων και τα γειώματα για διορισμό θα μειωθούν.

Αν το κάνει, η Α μπορεί να διορίζει όποιους θέλει, αφού πλέον θα κρίνονται τα συμβούλια (και η ίδια η κυβέρνηση) από το μετρήσιμο αποτέλεσμα και όχι από τα ονόματα στους διορισμούς. Για παράδειγμα, «αγαπητά μέλη του Δ.Σ. του ΟΚΥΠΥ, στο Σχέδιο Δράσης για την αυτονομία πετύχατε ελάχιστα ορόσημα και δεν προχωρά μίλιμετρο». Έτσι, φεύγει η πολιτική πίεση, αλλά και η ευθύνη από την κυβέρνηση, η οποία θα μπορεί να τελειώνει τις σχετικές ανακοινώσεις, με το ποδοσφαιρικό: «του ευχόμαστε κάθε προσωπική και επαγγελματική επιτυχία».

Δεύτερο, και απότοκο του πρώτου, θα ήταν να εκμεταλλευτεί τα υφιστάμενα μέσα ελέγχου της Δημοκρατίας, τουλάχιστον σε περιπτώσεις όπως είναι η

ταλαιψωρη ΑΗΚ. Εκεί, θα μπορούσε να εκδοθεί ομόλογο στο ΧΑΚ, με διάθεση σε ιδιώτες. Το ομόλογο θα έχει σαφές πλαίσιο τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων ανάγκης (π.χ. Δεκέλεια). Με μια τέτοια κίνηση, οι ημικρατικοί που θα εκδώσουν «ομόλογο» θα αναγκαστούν να υπαχθούν σε μια σειρά από ρυθμιστικές και εποπτικές υποχρεώσεις, όχι μόνο του ΧΑΚ, αλλά και της Αρχής Κεφαλαιαγοράς. Δύο αρχών, δηλαδή, που έδειξαν τα τελευταία χρόνια πως είναι σοβαρές στον εποπτικό και ρυθμιστικό τους ρόλο.

Τα πολλάπλά οφέλη, για την υπέρμετρη ρευστότητα της αγοράς, για τα επιτόκια, για τους μικρούς επενδυτές και για το ίδιο το ΧΑΚ, δεν ανήκουν σε αυτό το άρθρο, αλλά από μόνα τους αξίζουν σοβαρές εξετάσεις.

Πάντως, η πρόταση για ομόλογο δεν προέκυψε τυχαία, αλλά ήταν μια παλαιότερη ανάλυση του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, το οποίο συμπέρανε πως όλες οι αδυναμίες στη διακυβέρνηση και τη διαφάνεια που εντόπιζε το ΔΝΤ το 2023 στην έκθεση που ζητήσαμε για να αρχειοθετήσουμε, θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν αν μπορούσε να βρεθεί ένας τρόπος να υπαχθούν οι

ημικρατικοί στην Αρχή Κεφαλαιαγοράς. Κι αυτό, διότι η δημιουργηθεί υποχρέωση για μια σειρά από κινήσεις για τις οποίες δεν υπάρχει πολιτική διάθεση να ασκηθούν πιέσεις: να εκδίδουν αποτελέσματα, να υιοθετήσουν διαφάνεια στα οικονομικά τους (περιλαμβανομένων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων και υποχρεώσεων έναντι ταμείων προνοίας και συνταξιοδοτικών), να αναπτύξουν πολιτικές διαχείρισης ρίσκου και να μπει και ένας κόφτης στο κόστος.

Οι δημοσιονομικές προεκτάσεις ενός τέτοιου ομολόγου είναι αμελητέες και διακρίσιμες και δεν μπορούν να αποτελούν σοβαρή ανησυχία –εκτός αν κανείς πιάναται απελπισμένος από δικαιολογίες για να αποφύγει την απόφαση. Επιπλέον, μια τέτοια κίνηση δεν θα αποτελέσει πανάκεια, αλλά σίγουρα θα αποτελέσει άλμα για την εταιρική διακυβέρνηση, και έτσι θα σκοτώσει και το κάθε επιχείρημα για τυχόν ιδιωτικοποιήσεις των οργανισμών.

Για να γίνουν αυτές οι κινήσεις δεν χρειάζεται τίποτε παραπάνω από μια απλή βούληση: η κυβέρνηση να κάνει στην Λευκωσία εκείνο που συμφωνεί, ψηφίζει και υποστηρίζει εκεί στη Rue de la Loi.

Η κρίση της Θέουτα σκιάζει τους σχεδιασμούς της Λευκωσίας

Το μεταναστευτικό κλίμα τείνει να περιπλέξει την κυπριακή ένταξη στο Σένγκεν, παρά τη θετική αξιολόγηση Κομισιόν

Τον ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

«Η Λευκωσία έχει κάθε λόγο να προσδοκά σε άμεση διαχείριση και εκτόνωση της μεταναστευτικής κρίσης που προκλήθηκε στη Θέουτα, προκειμένου να αποφύγει την αναπαράγωγή ενός σκληρού κλίματος συζητήσεων και εντάσεων στο Συμβούλιο της Ε.Ε., όπου αναμένεται να αρχίσει η συζήτηση της κυπριακής ένταξης στη ζώνη Σένγκεν», πιθανότατα τον Σεπτέμβριο. Αυτό επεσήμανε στην «Κ» κοινοτική πηγή, με άριστη γνώση του αντικειμένου και των συσχετισμών δυνάμεων στο Συμβούλιο Ε.Ε., καθιστώντας σαφές ότι «ενδεχόμενη διαιώνιση του ζητήματος που προέκυψε στη Θέουτα, με την εισροή χιλιάδων παράτυπων μεταναστών στον εν λόγω ισπανικό θύλακα, από το Μαρόκο, αναμένεται να προκαλέσει μοιραία αναταράξεις, οριζόντια, σε όλα τα ζητήματα που αφορούν το μεταναστευτικό και τη ζώνη Σένγκεν», με ό,τι αυτό συνεπάγεται και για τις επιδιώξεις της Λευκωσίας.

Την ίδια ώρα, η κυπριακή κυβέρνηση προσδοκά ότι οι συζητήσεις γύρω από την πλήρη συμμετοχή της Κύπρου στο χώρο Σένγκεν, «θα

Σε κάθε περίπτωση, η Λευκωσία θεωρεί ότι είναι σε θέση να πείσει τους ευρωπαίους εταίρους για την ετοιμότητά της να συμμετέχει πλήρως στη ζώνη Σένγκεν.

διεξαχθούν ομαλά και χωρίς αναταράξεις», θεωρώντας ότι η πρόσφατη θετική αξιολόγηση της Κομισιόν –που θεωρεί «τεχνικά έτοιμη» τη νήσο για πλήρη συμμετοχή στην ενιαία ζώνη– αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο προς αξιοποίηση. Ωστόσο, μια ενδεχόμενη συντήρηση της κρίσης στη Θέουτα ενδέχεται να περιπλέξει τις συζητήσεις σε όλα τα ανοικτά ζητήματα, περιλαμβανομένου και του ζητήματος της Κύπρου. Δεδομένου ότι παρά τη θετική της αξιολόγηση, η Κομισιόν σημείωσε και τις «ιδιαιτερότητες» που συνοδεύουν την κυπριακή συμμετοχή στο Σένγκεν, με επικεντρο την Πράσινη Γραμμή και τις Βρετανικές Βάσεις.

Στην όλη εξέλιξη θα πρέπει να συνυπολογισθεί ότι στο Συμβούλιο υπάρχουν κράτη-μέλη που υιοθετούν σταθερά πολύ σκληρή γραμμή, σε ζητήματα που άπτονται του μεταναστευτικού και αγγίζουν τη ζώνη Σένγκεν, όπως η Αυστρία, η Ολλανδία, σκανδιναβικές χώρες και πρόσφατα και η Γερμανία, υπό το φως του κλίματος που επικρατεί στο εσωτερικό της χώρας.

Δεν είναι προφανώς τυχαίο ότι αν και η Θέουτα βρίσκεται εκτός της ζώνης Σένγκεν, ο Ισπανός πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ δέχθηκε θύελλα επικρίσεων και υπήρξαν κράτη-μέλη, με πρώτη την Ιταλία, που ζήτησαν ακόμη και την αναστολή της συμμετοχής της Ισπανίας στον ενιαίο χώρο, θεωρώντας ότι ο θύλακας θα μπορούσε να καταστεί διόδος παράτυπων μεταναστευσιών προς όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια.

Ο γχέτς της Ισπανίας εισέπραξε μάλιστα και επικριτική επιστολή, την οποία υπέγραψαν 22 κράτη-μέλη, περιλαμβανομένων και της Κύπρου, που για προφανείς λόγους στρατηγικής, επέλεξε να ταυτιστεί με τη σκληρή γραμμή που χάραξαν η Ρώμη και η Κοπεγχάγη, επιδιώκοντας να δώσει δείγματα γραφής, ενόψει και των συζητήσεων που θα λάβουν χώρα στο Συμβούλιο για ένταξη της νήσου στη ζώνη Σένγκεν. Η επιστολή των «22» υποδείκνυε προς τον πρωθυπουργό Πέδρο Σάντσεθ πως η «αντίληψη» ότι η παράτυπη εισοδος μεταναστών δύναται να καταστεί νόμιμη,

μη, «ενδέχεται να ενθαρρύνει μελλοντικές απόπειρες, να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη στην κοινή μας μεταναστευτική πολιτική και να έχει επιπτώσεις σε όλα τα κράτη-μέλη».

Ανήσυχη ηρεμία

Την ίδια ώρα, στους κόλπους της Ε.Ε., η κρίση στη Θέουτα εντείνει τους φόβους ότι μια μη ελεγχόμενη συννοριακή γραμμή μπορεί να μετατραπεί σε δίοδο παράνομων μεταναστευσιών προς την υπόλοιπη Ευρώπη και να επηρεάσει μεγάλο αριθμό κρατών-μελών και κατά συνέπεια και τη ζώνη Σένγκεν. Και έχει μοιραία ανεβάσει τους τόνους μεταξύ των κρατών-μελών, τα οποία δεν δίστασαν να βάλουν στη γωνιά τον Πέδρο Σάντσεθ, λόγω της «εκτός κλίματος» μεταναστευτικής πολιτικής που ακολουθεί. Ο Ισπανός πρωθυπουργός, κόντρα στο ρεύμα που επικρατεί στην υπόλοιπη Ευρώπη, είχε αποφασίσει τη νομιμοποίηση 500 χιλιάδων παράτυπων μεταναστών που διαμένουν στην Ισπανία,

Ενδεχόμενη διαιώνιση της κατάστασης στη Θέουτα, αναμένεται να προκαλέσει αναταράξεις στο Συμβούλιο Ε.Ε, οριζόντια, σε όλα τα ζητήματα μεταναστευτικού και Σένγκεν, αγγίζοντας και τις επιδιώξεις της Λευκωσίας.

κάτι που οδήγησε σε 1,2 εκατομμύρια αιτήσεις, μέχρι την προθεσμία που είχε τεθεί από την Μαδρίτη, στις 30 Ιουνίου. Ωστόσο, η κίνηση της ισπανικής κυβέρνησης έτυχε εκμετάλλευσης από διακινητές, οι οποίοι διέδωσαν ψευδώς σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης πως η διαδικασία αυτή παραμένει ανοικτή για οποιονδήποτε καταφέρει να μπει στην Ισπανία, οδηγώντας στις ροές δεκάδων χιλιάδων μεταναστών από το Μαρόκο, ένα μήνα αργότερα, στις 30 Ιουλίου. Η παραπληροφόρηση και οι πλατφόρμες που στήθηκαν σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης,

στόχευσαν στη δημιουργία ενός δεύτερου ισχυρού κύματος από τους διακινητές, το Σάββατο 15 Αυγούστου. Η μαροκινή αστυνομία συνέλαβε τουλάχιστον 111 άτομα, αποτρέποντας νέα μαζική απόπειρα παράνομης εισόδου προς τον ισπανικό θύλακα της Θέουτα, ενώ η Μαδρίτη ενίσχυσε τη δύναμη ασφαλείας στη Θέουτα με 500 επιπλέον αστυνομικούς, ξεπερνώντας συνολικά τους 1.600, έχοντας παράλληλα κατασκευάσει νέο θαλάσσιο φράγμα. Ο Ισπανός υπουργός Εσωτερικών, Φερνάντο Γκράντε-Μαρλάσκα, δήλωσε ότι όσοι εισήλθαν παρά-

νομα δεν θα πάρουν άδεια παραμονής ούτε θα μεταβούν στην ισπανική ενδοχώρα, αλλά θα επιστραφούν στο Μαρόκο, κάτι πάντως που δεν φρέναρε τις επικρίσεις ευρωπαϊκών κυβερνήσεων για τους γενικότερους χειρισμούς της Μαδρίτης, στο μεταναστευτικό.

Η μάχη της Κύπρου

Η Λευκωσία προσδοκά ότι η Κύπρος θα καταστεί πλήρες μέλος της ζώνης του Σένγκεν, ή έστω ότι θα εξασφαλίσει ημερομηνία ένταξης στον ενιαίο χώρο, πριν λήξει η θητεία της παρούσας κυβέρνησης, σε 18 περίπου μήνες. Αν και η τεχνική αξιολόγηση της Κομισιόν αποτελεί αναμφισβήτητη ένα πολύ θετικό χαρτί για τη Λευκωσία, ουδείς μπορεί να προβλέψει την κατεύθυνση που θα προσλάβουν οι εξελίξεις, όταν το θέμα τεθεί ενώπιον του Συμβουλίου και ξεκινήσουν οι συζητήσεις προκειμένου να ληφθεί ομόφωνη πολιτική απόφαση. Υπενθυμίζεται ότι ανάλογη θετική αξιολόγηση από την Κομισιόν είχαν στα χέρια τους η Βουλγαρία και η Ρουμανία από το 2011, αλλά κατάφεραν να εξασφαλίσουν πλήρη συμμετοχή στη ζώνη Σένγκεν μετά από 13 και πλέον χρόνια, το 2025. Σε καλύτερη μοίρα ήταν η Κροατία, η οποία χρειάστηκε τρία περίπου χρόνια πολιτικών διαβουλεύσεων μέχρι να εξασφαλίσει το πράσινο φως του Συμβουλίου, παρά τη θετική επίσης αξιολόγηση της Κομισιόν.

Η Λευκωσία πάντως θεωρεί ότι τα δεδομένα στην περίπτωση της Κύπρου είναι αρκούντως διαφορετικά και επενδύει στην πολύ θετική εικόνα που έδωσε η έκθεση της Κομισιόν σχετικά με τους μηχανισμούς και τα συστήματα επιτήρησης της Πράσινης Γραμμής. Αυτή η θέση των Βρυξελλών, παρά το αναντίλεκτα θετικό της αποτέλεσμα, δεν μπορεί ωστόσο να προδικάσει τη λήψη μιας ομόφωνης απόφασης του Συμβουλίου και δη με συνοπτικές διαδικασίες, έλεγαν στην «Κ» κύκλοι της Ε.Ε. Άλλωστε, η αναφορά στην έκθεση της Κομισιόν, για τις «ιδιαιτερότητες» της Κύπρου, με ευθείες υποδείξεις για περαιτέρω σαφήνεια στα μέτρα που λαμβάνονται στην Πράσινη Γραμμή (σε επίπεδο ενωσιακού δικαίου), αλλά και για ενίσχυση της επιτήρησης στα δύο σημεία διέλευσης που ελέγχονται από τις Βρετανικές Βάσεις, εκτιμάται ότι θα προκαλέσει συζητήσεις στο Συμβούλιο, εγείροντας ζητήματα «διευκρινίσεων».

Σε κάθε περίπτωση, η Λευκωσία θεωρεί ότι είναι σε θέση να πείσει τους Ευρωπαίους εταίρους για την ετοιμότητά της να συμμετέχει πλήρως στη ζώνη Σένγκεν, εκτιμώντας μάλιστα ότι δεν θα υπάρξει καμία αλλαγή επί του εδάφους και ότι οι όποιες ρυθμίσεις θα κινηθούν στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου 10 της Συνθήκης Προσχώρησης.

Χωρίς δισταγή να εγερθεί θέμα εγκαθίδρυσης επιπλέον ελέγχων στην Πράσινη Γραμμή, εξέλιξη που θα δημιουργούσε εικόνα σκληρού συνόρου μεταξύ ελεύθερων και κατεχομένων περιοχών και κατά συνέπεια θα δυσχέραινε ακόμη περισσότερο την προοπτική επίλυσης του κυπριακού προβλήματος. Κάτι που είχε αποτρέψει όλες τις προηγούμενες κυβερνήσεις μετά την είσοδο της Κύπρου στην Ε.Ε. (Παπαδόπουλου, Χριστόφια και Αναστασιάδη) να επιδιώξουν και ένταξη της νήσου στη ζώνη Σένγκεν χωρίς προηγούμενη επίλυση του κυπριακού προβλήματος.

Για τη μεγαλύτερη οικονομική απόφαση της ζωής σου,
ρώτα κάποιον που ξέρει.

Για Στεγαστικό Δάνειο.
Ρώτα στην Τράπεζα Κύπρου.

- Εξειδικευμένοι, έμπειροι λειτουργοί
- Υποστήριξη σε κάθε βήμα
- Γρήγορη εξυπηρέτηση
- Online Αίτηση 24/7

Your home hub:

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Προειδοποίηση:

Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Στα 45 δισ. οι ετήσιες δαπάνες για την άμυνα στην Ε.Ε.

Η Ευρώπη εγκαταλείπει οριστικά το «μέρισμα ειρήνης» των προηγούμενων δεκαετιών και εισέρχεται σε μια περίοδο σταθερά υψηλότερων αμυντικών προϋπολογισμών. Η νέα αυτή πραγματικότητα έχει, όμως, βαρύ τίμημα, καθώς για να κινηθεί η Ευρώπη προς τον στόχο αμυντικών δαπανών ίσων με το 3,5% του ΑΕΠ, θα χρειαστούν περίπου 45 δισ. ευρώ επιπλέον κάθε χρόνο έως το 2035. Η ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM), ωστόσο, καταλήγει ότι ο τελικός λογαριασμός μπορεί να είναι σημαντικά χαμηλότερος από αυτόν που εμφανίζεται στους κρατικούς προϋπολογισμούς. Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, έως και 53 λεπτά από κάθε πρόσθετο ευρώ αμυντικών δαπανών μπορούν μακροπρόθεσμα να ανακτηθούν μέσω υψηλότερων οικονομικών δραστηριοτήτων και πρόσθετων φορολογικών εσόδων.

Στη συνοδο κορυφής του ΝΑΤΟ στη Χάγη το 2025, τα κράτη-μέλη δεσμεύθηκαν να αυξήσουν έως το 2035 τις

βασικές αμυντικές δαπάνες τους τουλάχιστον στο 3,5% του ΑΕΠ. Επιπλέον 1,5% μπορεί να κατευθύνεται σε υποδομές, πολιτική προστασία, ανθεκτικότητα δικτύων και τεχνολογική καινοτομία, ανεβάζοντας τη συνολική δέσμευση στο 5%.

Το κρίσιμο ερώτημα, σύμφωνα με τον ESM, δεν είναι μόνο πόσα χρήματα θα δαπανηθούν, αλλά κυρίως πού θα καταλήξουν. Στο θετικό σενάριο του ESM, η αύξηση των αμυντικών δαπανών κατευθύνεται σε επενδύσεις, έρευνα, τεχνολογίες διπλής χρήσης και προμήθειες από επιχειρήσεις της Ευρωζώνης. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η παραγωγή, δημιουργούνται θέσεις εργασίας και η τεχνολογία περνάει από τις αμυντικές εταιρείες στους πολιτικούς προμηθευτές τους.

Η αύξηση των εισοδημάτων και της απασχόλησης διευρύνει τη φορολογική βάση, επιτρέποντας στα κράτη να ανακτήσουν μέρος των αρχικών δαπανών. Σε βάθος χρόνου, το καθαρό δημοσιονομικό

κόστος μπορεί έτσι να περιοριστεί στα 47 λεπτά για κάθε ευρώ που δαπανάται.

Δεν πρόκειται, πάντως, για αυτόματη «επιστροφή χρημάτων». Χωρίς τεχνολογικές και παραγωγικές διακρίσεις προς την

Πώς μπορεί να ανακτηθεί το 53% του τελικού λογαριασμού, σύμφωνα με τον ESM.

υπόλοιπη οικονομία, το ποσοστό αυτοχρηματοδότησης περιορίζεται περίπου στο 25%. Εάν μάλιστα οι προμήθειες αφορούν κυρίως έτοιμο εξοπλισμό από χώρες εκτός Ευρώπης, το οικονομικό όφελος μπορεί να υποχωρήσει ακόμη χαμηλότερα. Σήμερα, περισσότερο από το 40% των ευρωπαϊκών αμυντικών δαπανών κατευθύνεται σε μηχανικούς και των μεταφορών. Η χρηματοδότηση της αμυντικής ενίσχυσης αποτελεί το δεύτερο μεγάλο αγκάθι. Σύμφωνα

μολίς στο 20%, ενώ η έρευνα και ανάπτυξη απορροφά περίπου το 3% του συνολικού προϋπολογισμού, έναντι 12% στις ΗΠΑ.

Ο ESM εντοπίζει, όμως, ισχυρό παραγωγικό δυναμικό στον κλάδο. Με βάση στοιχεία επιχειρήσεων από τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ισπανία, οι αμυντικές εταιρείες εμφανίζουν περίπου 40% υψηλότερη συνολική παραγωγικότητα και 35% μεγαλύτερη επενδυτική ένταση από αντίστοιχες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά σε πολιτικές αγορές.

Παράλληλα, περίπου το 85% των ενδεδειγμένων εισροών τους προέρχεται από την Ευρωζώνη. Αυτό σημαίνει ότι μια παραγγελία για ένα αμυντικό σύστημα μπορεί να κινητοποιήσει ένα ευρύτερο δίκτυο εταιρειών στους κλάδους των ηλεκτρονικών, των προηγμένων υλικών, του λογισμικού, της μηχανικής και των μεταφορών. Η χρηματοδότηση της αμυντικής ενίσχυσης αποτελεί το δεύτερο μεγάλο αγκάθι. Σύμφωνα

με τον ESM, η ανακατανομή υφιστάμενων κρατικών δαπανών επιτρέπει να διατηρηθεί μεγαλύτερο μέρος του αναπτυξιακού οφέλους. Αντιθέτως, η επιβολή υψηλότερων φόρων –ιδιαίτερα στην εργασία– περιορίζει την απασχόληση και συρρικνώνει τη φορολογική βάση. Η μελέτη του ESM δεν παρουσιάζει ξεχωριστή εκτίμηση αυτοχρηματοδότησης για την ελληνική οικονομία, καθώς το μοντέλο της βασίζεται κυρίως στις τέσσερις μεγαλύτερες χώρες της Ευρωζώνης. Για την Ελλάδα, επομένως, το 53% πρέπει να αντιμετωπίζεται ως δυνητικό ανώτατο όφελος και όχι ως εγγυημένη απόδοση. Το ουσιαστικό στοίχημα είναι πόσο μεγαλύτερο μέρος των προμηθειών θα συνδεθεί με εγχώρια παραγωγή, έρευνα, τεχνολογίες διπλής χρήσης και συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων στις ευρωπαϊκές αλυσίδες εφοδιασμού. Διαφορετικά, η αύξηση των δαπανών θα ενισχύσει περισσότερο τις εισαγωγές παρά την ελληνική οικονομία.

Η έρευνα και ανάπτυξη στον ευρωπαϊκό αμυντικό τομέα απορροφά περίπου το 3% του συνολικού προϋπολογισμού, έναντι 12% στις ΗΠΑ.

Ραντεβού για το «IRIS Κύπρου» από Σεπτέμβριο

Αρχίζουν συναντήσεις μεταξύ των μερών που θα προχωρήσουν το «project» μεταφοράς χρημάτων μόνο με τηλεφωνικό αριθμό

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Από Σεπτέμβριο θα ξεκινήσουν ζεστά οι μηχανές για να προχωρήσει το «project» μεταφοράς χρημάτων μόνο μέσω τηλεφωνικού αριθμού, αλλά στα πρότυπα της Κύπρου, αντίστοιχο με το σύστημα που «τρέχει» στην Ελλάδα, το «IRIS». Πρακτικά, είναι το δεύτερο σκέλος του project των «instant payments», των συναλλαγών που ολοκληρώνονται μέσα σε 10 δευτερόλεπτα σε όλες τις χώρες «SEPA». Όπως είχε αποκαλύψει προ μηνών η «Κ», το «project» του «iris Κύπρου» θα εφαρμόσει η JCC Payments», μαζί με την ελληνική εταιρεία «Διατραπεζικά Συστήματα (ΔΙΑΣ)» και όπως υπάρχει νέα πληροφόρηση, αν και υπάρχουν ακόμα ζητήματα που πρέπει να συμφωνηθούν και να βρεθεί η χρυσή τομή, το «project» βρίσκεται σε καλό στάδιο. Στόχος, να εφαρμοστεί το «IRIS Κύπρου» αρχές του 2027, καθώς το χρονοδιάγραμμα για να εφαρμοστεί περί τα τέλη του 2026, φαίνεται να είναι δύσκολο. Οι άμεσες συναλλαγές έτσι μέσα στο 2027 θα γίνουν ακόμα πιο εύκολες, καθώς θα μπορεί ο πελάτης της «κ» κυπριακής τράπεζας να μεταφέρει χρήματα μέσω του τηλεφωνικού αριθμού ενός άλλου πελάτη της «ψ» κυπριακής τράπεζας άμεσα, και να μην χρειάζεται να βάλει στοιχεία όπως το «IBAN».

Σύμφωνα με τα όσα μέχρι τώρα έχουν συμφωνηθεί, το «IRIS Κύπρου» θα είναι περιβάλλον που θα εμφανίζεται μέσα στην εφαρμογή της κάθε τράπεζας, δηλαδή θα είναι «app – in – app». Όπως δηλαδή υπάρχει ένα «κουμπί» μέσα στην εφαρμογή της Τράπεζας Κύπρου, το «Quick Pay», ή της Eurobank το «Contact Pay», έτσι θα υπάρχει και ένα «κουμπί» που θα μεταφέρει το χρήμα σε ένα περιβάλλον άμεσων συναλλαγών «IRIS». Η JCC Payments από πλευράς της πάντως είναι προχωρημένη, ενώ η μέχρι τώρα συμφωνία προϋποθέτει πως, την αντιστοιχία των τηλεφωνικών αριθμών – χρηστών θα την προχωρήσει η JCC Payments, ενώ η ελληνι-

Από τις 30 Ιουνίου 2026, 57,3 εκατ. Ευρωπαίοι πολίτες σε Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία και Ανδόρρα μπορούν να πραγματοποιούν άμεσες διασυνοριακές πληρωμές χρησιμοποιώντας μόνο τον αριθμό κινητού του παραλήπτη.

κή εταιρεία «Διατραπεζικά Συστήματα (ΔΙΑΣ)» θα προχωρήσει ως ο «μοχλός» μεταφοράς των χρημάτων. Ο λόγος που επιλέχθηκε η JCC Payments από πλευράς Κύπρου, είναι ο «προφανής». Η JCC Payment Systems είναι ο μεγαλύτερος κυπριακός οργανισμός αποδοχής και επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες, έχει ως πρωταρχικό ρόλο την παροχή ποιότητας υπηρεσιών υποδομής δεδομένων και χρηματοοικονομικού περιεχομένου στην τραπεζική και εμπορική κοινότητα, ενώ μέτοχοι της είναι η Τρά-

Στόχος, να εφαρμοστεί το «IRIS Κύπρου» αρχές του 2027 και να μπει ουσιαστικά σε εφαρμογή το επόμενο στάδιο των «άμεσων πληρωμών» (instant payments).

πεζα Κύπρου και μία κοινοπραξία τραπεζών που περιλαμβάνει τη Eurobank, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας και την Alpha Bank.

Το δεύτερο κύμα

Ενώ στο «πρώτο κύμα» οι μεταφορές των χρημάτων μεταξύ των πελατών των τραπεζών θα γίνεται μόνο μέσω τηλεφωνικού αριθμού, το «project» έχει να προστεθούν και επιχειρήσεις, δηλαδή να μπορεί να γίνεται αντίστοιχη μεταφορά η λεγόμενη «Person-to-Professionals».

Αυτό σίγουρα δεν θα το δούμε αρχές του 2027, αλλά ο σχεδιασμός υπάρχει. Στην Ελλάδα εφαρμόζεται ως μέτρο, ωστόσο όπως είναι σε θέση να γνωρίζουμε δεν έχει γνωρίσει την ίδια επιτυχία που έχουν οι συναλλαγές «instant payments» μέσω φυσικών προσώπων – πελατών των τραπεζών. Είναι μέτρο που όμως σιγά – σιγά αναμένεται να «αγκαλιαστεί», όπως άλλωστε αγκαλιάστηκαν οι μεταφορές χρημάτων μεταξύ πελατών των τραπεζών.

Γιατί η ΔΙΑΣ

Η εταιρεία ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (ΔΙΑΣ) Α.Ε. ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1989 και αποτελεί τον Εθνικό Φορέα Εκκαθάρισης Διατραπεζικών Πληρωμών στην Ελλάδα. Μέτοχοι της είναι η Τράπεζα της Ελλάδος, πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας και νομικά πρόσωπα, με κύριο αντικείμενο επιχειρηματικής τους δραστηριότητας τα μέσα πληρωμών. Η ΔΙΑΣ έχει αναπτύξει και λειτουργεί το Σύστημα Πληρωμών ΔΙΑΣ, μέσω του οποίου διακινούνται και εκκαθαρίζονται ηλεκτρονικά διατραπεζικές πληρωμές τόσο εντός της χώρας όσο και διασυνοριακά και περιλαμβάνει τα παρακάτω εργαλεία πληρωμών: μεταφορές πίστωσης, άμεσες χρεώσεις, πληρωμές με κάρτες, επιταγές, συναλλαγές σε ATM. Στο Σύστημα Πληρωμών ΔΙΑΣ συμμετέχουν ως μέλη όλα τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και ιδρύματα πληρωμών και ηλεκτρονικού χρήματος που λειτουργούν στην Ελλάδα, ενώ η διασύνδεσή του με Συστήματα Πληρωμών του SEPA προσφέρει προσβασιμότητα σε παρόχους πληρωμών της Ευρωζώνης.

Όπως βρίσκουμε σε σχετικό δελτίο Τύπου στα μέσα Ιουλίου 2026, η ΔΙΑΣ αποτελεί το μοναδικό Automated Clearing House (ACH) στην Ευρώπη που καταγράφει σταθερά διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης τα τελευταία πέντε έτη, ενώ, με βάση την πορεία του πρώτου εξαμήνου του 2026, αναμένεται να συμπληρώσει έκτη συνεχή χρονιά διψή-

φια ανάπτυξης. Το 2025 η εταιρεία κατέγραψε 540,4 εκατ. εκκαθαρισμένες συναλλαγές (+15,7%), €544,4 δισ. αξία συναλλαγών, €18,96 εκατ. κύκλο εργασιών (+79,5% έναντι του 2020), €7,66 εκατ. καθαρά κέρδη (+312,5% έναντι του 2020) και ROE 27,2%, έναντι 10,0% το 2020. Παράλληλα, την περίοδο 2020-2025 τα συνολικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 84,5%, ενώ τα συνολικά έξοδα μόλις κατά 21,4%, οδηγώντας σε υπερτετραπλασιασμό της καθατής κερδοφορίας.

Η εφαρμογή της πρωτοβουλίας «IRIS Παντού» και της σχετικής νομοθεσίας οδήγησε την Ελλάδα να γίνει η πρώτη χώρα στην Ευρώπη με καθολική αποδοχή άμεσων πληρωμών Account-to-Account (A2A) σε φυσικά και ηλεκτρονικά σημεία πώλησης. Σήμερα, το IRIS εξυπηρετεί 4,6 εκατ. πολίτες και 600 χιλιάδες επαγγελματίες, ενώ είναι διαθέσιμο σε περίπου 1,2 εκατομμύρια POS μέσω dynamic QR και σε 70.000 ηλεκτρονικά καταστήματα, δημιουργώντας, αναλογικά με το μέγεθος της χώρας, ένα από τα μεγαλύτερα δίκτυα αποδοχής άμεσων πληρωμών στην Ευρώπη.

Παράλληλα, τον Ιούνιο του 2026 το Instant Payment Ratio της χώρας ανήλθε στο 35,8%, έναντι μόλις 3,3% στα τέλη του 2021, ευθυγραμμίζοντας πλέον την Ελλάδα με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Ιδιαίτερη σημασία είχε η ένταξη της ΔΙΑΣ στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία EuroPA (European Payments Alliance). Από τις 30 Ιουνίου 2026, 57,3 εκατ. Ευρωπαίοι πολίτες σε Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία και Ανδόρρα μπορούν να πραγματοποιούν άμεσες διασυνοριακές πληρωμές χρησιμοποιώντας μόνο τον αριθμό κινητού του παραλήπτη, μέσω της εθνικής υπηρεσίας άμεσων πληρωμών που ήδη χρησιμοποιούσαν. Έως το τέλος του έτους, στόχος είναι η συνολική εμβέλεια της να φτάσει σωρευτικά σε πάνω από 176 εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες σε 18 χώρες για άμεση ανταλλαγή χρημάτων με χρήση κινητού τηλεφώνου.

ΑΡΘΡΟ της ΣΤΕΦΑΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Ψηλά στην ευρωπαϊκή ατζέντα το στεγαστικό

Η Ευρώπη δεν μένει αμέτοχη στο σοβαρότατο θέμα της στεγαστικής κρίσης και συγκεκριμένα στο πολυδιάστατο πρόβλημα της εξεύρεσης οικονομικά προσιτής, βιώσιμης και ποιοτικής στέγας. Αναγνωρίζοντας ότι το δικαίωμα σε οικονομικά προσιτή και ποιοτική στέγαση είναι ένα θεμελιώδες δικαίωμα, άρρηκτα συνδεδεμένο με την προστασία και τη διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει δράση υιοθετώντας το πρώτο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Οικονομικά Προσιτής Στέγας.

Το εν λόγω Σχέδιο αποσκοπεί στη στήριξη των εθνικών αρχών των Κρατών Μελών, τόσο σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης όσο και σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης για την υλοποίηση ενεργειών/δράσεων προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της προσφοράς προσιτής στέγης στους Ευρωπαίους. Ενθαρρύνεται δε και η ενεργή εμπλοκή και συνδρομή άλλων ενδιαφερόμενων και εμπλεκόμενων μερών (stakeholders) από τον ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα, το Σχέδιο αναδεικνύει και την ανάγκη για κατασκευή ενεργειακά αποδοτικών και βιώσιμων κτιρίων/κατοικιών και ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος.

Το Σχέδιο εστιάζεται σε τέσσερις Πυλώνες:

- 1) Την αύξηση της προσφοράς νέων ενεργειακά αποδοτικών και βιώσιμων κατοικιών και την αξιοποίηση και ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος,
- 2) την ενθάρρυνση και ενεργοποίηση επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων,
- 3) την ανακούφιση ζωνών/περιοχών όπου εντοπίζεται σοβαρό πρόβλημα εξεύρεσης οικονομικά προσιτής στέγης,
- 4) τη στήριξη των ομάδων του πληθυσμού συμπεριλαμβανομένων και των

ευάλωτων ομάδων που πλήττονται περισσότερο από τη στεγαστική κρίση.

Κάτω από τον πρώτο Πυλώνα περιλαμβάνονται δράσεις για τα ακόλουθα: (α) ενίσχυση του κατασκευαστικού τομέα προκειμένου να καταστεί πιο παραγωγικός και καινοτόμος: Η νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Κατασκευή Κατοικιών (European Strategy for Housing Construction) περιλαμβάνει εξειδικευμένα τεχνικά και βιομηχανικά μέτρα, μεταξύ άλλων, για την προώθηση καινοτόμων τεχνικών κατασκευής μέσω προτύπων για δομικά υλικά, τη βελτίωση της πρόσδεσης σε πρώτες ύλες και δευτερογενή υλικά μέσω της κυκλικής οικονομίας και την περαιτέρω ψηφιοποίηση του κατασκευαστικού τομέα,

(β) μείωση της γραφειοκρατίας και αξιοποίηση δυνατοτήτων/επιλογών από τα Κράτη Μέλη για απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών αδειοδότησης της ανάπτυξης. Προς τούτο, προωθείται η ετοιμασία ενός Ευρωπαϊκού πακέτου απλοποίησης θεμάτων για τη στέγαση (EU housing simplification package) που αναμένεται να δημοσιευθεί το 2027,

(γ) ευθυγράμμιση του στόχου της προσιτής στέγας με τον στόχο της παροχής βιώσιμης, ενεργειακά αποδοτικής και ποιοτικής στέγας και επί τούτου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνει την αξιοποίηση της Ακαδημίας του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους (New European Bauhaus) για την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση των προσώπων που δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό τομέα σε θέματα που αφορούν βιώσιμες και κυκλικές (circular) κατασκευές.

Στον δεύτερο Πυλώνα εμπίπτουν δράσεις:

(α) για την ενθάρρυνση των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης και

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει δράση υιοθετώντας το πρώτο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Οικονομικά Προσιτής Στέγας με ενθάρρυνση για ενεργή εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα.

της δημιουργίας μιας Πανευρωπαϊκής Επενδυτικής Πλατφόρμας για Προσιτή και Βιώσιμη Στέγαση (Pan-European Investment Platform For Affordable And Sustainable Housing), μέσω της οποίας, θα υποστηρίξεται η συνεργασία μεταξύ δημοσίων αρχών και ιδιωτών επενδυτών σε ό,τι αφορά την εξεύρεση και συγκέντρωση πόρων και τη διοκτέυση τους σε επενδύσεις στον τομέα της στέγας. Έμφαση δίδεται επίσης στην ανάγκη για συνεργασία και εξεύρεση συνεργειών με τον Ευρωπαϊκό Συνασπισμό Χρηματοδότησης της Ενεργειακής Απόδοσης (European Energy Efficiency Financing Coalition),

(β) για την αναθεώρηση των Κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις (EU State Aid Rules) ούτως ώστε να απλοποιηθεί η χρηματοδότηση έργων προσιτής στέγης με την κατάργηση του ανώτατου ορίου χρηματοδότησης που υπάρχει, επί του παρόντος, για τέτοιες φύσεως έργα καθώς και την κατάργηση της υποχρέωσης για αποστολή σχετικής κοινοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από την ανάληψη/χρηματοδότηση τέτοιων έργων.

Ο τρίτος Πυλώνας περιλαμβάνει δράσεις:

(α) για αντιμετώπιση των πιέσεων που δημιουργούνται στην αγορά της στέγας λόγω της αύξησης των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων (short term rentals), ειδικά σε τουριστικές περιοχές, που φαίνεται να περιορίζουν σημαντικά το διαθέσιμο απόθεμα για σκοπούς στέγας. Επί του θέματος αυτού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτίθεται να προβεί σε μια νέα νομοθετική πρωτοβουλία για την Οικονομικά Προσιτή Στέγη (Affordable Housing Act) η οποία αποσκοπεί στην περαιτέρω στήριξη των περιφερειακών και τοπικών αρχών για τον εντοπισμό των περιοχών που αντιμετωπίζουν τέτοιες πιέσεις και την παροχή εργαλείων για αντιμετώπιση/διαχείριση της εν λόγω κατάστασης, (β) για εντοπισμό και αντιμετώπιση κερδοσκοπικών τάσεων (speculative trends) και προώθηση της διαφάνειας στην αγορά και (γ) για ενθάρρυνση και προώθηση μεταρρυθμίσεων σε επίπεδο Κρατών Μελών σε τρία επίπεδα: ο χωροταξικός σχεδιασμός, η φορολόγηση, ειδικότερα στο στάδιο της αγοράς κατοικίας, η μείωση της γραφειοκρατίας σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη ή ανακαίνιση κατοικιών, η αύξηση του οικιστικού αποθέματος και η περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής στέγας (social housing). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δια μέσου της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τη Στέγαση (EC European Housing Alliance) που θεσπίστηκε στις 12 Μαΐου 2026, θα στηρίζει την κεντρική κυβέρνηση καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές των Κρατών Μελών, με την παροχή τεχνικής και οικονομικής βοήθειας για υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στους προαναφερόμενους τομείς. Η Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τη Στέγαση θα καταστεί πανευρωπαϊκός κόμβος (hub)

για συνεργασία, ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της στέγας και θα επιδιώξει συνεργασίες και συνέργειες με άλλους σημαντικούς εταίρους όπως για παράδειγμα το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους.

Ο τάρτος και τελευταίος Πυλώνας περιλαμβάνει δράσεις:

(α) για στήριξη των ευάλωτων ομάδων που πλήττονται περισσότερο από τη στεγαστική κρίση όπως οι νέοι, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών και των μαθητευόμενων (apprentices), οι εργαζόμενοι σε ζωτικής σημασίας κλάδους/εργαζόμενοι πρώτης γραμμής, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρίες, οι μονογονεϊκές οικογένειες και τα νοικοκυριά χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος. Στον τομέα αυτό, μεταξύ άλλων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μελετά το ενδεχόμενο δημιουργίας καινοτόμων δομών στέγας και επί τούτου θα αντλήσει καθοδήγηση από επιτυχημένα μοντέλα που υπάρχουν ήδη σε Κράτη Μέλη. Περαιτέρω, θα προωθηθούν δράσεις για χρηματοδότηση της κατασκευής επιπρόσθετων φοιτητικών εστιών, δράσεις για αύξηση των διαθέσιμων, οικονομικά προσιτών καταλυμάτων για φοιτητές που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και σπουδάζουν σε Κράτη Μέλη άλλα από αυτά της καταγωγής τους καθώς και δράσεις για αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες σε ό,τι αφορά την εξεύρεση κατάλληλα διαμορφωμένων κατοικιών,

(β) για καταπολέμηση του προβλήματος της έλλειψης στέγης και διασφάλισης επαρκούς στέγας στους άστεγους. Το θέμα του στεγαστικού αποκλεισμού περιλαμβάνεται στη Στρατηγική της ΕΕ για την Καταπολέμηση της Φτώχειας

(EU Anti-Poverty Strategy), η οποία περιέχει ελπιδοφόρες προτάσεις για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση του προβλήματος αυτού.

Το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Οικονομικά Προσιτής Στέγας αντικατοπτρίζει την προθυμία και την ετοιμότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντιμετωπίσει ένα πολυδιάστατο πρόβλημα που συζητείται και στη χώρα μας και αναγκάσει πλέον σε ευρωπαϊκό πρόβλημα. Το διακύβευμα είναι σίγουρα μεγάλο και ως εκ τούτου τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα υιοθετούν μια ολιστική αντιμετώπιση του θέματος που δεν περιορίζεται μόνο σε νομοθετικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο Ένωσης αλλά αποδίδει και εξέχουσα σημασία στη δημιουργία και αξιοποίηση καναλιών επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών των Ευρωπαίων με σκοπό την παροχή εργαλείων στις αρμόδιες αρχές των Κρατών Μελών για αντιμετώπιση του προβλήματος.

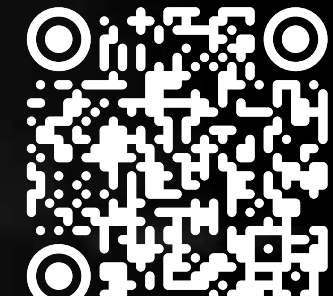
Ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου και τα μέλη του παρακολουθούν τις εξελίξεις στο στεγαστικό, το οποίο είναι ένα θέμα που απασχολεί βεβαίως και τη χώρα μας. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation), ο κατ'εξοχήν αρμόδιος φορέας εκπροσώπησης του τραπεζικού τομέα σε επίπεδο ΕΕ, στην οποία συμμετέχει και ο Σύνδεσμος ως μέλος, έχει ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τη Στέγαση και είναι έτοιμη να συνδράμει, μέσω της ανατροφοδότησης από τα μέλη της, στα διάφορα ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν κατά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Οικονομικά Προσιτής Στέγας.

Η Στέφανη Στεφάνου είναι λειτουργός Νομικού Τμήματος στον Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου.

HUMANPOWER YOUR BUSINESS

- Recruitment Solutions
- Professional Resourcing & Project Based Solutions
- HR Services
- Payroll & HR Outsourcing Services
- Salary Benchmarking
- Outplacement – Career Transition Services

manpower.com.cy

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Οι ψηφιακές συναλλαγές έχουν αυξηθεί κατά κόρον στην Κύπρο, ακολουθώντας την παγκόσμια τάση και αφήνοντας στην άκρη είτε τις συναλλαγές με μετρητά, είτε με επιταγές. Στην τελευταία έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου που δημοσιοποιήθηκε στα τέλη Ιουλίου 2026, αλλά αφορά στο δεύτερο εξάμηνο του 2025, καταγράφεται στροφή των πελατών των κυπριακών τραπεζών στα ψηφιακά κανάλια. Στην Κύπρο, ο συνολικός όγκος των συναλλαγών (εκτός μετρητών) αυξήθηκε κατά 8%, φτάνοντας τα 174 εκατομμύρια συναλλαγές το δεύτερο εξάμηνο του 2025, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Παράλληλα, η συνολική αξία των συναλλαγών αυξήθηκε κατά 9%, ανερχόμενη σε 148 δισεκατομμύρια. Αντίστοιχα, στη ζώνη του ευρώ ο συνολικός όγκος των συναλλαγών (εκτός μετρητών) κατέγραψε επίσης αύξηση 7%, φτάνοντας τα 83 δισεκατομμύρια συναλλαγές το δεύτερο εξάμηνο του 2025 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Ωστόσο, η συνολική αξία των συναλλαγών παρέμεινε σε σχετικά σταθερά επίπεδα διαμορφούμενη στα €118 τρισεκατομμύρια. Σύμφωνα με στοιχεία που έλαβε η «Κ» από τις δύο μεγάλες συστημικές τράπεζες της Κύπρου, την Τράπεζα Κύπρου και την Eurobank, η τάση αύξησης των συναλλαγών μέσω ψηφιακών καναλιών, όχι απλώς επιβεβαιώνεται, αλλά φαίνε-

Στην Κύπρο, ο συνολικός όγκος των συναλλαγών (εκτός μετρητών) αυξήθηκε κατά 8%, φτάνοντας τα 174 εκατομμύρια συναλλαγές το δεύτερο εξάμηνο του 2025.

ται να συνεχίζει ακόμα περισσότερο και στο 2026. Ειδικότερα, η στροφή προς την ψηφιακή τραπεζική για την είναι το γεγονός ότι το «Digital Transaction Ratio» της BOC ανήλθε στο 96,99% στο τέλος Ιουνίου 2026, από 96,63% στο τέλος Ιουνίου 2025, εξέλιξη που δείχνει ότι σχεδόν όλο το σύνολο των συναλλαγών πραγματοποιείται μέσω ψηφιακών καναλιών. Αντίστοιχη εικόνα συναντάται πλέον και στην Eurobank Ltd., καθώς το 96,5% πραγματοποιείται μέσω των εναλλακτικών καναλιών εξυπηρέτησης, δηλαδή ψηφιακών καναλιών και ATM, ενώ μόλις το 3,5% πραγματοποιείται στα καταστήματα. Στο πρώτο τετράμηνο του 2026 για τη Eurobank, το 93% των μεταφορών SEPA, SEPA Instant και SWIFT πραγματοποιήθηκε ψηφιακά, ενώ μόλις το 7% πραγματοποιήθηκε μέσω καταστημάτων. Για ολόκληρο το 2025, το αντίστοιχο ποσοστό των ψηφιακών μεταφορών είχε διαμορφωθεί στο 95%. Τέλος, το 97%

των αναλήψεων πραγματοποιείται πλέον μέσω ATM, αντί στα καταστήματα, ενώ σχεδόν το 90% των καταθέσεων πραγματοποιείται επίσης μέσω ATM.

Αυξάνονται οι χρήστες

Όσον αφορά στην αύξηση των χρηστών που χρησιμοποιούν τα ψηφιακά κανάλια, η Τράπεζα Κύπρου αναφέρει στα στοιχεία που έχει στην κατοχή της η «Κ» πως, στις 31 Ιουλίου 2026 οι ενεργοί ψηφιακοί χρήστες ανήλθαν σε 522.000,

έναντι 496.000 τον Ιούλιο του 2025, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 5,2%. Ως ενεργός ψηφιακός χρήστης θεωρείται ο πελάτης που έχει συνδεθεί τουλάχιστον μία φορά στο Internet Banking ή/και στο Mobile App κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών μηνών.

Αύξηση επίσης καταγράφεται και για τους πελάτες της Eurobank. Τα δεδομένα παρουσιάζουν πως, οι ενεργοί ψηφιακοί χρήστες ανέρχονται σε 323.000, με συνολική αύξηση 21,9% από το 2024. Η

ψηφιακή πελατειακή βάση της Eurobank αυξάνεται κατά περίπου 2.150 νέους χρήστες κάθε μήνα, ενώ σε ετήσια βάση η αύξηση μεταφράζεται σε 9%.

Βάσει των στοιχείων της BOC, οι ενεργοί χρήστες του «QuickPay» αυξήθηκαν σε 262.000 στο τέλος Ιουλίου 2026, από 243.000 το αντίστοιχο διάστημα του 2025, σημειώνοντας άνοδο 7,8%. Ακόμη μεγαλύτερη ήταν η αύξηση στην αξία των συναλλαγών, η οποία διαμορφώθηκε στα €598,2 εκατ., από €517,8 εκατ.

Εδραιώθηκαν τα ψηφιακά κανάλια στις τράπεζες

Τράπεζα Κύπρου και Eurobank παρουσιάζουν ολοένα και μεγαλύτερη τάση αύξησης ψηφιακών συναλλαγών

Η προσπάθεια των τραπεζών να περιοριστούν οι συναλλαγές μέσω επιταγών από το 2016, αλλά και η ψηφιοποίηση, φαίνεται να έχουν περιορίσει κατά πολύ τις συναλλαγές με τις επιταγές.

Τα μετρητά προτιμούν οι Κύπριοι για πληρωμές

Αποτελεί την πιο διαδεδομένη μέθοδο πληρωμών, ενώ εκφράζονται ενδοιασμοί για το ψηφιακό ευρώ

Η έρευνα κατέδειξε επίσης ότι η πλειοψηφία των πολιτών που χρησιμοποιεί τα μετρητά σε καθημερινή βάση αποτελείται από άτομα με περιορισμένη πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα, ως επί το πλείστον άνδρες μεγαλύτερης ηλικίας με χαμηλότερο μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο, συνταξιούχοι και άνεργοι, ενώ τα άτομα που προτιμούν τη χρήση ψηφιακών μέσων πληρωμής (τραπεζική μέσω διαδικτύου ή κινητού ή κάρτα από το κινητό) είναι κυρίως γυναίκες κάτω των 45 ετών με τριτοβάθμια μόρφωση, που ανήκουν σε ανώτερα ή μεσαία κοινωνικά στρώματα και διαμένουν σε αστικές περιοχές.

Τα αποτελέσματα της πρώτης ποσοτικής έρευνας της για το επίπεδο γνώσης και ενημέρωσης των πολιτών για το ψηφιακό ευρώ παρουσίασε χθες η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) σε δημοσίευσμα στο blog της.

Όπως ανέδειξε η έρευνα, η πιο διαδεδομένη μέθοδος πληρωμών στην Κύπρο είναι τα μετρητά, εντούτοις, η χρήση πιστωτικών/χρεωστικών κάρτας σε φυσικά καταστήματα σε εβδομαδιαία βάση φτάνει το 63%, ενώ ο μεγαλύτερος ενδοιασμός των συμμετεχόντων στην έρευνα για τη χρήση του ψηφιακού ευρώ αφορά την πιθανότητα παρακολούθησης των συναλλαγών τους και ο φόβος κατάργησης των μετρητών (53%), από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα της ΚΤΚ, το 35% δηλώνει ότι είναι διατεθειμένο να συμπεριλάβει τη χρήση του ψηφιακού ευρώ στην καθημερινότητά του.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, παρότι αναδεικνύεται ότι η πιο διαδεδομένη μέθοδος πληρωμών στην Κύπρο είναι τα μετρητά, εντούτοις, η χρήση πιστωτικών/χρεωστικών κάρτας σε φυσικά καταστήματα σε εβδομαδιαία βάση φτάνει το 63%, ενώ όσοι προχωρούν σε πληρωμές/μεταφορές χρημάτων μέσω διαδικτύου ή από εφαρμογές στα κινητά σε εβδομαδιαία βάση ανέρχονται στο 23%, με το 40% των ερωτηθέντων που δι-

εκπεριαιώνουν τις πληρωμές τους με κάρτες από το κινητό να χρησιμοποιεί αυτή τη μέθοδο σε εβδομαδιαία βάση, ενώ παρατηρήθηκε ότι η χρήση της επιταγής είναι πλέον πολύ περιορισμένη.

Η έρευνα κατέδειξε επίσης ότι η πλειοψηφία των πολιτών που χρησιμοποιεί τα μετρητά σε καθημερινή βάση αποτελείται από άτομα με περιορισμένη πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα, ως επί το πλείστον άνδρες μεγαλύτερης ηλικίας με χαμηλότερο μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο, συνταξιούχοι και άνεργοι, ενώ τα άτομα που προτιμούν τη χρήση ψηφιακών μέσων πληρωμής (τραπεζική μέσω διαδικτύου ή κινητού ή κάρτα από το κινητό) είναι κυρίως γυναίκες κάτω των 45 ετών με τριτοβάθμια μόρφωση, που ανήκουν σε ανώτερα ή μεσαία κοινωνικά στρώματα και διαμένουν σε αστικές περιοχές.

Συμπληρώνεται ότι το προφίλ των πολιτών που προτιμούν τη χρήση φυσικών καρτών και μετρητών αφορά γυναίκες μεσαίου οικονομικού στρώματος που διαμένουν σε αστικές περιοχές, ενώ η χρήση επιταγών παρατηρείται κυρίως μεταξύ ηλικιωμένων ανδρών και επιχειρηματιών.

Άγνοια για το ψηφιακό ευρώ

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι η πλειοψηφία των πολιτών που έλαβαν μέρους στην έρευνα δεν είχε καθόλου γνώση για το ψηφιακό ευρώ (61%), ενώ μόλις το 1% των ερωτηθέντων δήλωσε πλήρως ενημερωμένο, με το μεγαλύτερο ποσοστό των πολιτών που είχαν κάποια γνώση για το ψηφιακό ευρώ να αφορά άτομα κάτω των 65 ετών, άτομα με τριτοβάθμια εκπαίδευση και εργαζόμενους. Το ποσοστό που δηλώνει ότι έχει ακούσει για το ψηφιακό ευρώ αφορά άνδρες, άτομα σε μεγαλύτερες ηλικίες, από ανώτερα οικονομικά στρώματα με τριτοβάθμια εκπαίδευση, που κατοικούν σε αστικές περιοχές και οι οποίοι ασκούν κυρίως επαγγέλματα σε επιχειρήσεις ή αυτοεργοδοτούμενοι ή που κατέχουν διευθυντικές θέσεις.

Η πλειοψηφία των πολιτών που χρησιμοποιεί τα μετρητά σε καθημερινή βάση αποτελείται από άτομα με περιορισμένη πρόσβαση σε ψηφιακά μέσα, ως επί το πλείστον άνδρες με μεγαλύτερης ηλικίας, συνταξιούχοι και άνεργοι.

Πηγή ενημέρωσης τα ΜΚΑ

Οι πηγές ενημέρωσης των πολιτών για το ψηφιακό ευρώ κατά σειρά αφορούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (49%) και οι τηλεοπτικές εκπομπές (30%), ενώ οι σχετικές ημερίδες/σεμινάρια αποτελούν τη λιγότερο δημοφιλή πηγή ενημέρωσης για το ψηφιακό ευρώ.

Την ενημέρωση από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προτιμούν οι νεαρότερες ηλικίες, άτομα της μεσαίας ή κατώτερης οικονομικής τάξης, από αγροτικές περιοχές και οι εργαζόμενοι, ενώ η ενημέρωση μέσω τηλεοπτικών εκπομπών φαίνεται να είναι πιο διαδεδομένη στα πιο ηλικιωμένα άτομα, τα άτομα κατώτερης οικονομικά τάξεων, άτομα με λιγότερη μόρφωση ή άνεργους. Από την άλλη οι ανώτερες οικονομικά τάξεις, τα άτομα με τριτο-

Τα ψηφιακά μέσα πληρωμής προτιμούν οι γυναίκες κάτω των 45 ετών με τριτοβάθμια μόρφωση, που ανήκουν σε ανώτερα ή μεσαία κοινωνικά στρώματα και διαμένουν σε αστικές περιοχές.

βάθμια μόρφωση, άτομα που κατοικούν σε αστικές περιοχές και ασχολούνται είτε με επιχειρήσεις ή είναι αυτοεργοδοτούμενοι ή κάτοχοι διευθυντικών θέσεων προτιμούν να ενημερώνονται από έντυπες/διαδικτυακές εφημερίδες. Προστίθεται ότι από

το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα της ΚΤΚ, το 35% δηλώνει ότι είναι διατεθειμένο να συμπεριλάβει τη χρήση του ψηφιακού ευρώ στην καθημερινότητά του. Τα άτομα αυτά στην πλειοψηφία τους είναι κάτω των 45 ετών, εργαζόμενοι, άτομα με τριτοβάθμια μόρφωση και άτομα με ανώτερο οικονομικό επίπεδο.

Από την άλλη, το 28% των συμμετεχόντων στην έρευνα θεωρεί κάπως απίθανο έως πολύ απίθανο να εντάξει το ψηφιακό ευρώ στην καθημερινότητά του. Μεταξύ των ατόμων που δήλωσαν την πρόθεσή τους να χρησιμοποιήσουν το ψηφιακό ευρώ, το 40% θα το χρησιμοποιεί για αγορές μέσω διαδικτύου, 41% για αγορές σε καταστήματα και 33% για πληρωμές από άτομο σε άτομο, με το 17% να μην είναι σίγουρο για το είδος των συναλλαγών για τις οποίες θα χρησιμοποιεί το ψηφιακό ευρώ.

Στην ερώτηση για τις διαφορές του ψηφιακού ευρώ με τις σημεινές μεθόδους πληρωμών, μόνο το 19% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι το ψηφιακό ευρώ προσφέρει ουσιαστικά διαφορετική μέθοδο στον τρόπο διεκπεραίωσης των συναλλαγών του, με την πλειοψηφία τους να αφορά άνδρες, άτομα κάτω των 25 ετών και άτομα που έχουν κάποια γνώση για το ψηφιακό ευρώ. Από την άλλη, το 56% δεν πιστεύει ότι το ψηφιακό ευρώ θα προσφέρει κάτι πραγματικά διαφορετικό από τις υπόλοιπες μεθόδους πληρωμών.

Φόβοι για παρακολούθηση

Ο μεγαλύτερος ενδοιασμός των συμμετεχόντων στην έρευνα για τη χρήση του ψηφιακού ευρώ αφορά την πιθανότητα παρακολούθησης των συναλλαγών τους και ο φόβος κατάργησης των μετρητών (53%). Το 38% φαίνεται να ανησυχεί για την ασφάλεια της χρήσης του ψηφιακού ευρώ και το 25% ανησυχεί για τον τρόπο διαχείρισης των εξόδων του μέσω της χρήσης του ψηφιακού ευρώ.

Σε σχέση με τον βαθμό ευκολίας της χρήσης του ψηφιακού ευρώ, μόνο το 30% εκφράζει έντονους προβληματι-

σμούς. Οι συμμετέχοντες που εξέφρασαν σοβαρή ανησυχία για το ψηφιακό ευρώ είναι, στην πλειοψηφία τους, γυναίκες, ηλικιωμένοι, άτομα από κατώτερα οικονομικά στρώματα, χωρίς τριτοβάθμια εκπαίδευση, άνεργοι και άτομα που δεν έχουν καμία γνώση για το ψηφιακό ευρώ.

Μεγάλη αποδοχή από επαγγελματίες

Τέλος, αναφέρεται ότι ανάμεσα στους επαγγελματίες που συμμετείχαν στην έρευνα (ιδιοκτήτες επιχειρήσεων/διευθυντές/αυτοεργοδοτούμενοι), το 54% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι θα ήταν πρόθυμο χωρίς κανένα ενδοιασμό να αποδέχεται πληρωμές σε ψηφιακό ευρώ. Το 9% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι η απόφαση για αποδοχή πληρωμών μέσω ψηφιακού ευρώ θα εξαρτηθεί από το κόστος, την ευκολία εφαρμογής και τη ζήτηση, ενώ 27% δηλώνει ότι δεν είναι πρόθυμο που θα αποδέχεται πληρωμές σε ψηφιακό ευρώ.

Σύμφωνα με το δημοσίευμα στο blog της ΚΤΚ, ακολουθώντας αυτές τις εξελίξεις και τη συνεχώς αυξανόμενη τάση των ψηφιακών μεθόδων πληρωμών, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αναπτύσσει το ψηφιακό ευρώ, μια ψηφιακή μορφή χρήματος το οποίο θα εκδίδεται από την ΕΚΤ και θα είναι διαθέσιμο σε όλους τους πολίτες εντός της Ευρωζώνης, για πληρωμές τόσο διαδικτυακά όσο και εκτός διαδικτυακής σύνδεσης. Στο παρόν στάδιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο βρίσκεται σε εξέλιξη το νομικό πλαίσιο που θα διέπει την έκδοση και τον τρόπο λειτουργίας του ψηφιακού ευρώ καθώς και η τεχνική λύση για την εφαρμογή του, με στόχο την πρώτη του έκδοση το 2029.

Σημειώνεται ότι η έρευνα διεξήχθη μεταξύ 21-27 Απριλίου με τη μέθοδο των τηλεφωνικών συνεντεύξεων, χρησιμοποιώντας ένα δομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο ετοιμάστηκε από τη Γενική Διεύθυνση Εποπτείας Πληρωμών της ΚΤΚ. Η έρευνα είχε παγκύπρια κάλυψη και διεξήχθησαν 506 συνεντεύξεις με άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω.

τον Ιούλιο του 2025, παρουσιάζοντας ετήσια αύξηση 15,5%.

«Cashless» μοντέλο

Η πορεία των συναλλαγών της Eurobank, αυξάνονται με ρυθμό που ξεπερνά το 15% ετησίως, ενώ υπάρχει και δραστική μείωση της χρήσης των καταστημάτων. Ενώ το 2024 περίπου το 4,7% των συναλλαγών πραγματοποιούνταν μέσω φυσικών καταστημάτων, το ποσοστό αυτό έχει περιοριστεί στο 3,5% το 2026 (μέχρι σήμερα), με την πλειονότητα — άνω του 96%— να διεκπεριώνεται πλέον μέσω ψηφιακών καναλιών και ATM. Οι συναλλαγές με κάρτες σε σημεία πώλησης ενισχύονται διαρκώς, φτάνοντας το 68,5% του συνόλου των σχετικών συναλλαγών, έναντι 63,9% το 2024. Αντίθετα, οι αναλήψεις μετρητών υποχωρούν τόσο σε αξία όσο και σε μερίδιο, υποδηλώνοντας μια ευρεία στροφή προς ένα πιο «cashless» μοντέλο.

Δάνεια μέσω app

Πέραν των συναλλαγών, κερδίζουν έδαφος και στις τράπεζες οι δανειοδοτήσεις. Το 2023 στην Τράπεζα Κύπρου το αρχικό ποσό των δανείων «QuickLoans» αυξήθηκε από €79,9 εκατ., σε €158 εκατ. το 2024 και €228,4 εκατ. το 2025. Στα δάνεια αυτοκινήτου «QuickCars», το ποσό χρηματοδότησης το 2023 πήγε από €2,8 εκατ. σε €15 εκατ. το 2024 και σε €30,5 εκατ. το 2025. Τα «QuickCards» αυξήθηκαν από €5,9 εκατ. το 2023, σε €11,9 εκατ. το 2024 και σε €17,1 εκατ. το 2025. Τα «Quick Overdrafts» αυξήθηκαν από €1,8 εκατ. το 2023, σε €2,9 εκατ. το 2024 και €3,6 εκατ. το 2025.

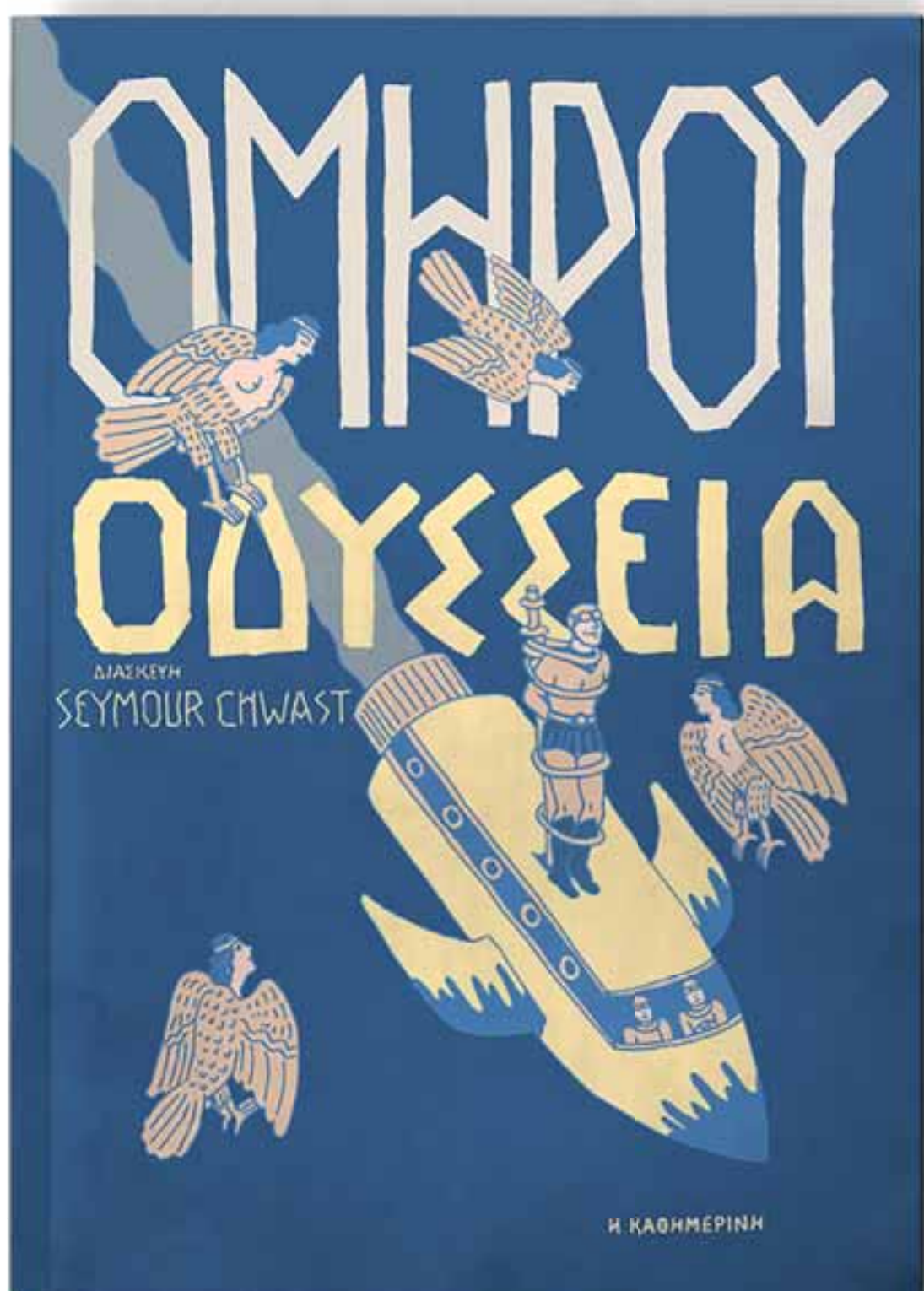
Μέσα από το Eurobank Cyprus App, οι πελάτες μπορούν επίσης να υποβάλουν αιτήσεις για μια σειρά τραπεζικών προϊόντων. Οι χρήστες μπορούν να αιτηθούν Προσωπικό Δάνειο, Πιστωτική Κάρτα ή Λογαριασμό με Όριο, ακολουθώντας μια απλή διαδικασία. Για προσωπικά δάνεια έως €10.000, η έγκριση και εκταμίευση πραγματοποιούνται άμεσα, καλύπτοντας επείγουσες ή έκτακτες οικονομικές ανάγκες.

Φθίνει το «τσέκι»

Η προσπάθεια των τραπεζών να περιοριστούν οι συναλλαγές μέσω επιταγών από το 2016, αλλά και η ψηφιοποίηση, φαίνεται να έχουν περιορίσει κατά πολύ τις συναλλαγές με τις επιταγές. Έτσι, μειωμένος κατά το ήμισυ παρουσιάζεται ο αριθμός των ακάλυπτων επιταγών που εκδόθηκαν τον Ιούλιο του 2026, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα, καθώς εκδόθηκαν 16 ακάλυπτες επιταγές, συνολικής αξίας 40.799 ευρώ σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου. Τον Ιούλιο του 2025 είχαν καταχωρηθεί 30 ακάλυπτες επιταγές συνολικής αξίας 42.715 ευρώ, ενώ τον Ιούλιο του 2024 είχαν καταχωρηθεί 36 επιταγές, συνολικής αξίας 60.416 ευρώ.

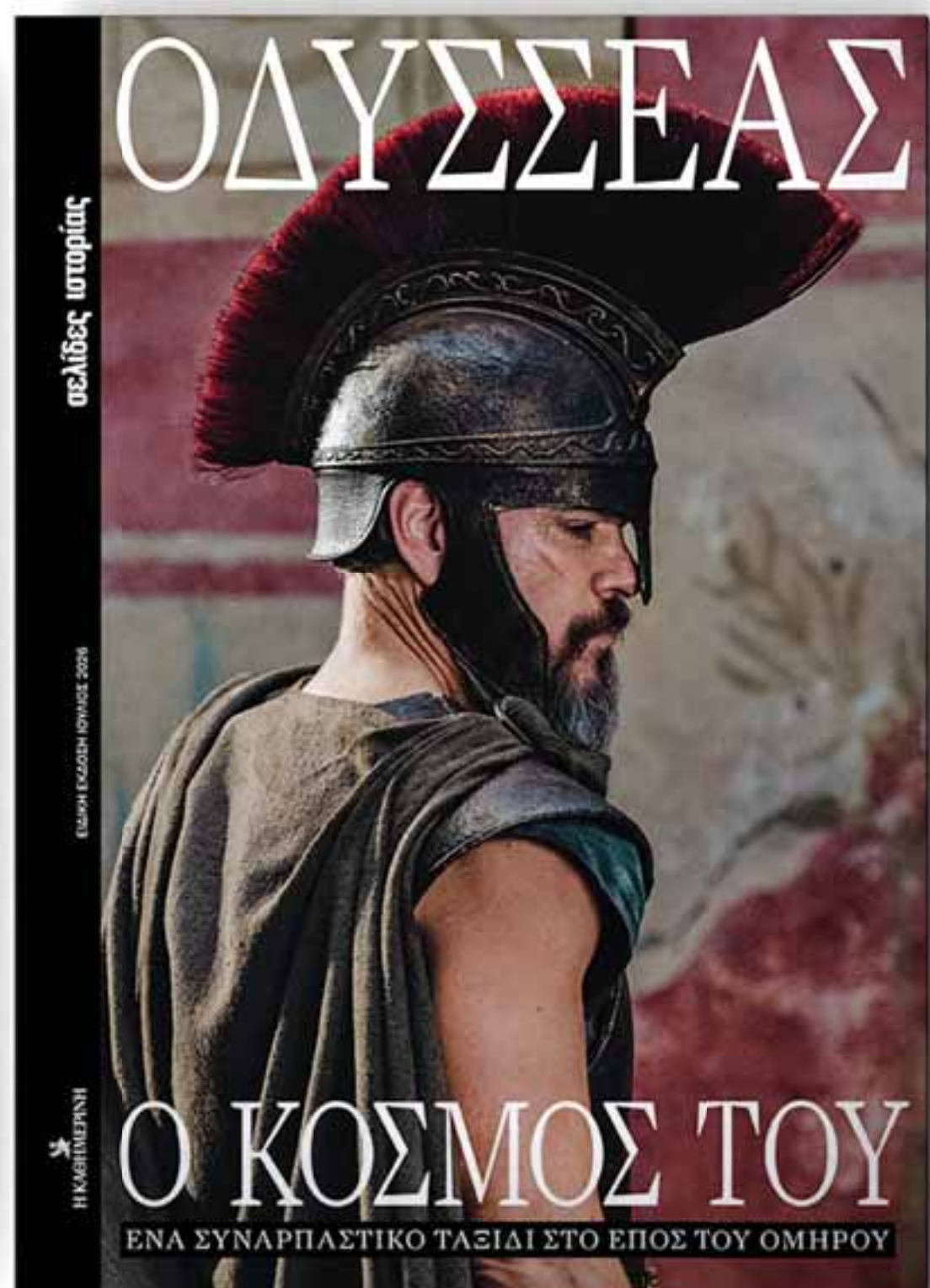
Οδύσσεια στο σινεμά, Οδύσσεια και στην «Καθημερινή»!

ΔΥΟ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ...
ΧΩΡΙΣ ΣΠΟΪΛΕΡ

© Seymour Chwast, 2012. This translation of *The Odyssey* is published by *Kathimerini* by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc.

Η τολμηρή διασκευή του έπους
σε κόμικ από τον πρωτοπόρο
Seymour Chwast
για πρώτη φορά στα ελληνικά

Η «ακτινογραφία»
του διαχρονικού ήρωα:
25 ειδικοί γράφουν για τον Οδυσσέα
και τις περιπέτειές του

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ
ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εμπειρία

www.kathimerini.com.cy

Εκτοξεύθηκε στα 432 δισ. δολάρια το έλλειμμα των ΗΠΑ τον Ιούλιο

Αιτία, η απότομη αύξηση κρατικών δαπανών και οι μεγάλες επιστροφές δασμών

Σε επίπεδα-ρεκόρ εκτινάχθηκε τον Ιούλιο το έλλειμμα του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού των ΗΠΑ, καθώς η απότομη αύξηση των κρατικών δαπανών συνδυάστηκε με νέες επιστροφές δασμών, περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τα δημόσια έσοδα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών, το έλλειμμα ανήλθε στα 432 δισ. δολάρια, το υψηλότερο που έχει καταγραφεί ποτέ για τον συγκεκριμένο μήνα. Ήταν αυξημένο κατά 141 δισ. δολάρια ή 48% σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2025.

Πρόκειται παράλληλα για το μεγαλύτερο μηνιαίο έλλειμμα από τον Μάρτιο του 2021, όταν είχε φτάσει στα 660 δισ. δολάρια εξαιτίας των προγραμμάτων στήριξης για την πανδημία. Μόνο δύο μήνες έχουν καταγραφεί με υψηλότερο δημοσιονομικό κενό: ο Ιούνιος του 2020, με 864 δισ. δολάρια, και ο Απρίλιος της ίδιας χρονιάς, με 738 δισ. δολάρια.

Οι ομοσπονδιακές δαπάνες διαμορφώθηκαν τον Ιούλιο στα 766 δισ. δολάρια, επίσης σε ιστορικό υψηλό για τον μήνα, καταγράφοντας αύξηση 22% σε ετήσια βάση. Μέρους της ανόδου οφείλεται, πάντως, σε ημερολογιακούς παργόντες. Επειδή ο Αυγούστος ξεκίνησε Σαββατοκύριακο, πληρωμές κοινωνικών παροχών ύψους περίπου 99 δισ. δολαρίων πραγματοποιήθηκαν νωρίτερα και πέρασαν στα στοιχεία του Ιουλίου.

Μετά την προσαρμογή για αυτήν και άλλες μετατοπίσεις πληρωμών, το έλλειμμα του μήνα υπολογίζεται στα 333 δισ. δολάρια. Ακόμη και έτσι, παραμένει αυξημένο κατά 50 δισ. δολάρια ή 18% σε σύγκριση με ένα χρόνο νωρίτερα. Τα έσοδα υποχώρησαν κατά 1%, στα 334 δισ. δολάρια.

Πρόσθετη πίεση στα δημόσια ταμεία προκάλεσαν οι επιστροφές δασμών, μετά την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου των ΗΠΑ να ακυρώσει τους εκτεταμένους δασμούς εκτάκτου ανάγκης που είχε επιβάλει το 2025 ο Ντόναλντ Τραμπ.

Μόνο τον Ιούλιο πραγματοποιήθηκαν επιστροφές ύψους 33,38 δισ. δολαρίων, με αποτέλεσμα οι καθαρές εισπράξεις από τελωνειακούς δασμούς να

Τον Ιούλιο πραγματοποιήθηκαν επιστροφές δασμών ύψους 33,38 δισ. δολ., με αποτέλεσμα οι καθαρές εισπράξεις από τελωνειακούς δασμούς να είναι αρνητικές κατά 8,55 δισ. δολ. Ήταν ο τρίτος συνεχόμενος μήνας που οι επιστροφές ξεπέρασαν τις νέες εισπράξεις.

Στους πρώτους δέκα μήνες του οικονομικού έτους 2026, η δημοσιονομική «τρύπα» έχει ανέλθει σε 1,799 τρισ. και έχει ήδη ξεπεράσει το 1,775 τρισ. που καταγράφηκε ολόκληρο το 2025.

είναι αρνητικές κατά 8,55 δισ. δολάρια. Ήταν ο τρίτος συνεχόμενος μήνας κατά τον οποίο οι επιστροφές ξεπέρασαν τις νέες εισπράξεις. Το ποσό ήταν χαμηλότερο από τα 49,2 δισ. δολάρια που επιστράφηκαν τον Ιούνιο. Σύμφωνα με δικαστική κατάθεση της αμερικανικής Υπηρεσίας Τελωνείων και Προστασίας

Συνόρων, έως το τέλος Ιουλίου είχαν ήδη επιστραφεί περίπου 100 δισ. δολάρια, από τα περίπου 166 δισ. δολάρια που είχαν αρχικά εισπραχθεί μέσω των δασμών που κρίθηκαν παράνομοι.

Η κυβέρνηση Τραμπ επιχειρεί τώρα να επαναφέρει μέρος των δασμών μέσω διαφορετικών νομικών οδών. Τον Ιούλιο επέβαλε συντελεστές 10% ή 12,5% σε 60 βασικούς εμπορικούς εταίρους, οι οποίοι καλύπτουν περισσότερο από το 99% των αμερικανικών εισαγωγών, ενώ αναμένονται και νέες αποφάσεις τις επόμενες εβδομάδες.

Ωστόσο, το ανεξάρτητο Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου υπολογίζει πλέον ότι οι εισπράξεις από δασμούς για το σύνολο του οικονομικού έτους θα είναι περίπου 250 δισ. δολάρια χαμηλότερες από τις αρχικές προβλέψεις του Φεβρουαρίου.

Στους πρώτους δέκα μήνες του οικο-

νομικού έτους 2026, το ομοσπονδιακό έλλειμμα έχει ανέλθει σε 1,799 τρισ. δολάρια. Έχει επομένως ήδη ξεπεράσει το 1,775 τρισ. δολάρια που καταγράφηκαν σε ολόκληρο το 2025, παρότι απομένουν ακόμη δύο μήνες έως τη λήξη του οικονομικού έτους στις 30 Σεπτεμβρίου.

Σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, η δημοσιονομική «τρύπα» έχει διευρυνθεί κατά 170 δισ. δολάρια ή 10%. Εάν αφαιρεθεί η επίδραση των ημερολογιακών μετατοπίσεων, το έλλειμμα του δεκαμήνου διαμορφώνεται σε 1,7 τρισ. δολάρια, αυξημένο κατά 79 δισ. δολάρια ή 5%. Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι ΗΠΑ βαδίζουν προς ακόμη μία χρονιά με ιδιαίτερα υψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα, την ώρα που οι δασμοί, οι οποίοι είχαν παρουσιαστεί ως σημαντικά νέα πηγή εσόδων, επιστρέφονται πλέον κατά δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια.

Στο 28% η πρόβλεψη για τον πληθωρισμό φέτος στην Τουρκία

Σε ανοδική αναθεώρηση της πρόβλεψής της για τον πληθωρισμό προχώρησε η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας, εγκαταλείποντας μια εκτίμηση που εθεωρείτο υπερβολικά αισιόδοξη από τις αγορές. Ο διοικητής της τράπεζας, Φατίχ Κάραχαν, ανακοίνωσε την Πέμπτη στην Κωνσταντινούπολη ότι ο ετήσιος πληθωρισμός αναμένεται πλέον να διαμορφωθεί στο 28% στο τέλος του έτους, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 26%. Η νέα εκτίμηση πλησιάζει περισσότερο τις προσδοκίες της αγοράς. Σύμφωνα με έρευνα της κεντρικής τράπεζας τον περασμένο μήνα, οικονομολόγοι και αναλυτές τοποθετούν τον πληθωρισμό στο 29% στο τέλος του έτους. Παρά την αναθεώρηση της πρόβλεψης, η κεντρική τράπεζα διατήρησε αμετάβλητο στο 24% τον επίσημο στόχο για τον πληθωρισμό.

Πρόκειται για δύο διαφορετικά μεγέθη: η πρόβλεψη αποτυπώνει την πορεία που θεωρεί πιθανότερη η τράπεζα, ενώ ο στόχος λειτουργεί ως σημείο αναφοράς για τη διαμόρφωση της νομισματικής πολιτικής και των επιτοκίων.

Ο πληθωρισμός παρέμεινε επίμονος κατά το μεγαλύτερο μέρος του έτους. Οι Τούρκοι αξιωματούχοι απέδωσαν αρχικά την καθυστέρηση της αποκλιμάκωσής του στις έντονες διακυμάνσεις των τιμών των τροφίμων και, στη συνέχεια, στις οικονομικές συνέπειες του πολέμου των ΗΠΑ και του Ισραήλ με το Ιράν.

Η Τουρκία, ως μεγάλος εισαγωγέας πετρελαίου, είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στην άνοδο των διεθνών τιμών της ενέργειας. Το υψηλότερο ενεργειακό κόστος επιβαρύνει τις εισαγωγές και τροφοδοτεί νέες πιέσεις στις τιμές καταναλωτή.

Παρότι ο ετήσιος πληθωρισμός υποχώρησε για δεύτερο συνεχόμενο μήνα και διαμορφώθηκε στο 31,8% τον Ιούλιο, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής διατηρούν αυστηρή στάση.

Από την έναρξη του πολέμου στα τέλη Φεβρουαρίου, η κεντρική τράπεζα χρηματοδοτεί το τραπεζικό σύστημα μέσω του ακριβότερου επιτοκίου μιας ημέρας, το οποίο βρίσκεται

Η Τουρκία, ως μεγάλος εισαγωγέας πετρελαίου, είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στην άνοδο των διεθνών τιμών της ενέργειας. Το υψηλότερο ενεργειακό κόστος επιβαρύνει τις εισαγωγές και τροφοδοτεί νέες πιέσεις στις τιμές.

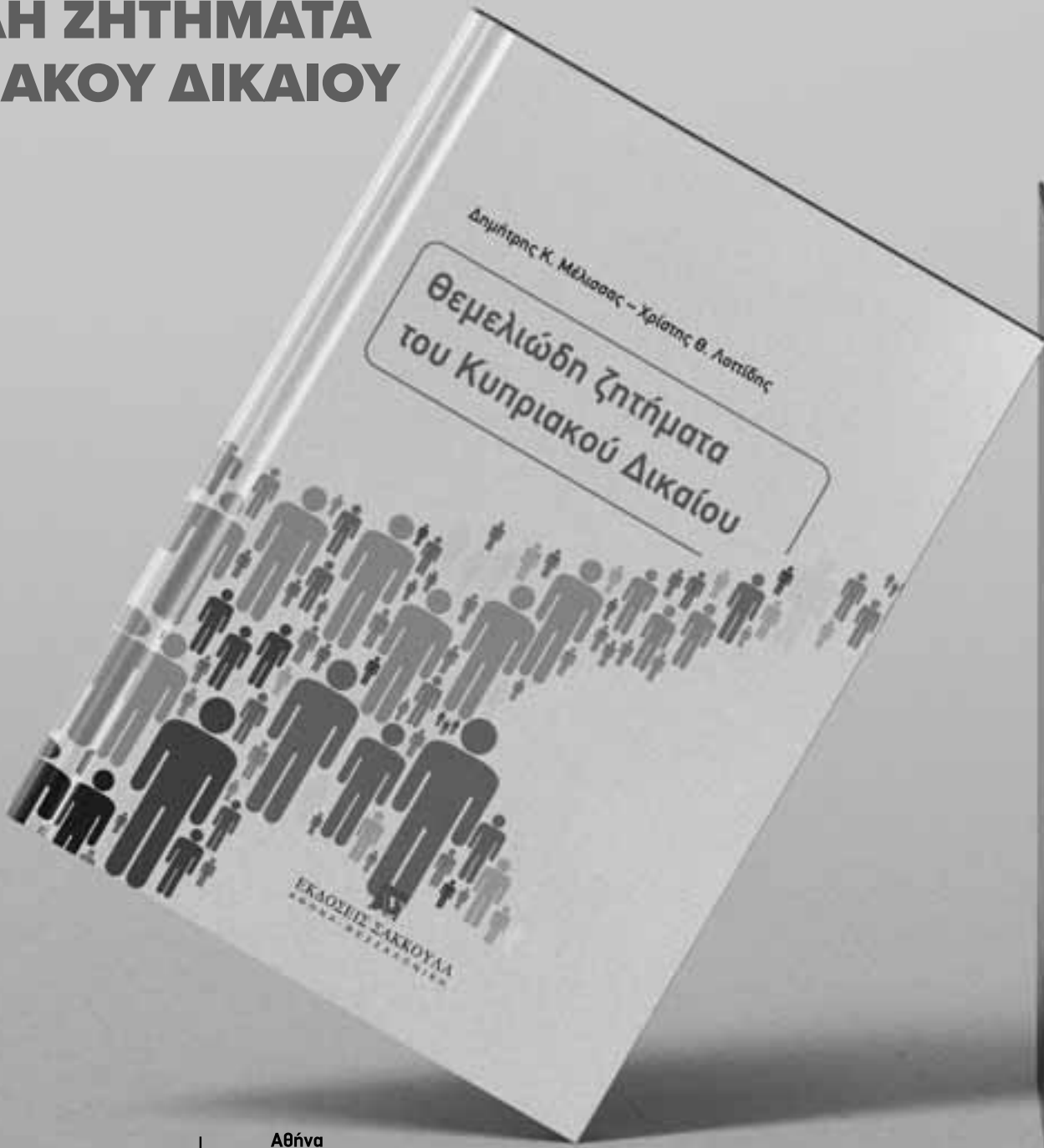
Η κεντρική τράπεζα εγκαταλείπει την εκτίμησή της για 26%, που εθεωρείτο υπερβολικά αισιόδοξη από τις αγορές.

στο 40%. Ο δανεισμός μέσω του βασικού επιτοκίου του 37% παραμένει σε αναστολή.

Στην πράξη, η επιλογή αυτή ισοδυναμεί με άτυπη αύξηση του κόστους χρήματος, καθώς η Αγκυρα επιχειρεί να περιορίσει τις πληθωριστικές πιέσεις χωρίς να προχωρήσει σε επίσημη αύξηση του βασικού επιτοκίου.

Δημήτρης Κ. Μέλισσας & Χρίστης Θ. Λοττίδης

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

“

Η Δημοκρατία προϋποθέτει διαφάνεια, προϋποθέτει την τήρηση των κανόνων, που η ίδια έχει θεσπίσει, άσχετα με το τι θέλει να ακούσει ο κάθε πολίτης

”

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα
• Ιπποκράτους 23 | Τ.Κ. 10679
• Κ. Λουκάρεως 29 και Μομφεράτου 154 | Τ.Κ. 11475
Θεσσαλονίκη
• Φράγκων 1 | Τ.Κ. 54626
• Εθ. Αμύννης 42 | Τ.Κ. 54621
Λευκωσία
• Νικοψάου Σαριπάου 2 Γωνία @ Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμη

€22

www.sakoulas.gr

Περισσότερες επενδύσεις

«Η πρόληψη είναι η πρώτη γραμμή άμυνας... Είναι προφανές ότι πρέπει να επενδύσουμε περισσότερο στη φύση. Η προστασία της δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά αναγκαίο οικονομικό ανάχωμα», τόνισε η Ευρωπαϊκή επιτροπός Περιβάλλοντος, Τξέ-σικα Ρόγουουλ, σε συνέντευξη της στο ειδησεογραφικό πρακτο-
ρείο Reuters.

15,6

έως και 19,1 δισ. ευρώ εκτιμάται το οικονομικό αποτέλεσμα από τις φετινές πυρκαγιές στη νοτιο-ανατολική Ευρώπη, σύμφωνα με την AccuWeather.

Αλλαγές στον τουρισμό

«Μπορείτε να φανταστείτε του-
ρίστες να βολτάρουν στη νότια
Ιταλία ή στην Ισπανία στους 45
βαθμούς Κελσίου; Εγώ δεν μπο-
ρώ. Επομένως, νομίζω ότι η φύ-
ση του τουρισμού θα αλλάξει»,
δήλωσε ο οικονομολόγος της
ING, Κάρστεν Μπρζέσκι.

5

δισ. δολάρια από τις αρχές του
2026 είναι οι εκδόσεις ομολό-
γων φυσικών καταστροφών που
καλύπτουν πυρκαγιές.

Επιπτώσεις στις τιμές

«Βλέπουμε μεγαλύτερες επι-
πτώσεις των ακραίων θερμοκρα-
σιών στις τιμές των τροφίμων σε
μέρη που είναι ήδη θερμότερα,
οπότε αν βρίσκεστε στη νότια
Ευρώπη, θα δείτε μεγαλύτερη
επίδραση», τόνισε ο Μαξιμίλιαν
Κοτζ, ερευνητής στο Κέντρο
Υπερυπολογιστών της Βαρκε-
λώνης.

Οι καύσωνες «καίνε» την οικονομία

Βαρύ το τίμημα της κλιματικής κρίσης στην Ευρώπη για την αγροτική παραγωγή, τις επιχειρήσεις και τον τουρισμό

«Όταν το τελευταίο δέντρο θα έχει κοπεί, όταν το τελευταίο ποτάμι θα έχει μολυν-
θεί, όταν το τελευταίο ψάρι θα είναι νεκρό, μόνο τότε ο άνθρωπος θα καταλάβει ότι τα
χρήματα δεν τρώνονται». Το προφητικό
ρητό των Ινδιάνων Κρι, που κατοικούσαν
βόρεια του σημερινού Κεμπέκ, μετατρέπε-
ται σήμερα σε εφιαλτική πραγματικότητα
για την Ευρώπη. Καθώς η Γηραιά Ηπειρος
θερμαίνεται με ρυθμούς ταχύτερους από
κάθε άλλη περιοχή του πλανήτη, βλέπει
το οικονομικό και κοινωνικό μοντέλο της
να δοκιμάζεται σκληρά από τις συνέπειες
της κλιματικής κρίσης.

Οι παρατεταμένοι καύσωνες, η λειψυ-
δρία και οι καταστροφικές πυρκαγιές που
σαρώνουν φέτος το καλοκαίρι χώρες από
τη Μεσόγειο μέχρι την κεντρική και ανα-
τολική Ευρώπη, προκαλούν οικονομικές
ζημιές δισεκατομμυρίων ευρώ. Η μείωση
των γεωργικών αποδόσεων κατά 6% έως

Το οικονομικό κόστος
μόνον από τις πυρκαγιές
στις πέντε πλέον πληγείσες
χώρες της Ε.Ε. ξεπερνάει
ήδη τα 3,1 δισ. ευρώ.

7%, τα εμπόδια στις εμπορευματικές μετα-
φορές μέσα από ζωτικές αρτηρίες όπως ο
Ρήνος και ο Δούναβης, καθώς και η απειλή
για συρρίκνωση του περιφερειακού ΑΕΠ
κατά 0,3%, αποτυπώνουν το βαρύ τίμημα
που καλείται πλέον να καταβάλει η ευρω-
παϊκή οικονομία απέναντι στα ακραία και-
ρικά φαινόμενα.

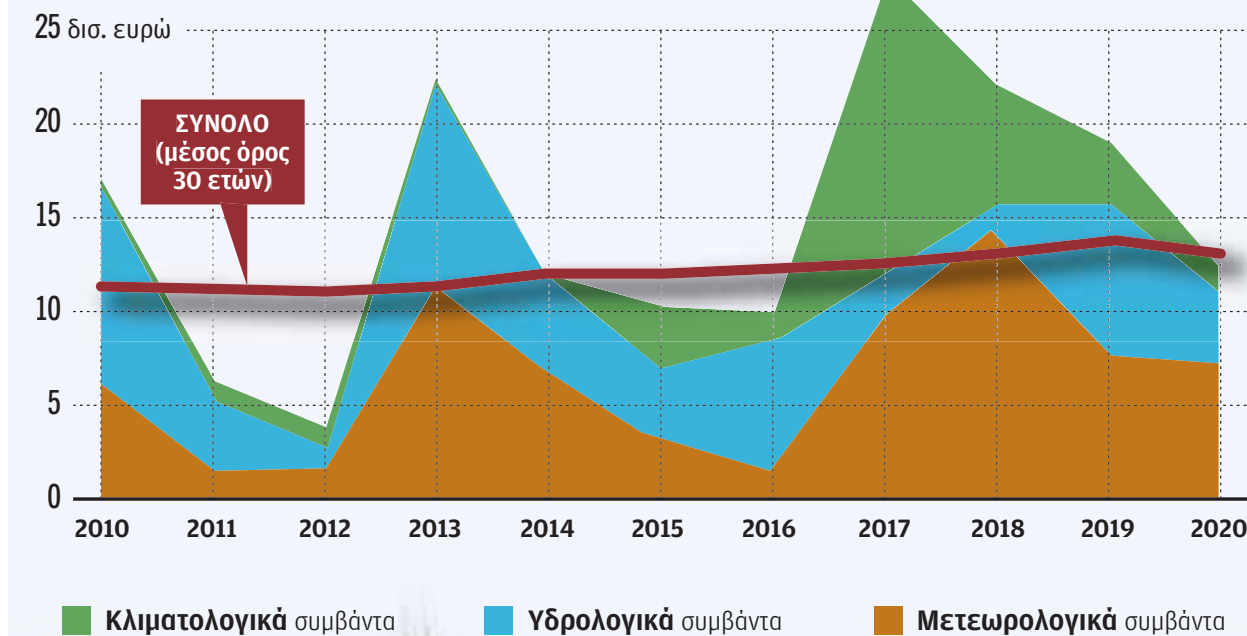
Το πλήγμα στην οικονομία της περιοχής
υπολογίζεται σε εκατοντάδες δισεκατομ-
μύρια ευρώ, εκτιμούν οικονομολόγοι και
ακαδημαϊκοί, προειδοποιώντας ότι αυτή
είναι μόνο η αρχή, καθώς το κόστος της
κλιματικής αλλαγής αναμένεται να αυξηθεί
τα επόμενα χρόνια. «Αυτό που καθιστά το
2026 ιδιαίτερα ανησυχητικό από οικονο-
μικής άποψης είναι ότι υπάρχουν πολλά
επεισόδια ακραίων γεγονότων», σημειώνει
ο οικονομολόγος του Πανεπιστημίου του
Μάνχαϊμ, Σχερίς Ουσμάν.

Η κλιματική κρίση επιβαρύνει τα δημο-
σιονομικά της περιοχής, προκαλώντας δι-
ακυμάνσεις στον πληθωρισμό, αλλάζοντας
ραγδαία τον τουριστικό χάρτη και ανα-
γκάζοντας το μπλοκ να επανεξετάσει τον
τρόπο παραγωγής ενέργειας και μεταφο-
ράς αγαθών. Σύμφωνα με πρόσφατη ανά-
λυση των Financial Times, το οικονομικό
κόστος μόνον από τις πυρκαγιές στις πέντε
πλέον πληγείσες χώρες της Ε.Ε. –μεταξύ
των οποίων η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η
Ρουμανία– ξεπερνάει ήδη τα 3,1 δισ. ευρώ
για τους δύο πρώτους μήνες της αντιπη-

ρικής περιόδου, καθώς περισσότερα από
πέντε εκατομμύρια στρέμματα έχουν ήδη
γίνει στάχτη.

Οι ασφαλιστικοί κολοσσοί, τα νοικοκυ-
ριά και οι επιχειρήσεις μετρούν ανυπολόγι-
στες ζημιές σε υποδομές και καλλιέργειες,
ενώ οι ακριβείς συνέπειες στον τουρισμό
και η επιβάρυνση από τα αυξημένα ασφάλι-
στρα θα φανούν σταδιακά μέσα στα επόμε-
να χρόνια, λένε οι αναλυτές. Οι πυρκαγιές
που σάρωσαν τη Γαλλία και την Ισπανία

Οικονομικές απώλειες που σχετίζονται με το κλίμα

ΠΗΓΗ: Eurostat

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ρύζι, με την ξηρασία να καταστρέφει την
περίφημη ζώνη ρυζιού στην Ιταλία, την
κορυφαία παραγωγή ρυζιού στην Ευρώπη.
Η ξηρασία και οι καύσωνες έχουν μει-
ώσει επίσης δραματικά τη στάθμη των
υδάτων στις κρίσιμες πλωτές οδούς της
Ευρώπης, προκαλώντας σοβαρά προβλή-
ματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και τη
βιομηχανία της περιοχής. Στον Ρήνο, τη
σημαντικότερη βιομηχανική διαδρομή της
δυτικής Ευρώπης, η στάθμη του νερού σε
σημεία όπως η Κολωνία και το Κάουμπι έχει
υποχωρήσει σε επίπεδα που υποδηλώνουν
ακραία ξηρασία, αναγκάζοντας τις φορτη-
γίδες να μειώσουν φορτία και να αυξήσουν
το κόστος μεταφοράς. Η κατάσταση είναι
παρόμοια στον Δούναβη. Στη Βουδαπέστη,
η στάθμη του προσεγγίζει ιστορικά χαμηλά
επίπεδα, προκαλώντας ισχυρούς τριγμούς
στον ποτάμιο τουρισμό, έναν από τους
πλέον νευραλγικούς πυλώνες της συγγρι-

Η παρεμπόδιση της
ναυσιπλοΐας στον Ρήνο
λόγω ξηρασίας αναμένεται
να αφαιρέσει 0,3% από
το ΑΕΠ της Γερμανίας.

κής οικονομίας. Με τα κρουαζιερόπλοια να
παραμένουν καθηλωμένα στα λιμάνια, οι
ναυτιλιακές εταιρείες βρίσκονται αντιμετώ-
πιση με κύρια ακυρώσεων και κατακόρυφη
πτώση στις νέες κρατήσεις. Τα αριθμητικά
δεδομένα επιβεβαιώνουν το μέγεθος του
προβλήματος. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της
ING, η παρεμπόδιση της ναυσιπλοΐας στον
Ρήνο αναμένεται να αφαιρέσει 0,3 ποσο-
στιαίες μονάδες από το ΑΕΠ της Γερμανί-
ας. Παράλληλα, αναλυτές της MBH Bank
υπολογίζουν ότι κάθε εβδομάδα αδράνειας
στον πυρηνικό σταθμό του Πάκς επιφέ-
ρει συρρίκνωση του συγγικού ΑΕΠ κατά
0,1%. Η Allianz από την πλευρά της εκτι-
μά ότι ο καύσωνας του Ιουνίου και μόνο
κόστισε 0,3 ποσοστιαίες μονάδες από την
ανάπτυξη της Ευρώπης, ενώ προειδοποιεί
ότι η κλιματική κρίση απειλεί να ψαλιδίσει
κατά 5% έως 7% το ΑΕΠ των πλέον εκτε-
θειμένων οικονομιών, όπως η Ισπανία, η
Γαλλία και η Ιταλία, έως το 2030.

«Ο τελικός λογαριασμός για τη φετινή
χρονιά θα είναι πολύ υψηλότερος, καθώς
στους υπολογισμούς δεν περιλαμβάνονται
οι καταστροφικές πυρκαγιές, η παρατετα-
μένη λειψυδρία και τα ακραία πλημμυρικά
φαινόμενα», επισημαίνει ο οικονομολόγος
της Allianz, Χάζε Κριτσένε. Σε μια περίοδο
που η οικονομική ανάπτυξη στην Ευρωζώνη
κινούνταν ήδη σε αναμικρά επίπεδα κο-
ντά στο 1%, η κλιματική κρίση επιβαρύνει
περαιτέρω τις προοπτικές της οικονομίας.

Λουκέτο σε πυρηνικούς αντιδραστήρες και φόβοι για μπλακ άουτ

Σε ολόκληρη τη νότια και ανατολική Ευρώπη, οι χώρες παλεύουν με τις επιπτώσεις της ακραίας ζέστης και της παρατεταμένης ξηρασίας.

οικειοθελώς την κατανάλωση και ο μη
απαραίτητος φωτισμός σε δημόσια κτί-
ρια σβήνει τη νύχτα.

Η κρίση στην προσηφορά ενέργειας,
σε συνδυασμό με την αυξημένη ζήτηση
εν μέσω καύσωνα, δημιουργεί συνθήκες

«τέλειες καταγίδας» στην αγορά, προει-
δοποιούν οι ειδικοί. Το πρόβλημα δεν πε-
ριορίζεται στην Ουγγαρία. Σε ολόκληρη
τη νότια και ανατολική Ευρώπη, οι χώρες
παλεύουν με τις επιπτώσεις της ακραι-
ας ζέστης και της παρατεταμένης ξηρα-

σίας. Στη Ρουμανία, η κρατική εταιρεία
πυρηνικής ενέργειας ανακοίνωσε ότι ο
σταθμός της Τσερνάβοντα ενδέχεται να
θεθεί άμεσα εκτός λειτουργίας, ενώ Γα-
λία και Σλοβενία υποχρεώθηκαν επίσης
σε αναστολή αντιδραστήρων.

Ταυτόχρονα, δοκιμάζονται και οι υπό-
λοιπες πηγές παραγωγής ενέργειας. Σύμ-
φωνα με τη δεξέμενη σκέψης Ember, η
ευρωπαϊκή υδροηλεκτρική παραγωγή
υποχώρησε τον Ιούλιο στο χαμηλότερο
σημείο της τελευταίας δεκαετίας. Παράλ-
ληλα, οι θερμοηλεκτρικές μονάδες φυσι-
κού αερίου δυσκολεύονται να ψυχθούν
εν μέσω καύσωνα. Η εταιρεία αναλύσε-
ων Montel επισημαίνει ότι το 32% των
μονάδων φυσικού αερίου στην Ιταλία
απειλείται άμεσα από τη λειψυδρία σε
ποτάμια και κανάλια, ενώ οι χαμηλές
ταχύτητες του ανέμου έχουν περιορίσει
αισθητά και την απόδοση των αιολικών
πάρκων. Παρά το γεγονός ότι οι διακο-
πές ρεύματος έχουν αποφευχθεί προς
το παρόν, το οικονομικό κόστος είναι
τεράστιο: οι τιμές κονδρυκίας κατά τις
απογευματινές ώρες στην κεντρική και
ανατολική Ευρώπη ξεπέρασαν τα 300
ευρώ ανά μεγαβατώρα, υπερδιπλασίες
δηλαδή από τις κανονικές.

Αν και τα ευρωπαϊκά κράτη δεν έχουν
καταφύγει ακόμη σε αναγκαστικούς πε-
ριορισμούς στην κατανάλωση ενέργειας
ή σε κυλιόμενες διακοπές, οι αναλυ-
τές προειδοποιούν ότι η αποκατάσταση
των ποτάμιων συστημάτων θα απαιτήσει
εβδομάδες βροχοπτώσεων, αφήνοντας
την ήπειρο στο έλεος των μετεωρολογι-
κών συνθηκών.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Η ΑΙ αλλάζει τα επαγγέλματα

Επιμέρους εργασίες και δεξιότητες εκτελούνται αυτομάτως, αυξάνεται η συνεργασία με μηχανές

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Σε ένα γραφείο του αύριο, το πρώτο πράγμα που θα παρατηρήσει κανείς είναι αυτό που λείπει. Το γραφείο του λογιστή έχει μικρύνει, γιατί μεγάλο μέρος των υπολογισμών γίνεται πλέον αυτόματα. Ο υπάλληλος που περνούσε τη μισή ημέρα καταχωρίζοντας στοιχεία δεν υπάρχει. Στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών, ένα σύστημα τεχνητής νοημοσύνης απαντά στα απλά ερωτήματα και αφήνει στους ανθρώπους τα δύσκολα. Ο νέος νομικός συνεργάτης δεν περνάει πλέον ώρες αναζητώντας τυποποιημένες πληροφορίες. Ο μηχανικός σχεδιάζει μαζί με ένα σύστημα ΑΙ και στη συνέχεια ελέγχει, διορθώνει και αναλαμβάνει την ευθύνη. Και κάπου ανάμεσα στα παλιά και στα καινούργια γραφεία υπάρχει ένας εργαζόμενος με έναν τίτλο που μέχρι πριν από λίγα χρόνια θα ακουγόταν παράξενος: ειδικός ενσωμάτωσης ανθρώπου και μηχανής. Δεν είναι εικόνα από ταινία επιστημονικής φαντασίας. Είναι το πιθανότερο οργανωτικό μοντέλο της επόμενης ημέρας της εργασίας.

Αυτή ακριβώς την αθέατη μετατόπιση επιχειρεί να περιγράψει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας, Ασφάλειας και Ενταξης στην Εργασία Κωνσταντίνος Αγραπιδάς. Για τον ίδιο, το κρίσιμο στοιχείο δεν είναι να μετρήσουμε απλώς πόσα επαγγέλματα κινδυνεύουν από την τεχνητή νοημοσύνη, αλλά να δούμε τι συμβαίνει μέσα σε κάθε επάγγελμα. Διότι η ΑΙ, όπως εξηγεί, δεν έρχεται κατ' ανάγκην να καταργήσει ολόκληρες δουλειές. Έρχεται πρώτα να πάρει από αυτές τα καθήκοντα που είναι επαναλαμβανόμενα, προβλέψιμα και μπορούν να μετατραπούν σε διαδικασία. Αυτό επισημαίνει άλλωστε και μία από τις πιο χαρακτηριστικές μελέτες του MIT

Ο δικηγόρος θα αφήνει στην τεχνολογία περισσότερο από το τυποποιημένο έργο και θα κρατάει για τον ίδιο την κρίση και τη στρατηγική.

για το μέγεθος της αλλαγής, γνωστή ως «Iceberg Index». Η έρευνα εξετάζει όχι απλώς ποια επαγγέλματα κινδυνεύουν, αλλά ποιες επιμέρους εργασίες και δεξιότητες μπορούν να εκτελεστούν από συστήματα τεχνητής νοημοσύνης. Και το συμπέρασμα έχει ιδιαίτερη σημασία: η ΑΙ δεν «βλέπει» απαραίτητως ένα ολόκληρο επάγγελμα, αλλά κομμάτια του. Αυτό σημαίνει ότι η επόμενη αγορά εργασίας μπορεί να έχει λιγότερες εργασίες ρουτίνας και περισσότερες θέσεις στις οποίες ο άνθρωπος θα συνεργάζεται με μηχανές.

Εκεί βρίσκεται και η «κορυφή του παγόβουνου», τονίζει ο κ. Αγραπιδάς. Λογιστές και φοροτεχνικοί, εργαζόμενοι στη μισθοδοσία, καταχωρητές δεδομένων, διοικητικοί υπάλληλοι, νομικοί συνεργάτες σε τυποποιημένο έργο, εργαζόμενοι σε call centers και IT support πρώτου επιπέδου είναι μεταξύ εκείνων που θα δουν το περιεχόμενο της δουλειάς τους να μεταβάλλεται περισσότερο. Στις τράπεζες, η αλλαγή είναι ακόμη

Λογιστές και φοροτεχνικοί, καταχωρητές δεδομένων, διοικητικοί υπάλληλοι, νομικοί συνεργάτες σε τυποποιημένο έργο, εργαζόμενοι σε call centers και IT support πρώτου επιπέδου είναι μεταξύ εκείνων που θα δουν το περιεχόμενο της δουλειάς τους να μεταβάλλεται περισσότερο λόγω ΑΙ.

πιο χαρακτηριστική: οι εργασίες ρουτίνας μπορούν να περιοριστούν, την ώρα που αυξάνεται η ανάγκη για ανθρώπους που θα διαχειρίζονται σύνθετες υποθέσεις, δεδομένα και αποφάσεις.

Αυτό δεν σημαίνει ότι ο δικηγόρος, ο γιατρός, ο μηχανικός ή ο οικονομικός σύμβουλος βγαίνουν από το κάδρο. Το αντίθετο. Απλώς μετακινούνται σε διαφορετικό σημείο του κάδρου. Ο μηχανικός θα σχεδιάζει και θα επιβλέπει με τη βοήθεια της ΑΙ. Ο δικηγόρος θα αφήνει στην τεχνολογία περισσότερο από το τυποποιημένο έργο και θα κρατάει για τον ίδιο την κρίση, τη στρατηγική και την αντιπαράθεση στο δικαστήριο. Ο γιατρός θα χρησιμοποιεί την ΑΙ για ανάλυση και υποστήριξη, αλλά η κλινική απόφαση και η σχέση με τον ασθενή θα παραμένουν βαθιά ανθρώπινες. Ο οικονομικός σύμβουλος θα έχει στη διάθεσή του περισσότερα δεδομένα και εργαλεία, αλλά θα πρέπει να τα μετατρέπει σε απόφαση.

Στην άλλη... πλευρά του κάδρου,

βέβαια, θα βλέπουμε δουλειές που δεν έχουν ακόμη όνομα ή μόλις τώρα αποκτούν. Υπεύθυνοι πηκτής και συμμόρφωσης ΑΙ, μηχανικοί εντολών, σχεδιαστές αλληλεπίδρασης ανθρώπου και ΑΙ, ειδικοί ενσωμάτωσης ΑΙ, διαχειριστές ανθρώπου-μηχανής και επαγγελματίες που μπορούν να εξηγήσουν πώς και γιατί ένας αλγόριθμος έφτασε σε μια απόφαση. Υπάρχουν, βέβαια, και δουλειές που προς το παρόν αντιστέκονται περισσότερο. Ο εργαζόμενος στις κατασκευές, ο αγρότης, ο άνθρωπος που φροντίζει ηλικιωμένους, ο εργαζόμενος στην εστίαση ή στην καθαριότητα δεν είναι εύκολο να αντικατασταθούν από έναν αλγόριθμο. Η φυσική παρουσία, η πρακτική δεξιοτέχνη, η ανθρώπινη επαφή και η διακρίση απρόβλεπτων καταστάσεων λειτουργούν ως ισχυρό ανάχωμα. Οι όμως ως ασπίδα απέναντι στην τεχνολογία; ακόμη και αυτές οι δουλειές θα αλλάξουν ως προς τον τρόπο οργάνωσής τους.

Σε αυτό το πλαίσιο, η εκπαίδευση και

κυρίως η κατάρτιση δεν μπορεί να είναι απλώς ένα πιστοποιητικό που μπαίνει σε κάδρο και ξεχνιέται. Πρέπει να γίνει μια διαρκής διαδικασία. Ο εργαζόμενος θα χρειάζεται να ξέρει όχι μόνο να χρησιμοποιεί την ΑΙ, αλλά να αμφισβητεί την απάντησή της, να αναγνωρίζει τα λάθη της και να συνδυάζει την τεχνική γνώση με κρίση, δημιουργικότητα, επικοινωνία και προσαρμοστικότητα, παρατηρεί ο γενικός διευθυντής του υπουργείου Εργασίας.

Και μαζί με τον εργαζόμενο θα πρέπει να αλλάξει και ο εργοδότης. Η επιχείρηση του αύριο δεν θα μπορεί απλώς να προσθέσει ένα εργαλείο ΑΙ πάνω στο σημερινό οργανόγραμμα. «Θα χρειαστεί να ξανασχεδιάσει διαδικασίες, ομάδες και θέσεις εργασίας και να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο προσλαμβάνει», λέει ο κ. Αγραπιδάς. Για να καταλήξει ότι η διοίκηση θα πρέπει να γίνεται περισσότερο συνεργατική και λιγότερο αυστηρά ιεραρχική, με τη γνώση να αποκτά μεγαλύτερη αξία από τον τίτλο.

Αύξηση 40% στον μισθό των νέων σε μια 4ετία

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Ο πραγματικός μέσος μισθός των νέων ηλικίας κάτω των 30 ετών αυξήθηκε πάνω από 40% την τελευταία 4ετία, με αποτέλεσμα να περιοριστεί το μισθολογικό χάσμα βάσει ηλικίας. Παρά τα υψηλά ποσοστά, όμως, οι αποδοχές παραμένουν κάτω από τα 1.000 ευρώ μεικτά ή κάτω από τα 828 ευρώ καθαρά. Η μισθολογική σύγκλιση των νεότερων με τους μεγαλύτερους οφείλεται από τη μια στην αύξηση του κατώτατου μισθού, αλλά από την άλλη και στις περιορισμένες αυξήσεις που έχουν καταγραφεί για τους 40 και άνω. Η μεταβολή του καθαρού μισθού στο διάστημα Δεκεμβρίου 2021 - Δεκεμβρίου 2025 αποτυπώνεται στα επίσημα στοιχεία χαμηλότερη και από τον μέσο πληθωρισμό, κάτι που σημαίνει μείωση διαθέσιμου εισοδήματος για τους 40άρηδες και τους 50άρηδες.

Η μισθολογική πυραμίδα με κριτήριο την ηλικία του εργαζομένου σχηματίζεται με βάση τα αναλυτικά στοιχεία από τις Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις (ΑΠΔ) που συγκεντρώνει ο ΕΦΚΑ. Ο αριθμός των ασφαλισμένων είναι διακριτός –δηλαδή στο διάστημα 2021-2025 καταγράφεται πραγματική αύξηση απασχολούμενων κατά 345.573 άτομα, με αποτέλεσμα να φτάσει στα 2,56 εκατ., ενώ οι μέσες μηνιαίες αποδοχές αφορούν το σύνολο των απασχολήσεων. Αυτό σημαίνει ότι αν κάποιος έχει δύο δουλειές, αυτές προστίθενται και επηρεάζουν τον μέσο όρο με βάση την ηλικιακή ομάδα του καθενός.

Η περίοδος 2021-2025 χαρακτηρίζεται από αύξηση του μέσου μισθού από τα 971 ευρώ στα 1.208 ευρώ μεικτά, δηλαδή κατά 24%. Όσο για τις μέσες καθαρές αποδοχές που προκύπτουν μετά την αφαίρεση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, αυξήθηκαν και αυτές στα 968 ευρώ, με τη μεταβολή να είναι της τάξεως του 21%. Στο ίδιο διάστημα, ο πληθωρισμός αυξήθηκε κατά 17% αλλά η μεταβολή των τιμών στα τρόφιμα, που επηρεάζουν κατά κύριο λόγο τους εργαζόμενους των 1.000 ευρώ, εκτοξεύτηκε στο 30%.

Η μέση μεταβολή μισθού «κρύβει» έντονη διαφοροποίηση ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα: **1.** Στους 20 έως 24, όπου η απασχόληση αυξήθηκε κατά 30.701 άτομα στην 4ετία, με αποτέλεσμα να φτάσουν στους 210.642, ο μέσος μισθός αυξήθηκε κατά 47%, στα 735 ευρώ μεικτά, ενώ τα καθαρά ανέχονται πλέον στα 637 ευρώ, δεδομένου ότι οι νέοι κάτω των 25 ετών δεν πληρώνουν καθόλου φόρο. Στην ηλικιακή ομάδα 25 έως 29, με τους 280.965

εκπροσώπους, ο μεικτός μισθός έχει φτάσει στα 980 ευρώ, αυξημένος κατά 39%, με το μέσο καθαρό μηνιαίο να ανέρχεται στα 828 ευρώ (αυξημένο και αυτό κατά 37%). Δύο είναι οι βασικοί λόγοι για τους οποίους αυξήθηκε ο μισθός των νέων με διπλάσιο ποσοστό από τον μέσο όρο. Πρώτον, η αύξηση του κατώτατου μισθού στα 880 ευρώ (τα 920 ευρώ ισχύουν από τον Απρίλιο του 2026), ο οποίος επηρεάζει κατεξοχήν τους νέους εργαζόμενους. Δεύτερον, ο περιορισμός της μερικής απασχόλησης, που έφερε περισσότερες ώρες εργασίας, άρα και μεγαλύτερο μέσο μισθό.

2. Στους άνω των 40 αποκαλύπτεται έντονα το πρόβλημα με την περιορισμένη υπογραφή νέων συλλογικών συμβάσεων εργασίας αλλά και την έλλειψη καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας στην Ελλάδα. Από το ηλικιακό όριο των 40 ετών και άνω, ο καθαρός μισθός στην 4ετία 2021-2025 έχει αυξηθεί κάτω από 20%, δηλαδή στα όρια ή και κάτω από τα όρια του πληθωρισμού. Οι 40άρηδες δεν έχουν και το ευεργέτημα της μειωμένης παρακράτησης φόρου λόγω ηλικίας (ισχύει έως τα 30) και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η μεταβολή του καθαρού μισθού είναι μικρότερη από του μεικτού και παρά τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών σε αυτό το διάστημα. Ετσι, στις ηλικίες 45 έως 49, τα μεικτά αυξήθηκαν στα 1.360 ευρώ (κατά 19%) αλλά τα καθαρά περιορίστηκαν στα 1.070 ευρώ, αυξημένα κατά 17%. Στα άτομα ηλικίας άνω των 55 ετών έχουμε μεικτά αύξηση 12% και καθαρά αύξηση 8%, ενώ μονοψήφιος είναι ο μεταβολές και στους άνω των 60 ετών.

Οι εξελίξεις της προηγούμενης 4ετίας προβληματίζουν γι' αυτές της επόμενης. Ναι μεν οι νεότεροι σε ηλικία πήραν μια βαθιά μισθολογική ανάσα, όμως οι απολαβές τους παραμένουν σε επίπεδα που δεν επιτρέπουν την ανεξαρτητοποίηση από την οικογένεια, ειδικά αν ληφθεί υπόψη και η αύξηση των τιμών ιδίως σε προϊόντα και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης (+30% στα τρόφιμα και +24% στο ενοίκιο κύριας κατοικίας, με βάση τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ). Είναι αμφίβολο αν τα επόμενα χρόνια θα διατηρηθεί η κεκτημένη ταχύτητα, καθώς αυτό το +40% των τελευταίων ετών αποδίδεται κυρίως στον κατώτατο μισθό.

Όσο για τους μεγαλύτερους σε ηλικία, εξαρτώνται άμεσα από την υπογραφή νέων συλλογικών συμβάσεων. Τα απόλυτα επίπεδα καθαρών μισθών είναι απογοητευτικά, καθώς για να «σπάσει» κανείς τα 1.000 ευρώ καθαρά πρέπει να περιμένει μετά τα 40, πάντοτε με βάση τους μέσους όρους.

Μειώθηκε το μισθολογικό χάσμα βάσει ηλικίας λόγω της περιορισμένης ενίσχυσης των αποδοχών για τους 40 και άνω.

Στο 0,4% η ανάπτυξη στη Βρετανία παρά τον πόλεμο στο Ιράν

Ανθεκτικότερη από τις προβλέψεις αποδείχθηκε η βρετανική οικονομία κατά τους πρώτους μήνες του πολέμου με το Ιράν, καθώς ο καλός καιρός και το Παγκόσμιο Κύπελλο ποδοσφαίρου έδωσαν ώθηση στην κατανάλωση και στον κλάδο των υπηρεσιών.

Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,4% το δεύτερο τρίμηνο του 2026, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε την Πέμπτη η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Βρετανίας (ONS). Η επίδοση ήταν σύμφωνη με τις εκτιμήσεις των οικονομολόγων, αν

και χαμηλότερη από την ανάπτυξη 0,6% που είχε καταγραφεί το πρώτο τρίμηνο.

Βασικός μοχλός της ανάπτυξης ήταν οι υπηρεσίες, μιας και τα νοικοκυριά συνέχισαν να δαπανούν παρά την αβεβαιότητα που προκάλεσαν η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή και η διαταραχή των ενεργειακών ροών μέσω των Στενών του Ορμούζ.

Ακόμη ισχυρότερη ήταν η εικόνα σε μηνιαία βάση. Το βρετανικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,3% τον Ιούνιο, έπειτα από μηδενική ανάπτυξη τον Μάιο. Οι

ο καλός καιρός και το Παγκόσμιο Κύπελλο ποδοσφαίρου έδωσαν ώθηση στην κατανάλωση και στον κλάδο των υπηρεσιών.

οικονομολόγοι ανέμεναν συρρίκνωση κατά 0,1%. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το αρχικό ενεργειακό σοκ δεν πρόλαβε να προκαλέσει σοβαρό πλήγμα στην οικονομική δραστηριότητα κατά το δεύτερο τρίμηνο. Η Τράπεζα της Αγγλίας και οι αναλυτές προειδοποιούν, ωστόσο, ότι οι πλήρεις επιπτώσεις του πολέμου θα γίνουν περισσότερο αισθητές τους επόμενους μήνες.

Η ισχυρή επίδοση του πρώτου εξαμήνου αναμένεται έτσι να δώσει τη θέση της σε σαφώς ασθενέστερους ρυθ-

μούς ανάπτυξης κατά το δεύτερο μισό του έτους.

Η πίεση στα νοικοκυριά εντείνεται από την αύξηση κατά 13% του ανώτατου ορίου στις τιμές ενέργειας, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο. Στην εξίσωση προστίθεται η νέα πολιτική αβεβαιότητα, μετά την ανάδειξη του Αντι Μπέρναμ σε έβδομο πρωθυπουργό της Βρετανίας μέσα σε λίγο περισσότερο από μία δεκαετία.

Η πορεία της οικονομίας θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διάρκεια

του πολέμου και, κυρίως, από το εάν θα αποκατασταθούν οι ενεργειακές ροές μέσω των Στενών του Ορμούζ.

Εσωτερικές εκτιμήσεις του βρετανικού υπουργείου Οικονομικών, τις οποίες επικαλείται το Bloomberg, δείχνουν ότι εάν η κρίσιμη θαλάσσια οδός παραμείνει κλειστή έως το τέλος του 2026, η ανάπτυξη θα μπορούσε να περιοριστεί στο 0,9% φέτος και μόλις στο 0,3% το 2027. Στο ίδιο δυσμενές σενάριο, ο πληθωρισμός εκτιμάται πως θα κορυφωθεί στο 4,3% στις αρχές του επόμενου έτους.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

ALPHA
Προθεσμιακή
Κατάθεση

Επιτόκιο
1,80%
για 12 μήνες

Απόδοση με
ALPHA κεφαλαίο

 Ελάχιστο ποσό κατάθεσης
€100.000

 Διαθέσιμο για **νέες** και **υφιστάμενες** καταθέσεις

 Καταβολή τόκου στη λήξη της προθεσμιακής κατάθεσης

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

Οι ελληνικές θάλασσες φιλοξενούν και φέτος την παγκόσμια ελίτ των θαλαμηγών. Τις συναντάει κανείς ακόμη και στους πιο απομονωμένους όρμους, συχνά πρυμνοδετημένες κατά παράβαση όσων προβλέπει η νομοθεσία.

Το φαινόμενο της πρυμνοδέτησης σκαφών αναψυχής σε κάθε γωνιά των ελληνικών ακτών έχει μετατραπεί σε καθημερινή εικόνα κατά τους θερινούς μήνες, παρά τους αυστηρούς φραγμούς, που συχνά αγνοούνται.

Το 56 μέτρων mega yacht «BLUE II» του Ολλανδού συνιδρυτή της CVC Capital Partners, Λούις Ρίντερ φαν Ράπαρντ, που πριν από λίγες ημέρες προέβηκε στα τοιχώματα του Ισθμού της Κορίνθου.

Μποτιλιάρισμα σουπερ γιοτ σε Ιόνιο, Αιγαίο

Αυξημένη η περιβαλλοντική επιβάρυνση από την ταυτόχρονη παρουσία εκατοντάδων υπερπολυτελών θαλαμηγών

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Από το μήκος 101 μέτρων super yacht Destiny του Αμερικανού δισεκατομμυριούχου ιδρυτή της Blackstone, Στίβεν Σβάρτσμαν, και το 116 μέτρων «Multiverse» του επίσης δισεκατομμυριούχου Ρωσο-ϊσραηλινού επενδυτή Γιούρι Μίλνερ έως το 56 μέτρων «BLUE II» του Ολλανδού συνιδρυτή της CVC Capital Partners, Λούις Ρίντερ φαν Ράπαρντ, που έγινε διάσημος τις τελευταίες μέρες καθώς προσέκρουσε στα τοιχώματα του Ισθμού της Κορίνθου, οι ελληνικές θάλασσες φιλοξενούν και φέτος την παγκόσμια ελίτ των θαλαμηγών. Περισσότερες από 300 θαλαμηγοί μήκους άνω των 24 μέτρων εκτιμάται ότι βρίσκονται αυτήν τη στιγμή στο Ιόνιο και στο Αιγαίο Πέλαγος. Υπερδιπλάσιος είναι ο αριθμός των σκαφών αναψυχής μήκους 15 έως 24 μέτρων. Άλλα σκάφη είναι ιδιόκτητα και άλλα, περισσότερα, είναι ναυλωμένα και εκτελούν πλόες αναψυχής για τους πελάτες τους. Θα τα συναντάει κανείς ακόμα και στους πιο απομονωμένους όρμους, συχνά πρυμνοδετημένα –κατά παράβαση όσων προβλέπει η νομοθεσία– σε απόσταση αναπνοής από τις ακτές. Οι μικρές, απομονωμένες παραλίες και τα κολπάκια, που πριν από μερικές δεκαετίες ήταν απρόσιτα ακόμα και στους πιο αποφασισμένους εκδρομείς, σφύζουν φέτος από σκάφη που διαγκωνίζονται για την καλύτερη θέση.

Η ταυτόχρονη παρουσία υπερπολυτελών θαλαμηγών και mega yachts (άνω των 24 μέτρων) στις ελληνικές θάλασσες εκτιμάται ότι έχει λάβει διαστάσεις ασφυκτικής πίεσης. Σύμφωνα με διεθνή δεδομένα, η Ελλάδα κατατάσσεται στις κορυφαίες θέσεις παγκοσμίως ως προορισμός για σκάφη μεγάλου μήκους, με εκατοντάδες θαλαμηγούς να πλέουν ταυτόχρονα στο Αιγαίο και στο Ιόνιο. Ωστόσο η ραγδαία αυτή αύξηση αναδεικνύει σοβαρές ελλείψεις στις λιμενικές υποδομές. Οι οργανωμένες μαρίνες της χώρας αδυνατούν να καλύψουν τη ζήτηση, με αποτέλεσμα χιλιάδες σκάφη να αναζητούν θέσεις ελλιμενισμού ή να καταφεύγουν σε ανεξέλεγκτη αγκυροβόλεια σε φυσικούς όρμους και προστατευόμενες παράκτιες περιοχές. Η πρακτική αυτή προκαλεί εκτεταμένη οικολογική επιβάρυνση. Οι βαριές άγκυρες και οι αλυσί-

Περισσότερες από 300 θαλαμηγοί μήκους άνω των 24 μέτρων εκτιμάται ότι βρίσκονται αυτήν τη στιγμή στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος. Στη φωτογραφία, το πολυτελές γιοτ 116 μέτρων Multiverse του δισεκατομμυριούχου Ρωσοϊσραηλινού επενδυτή Γιούρι Μίλνερ.

Η Ελλάδα παραμένει ο νούμερο ένα προορισμός παγκοσμίως για πολυτελή σκάφη τόσο την καλοκαιρινή σεζόν όσο και στο σύνολο του έτους.

δες των μεγάλων θαλαμηγών καταστρέφουν τα πολύτιμα υποθαλάσσια «δάση» της ποσειδωνίας (Posidonia oceanica), τα οποία συγκρατούν τον άνθρωπα και προστατεύουν τις ακτές από τη διάβρωση. Παράλληλα, παρατηρείται αισθητική υποβάθμιση και αυξημένη πίεση στα

ευαίσθητα παράκτια οικοσυστήματα. Η απουσία επαρκούς δικτύου οικολογικών ναυδέντων (eco-mooring) και ενός ολοκληρωμένου θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού καθιστά επιτακτική την ανάγκη για ένα αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο, όπως συμφωνούν πλέον ακόμα και εκείνοι που μέχρι πριν από λίγα χρόνια θεωρούσαν κάθε τέτοια πρωτοβουλία περιορισμό της ελευθερίας της ναυσιπλοΐας. Μόνο έτσι θα διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των ελληνικών θαλασσών, ισορροπώντας την οικονομική ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού με τη διατήρηση του θαλάσσιου πλούτου.

Το επίγειο του ζητήματος είναι αδιамφισηβήτη, αν ρίξει κανείς μια προσεκτική ματιά στα στοιχεία:

Τα νεότερα δεδομένα από την IYC,

την εταιρεία ναυλώσεων υπερπολυτελών σκαφών αναψυχής που διατηρεί τον μεγαλύτερο στόλο ναυλώσεων σε παγκόσμιο επίπεδο συνεχώς από το 2021, επιβεβαιώνουν ότι η Ελλάδα παραμένει ο νούμερο ένα προορισμός παγκοσμίως. Η ηγετική αυτή θέση μάλιστα διατηρείται τόσο για την καλοκαιρινή σεζόν όσο και στο σύνολο του έτους.

Η συγκέντρωση των super yachts στα ελληνικά ύδατα αποτυπώνεται ανάγλυφα στους αριθμούς. Ειδικότερα, από τον Μάιο έως και τον Οκτώβριο η Ελλάδα καταλαμβάνει δεσπόζον μερίδιο αγοράς 32%, παρουσιάζοντας ελαφρά αύξηση σε σύγκριση με το 30% που είχε καταγραφεί το 2024 και το 31% το 2025. Σε ετήσια βάση, το συνολικό μερίδιο της χώρας στην παγκόσμια αγορά διαμορφώνεται στο

Οι κρατήσεις για τη φετινή θερινή περίοδο έχουν ήδη φτάσει στο 98% του συνολικού όγκου κρατήσεων του αντίστοιχου περυσινού διαστήματος.

28%. Η δυναμική αυτή επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι οι κρατήσεις για την καλοκαιρινή σεζόν του 2026 έχουν ήδη φτάσει στο 98% του συνολικού όγκου κρατήσεων της αντίστοιχης περυσινής περιόδου του 2025, δείχνοντας ότι η ζήτηση παραμένει εξαιρετικά συμπαγής.

Όσον αφορά την κατανομή των σκαφών ανά κατηγορία μεγέθους, η εικόνα στην Ελλάδα παραμένει σε γενικές γραμμές ευθυγραμμισμένη με τα περυσινά επίπεδα, με μία όμως ουσιαστική διαφοροποίηση που εντοπίζεται στην κατηγορία των 30 έως 40 μέτρων. Τα σκάφη αυτού του μεγέθους, τα οποία προσφέρουν τον ιδανικό συνδυασμό ευελιξίας πρόσβασης σε μικρούς όρμους και κορυφαίων ανέσεων, βλέπουν το μερίδιό τους στην ελληνική αγορά να ενισχύεται στο 29% για το 2026, έναντι 26% που ήταν το 2025.

Η διαδρομή ωστόσο της φετινής χρονιάς στις ναυλώσεις δεν ήταν ευθύγραμμη. Η εκκίνηση του έτους υπήρξε δυναμική, αποτυπώνοντας την ισχυρή ζήτηση για ταξίδια υψηλών προδιαγραφών. Παρ' όλα αυτά, η απότομη κλιμάκωση της κρίσης στη Μέση Ανατολή επέφερε μια πρόσκαιρη αλλά αισθητή επιβράδυνση στον ρυθμό των νέων κρατήσεων. Η εικόνα αυτή ανατράπηκε όσο πλησίαζε η έναρξη της καλοκαιρινής περιόδου. Η αγορά τροφοδοτήθηκε από ένα κύμα κρατήσεων της τελευταίας στιγμής (last-minute bookings), καθώς οι ταξιδιώτες υψηλής εισοδηματικής στάθμης καθυστέρησαν τις αποφάσεις τους αλλά δεν παραιτήθηκαν από τα ταξιδιωτικά τους σχέδια.

Η ανάλυση των γεωγραφικών τάσεων αναδεικνύει την επικράτηση της Ανατολικής Μεσογείου στη διαρκή διαμείξη με τους παραδοσιακούς προορισμούς του βορειοδυτικού μεσογειακού τόξου. Η περιφέρεια της Ανατολικής Μεσογείου –στην οποία περιλαμβάνονται η Ελλάδα, η Κροατία και η Τουρκία– συγκεντρώνει συνολικό μερίδιο αγοράς 51%, αφήνοντας στη δεύτερη θέση τη Δυτική Μεσόγειο (Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία) που περιορίζεται στο 46%.

Συνολικά, η παγκόσμια αγορά για τη θερινή σεζόν του 2026 καταγράφει αύξηση +8% στις κρατημένες εβδομάδες ναύλωσης (weeks booked) σε σύγκριση με το 2025. Η επίδοση αυτή επιβεβαιώνει ότι ο τομέας των υπερπολυτελών σκαφών αναψυχής επιδεικνύει εξαιρετική προσαρμοστικότητα και διαρκή ανάπτυξη, με την Ελλάδα να βρίσκεται ακριβώς στο επίκεντρο αυτής της παγκόσμιας ναυτιλιακής εξάρσης, προελαύνοντας τα μεγαλύτερα και πλέον εντυπωσιακά σκάφη του πλανήτη.

Ανω του 1 δισ. ευρώ οι απώλειες εσόδων από το yachting

Η ραγδαία αυξανόμενη ζήτηση για θαλάσσιο τουρισμό στην Ελλάδα αποκαλύπτει μια οξεία οικονομική αντίφαση, καθώς η χώρα αποτυγχάνει συστηματικά να εισπράξει τα έσοδα που θα όφειλε από τη δραστηριότητα των σκαφών αναψυχής, σε σύγκριση με άλλους ανταγωνιστικούς προορισμούς της Μεσογείου. Σύμφωνα με αποκλειστικά μελέτη της PwC Greece, η οποία διενεργήθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Reimagine Tourism in Greece» της εφημερίδας «Καθημερινή», η απουσία κεντρικού σχεδιασμού, οι σοβαρές ελλείψεις σε υποδομές ελλιμενισμού και η χαμηλή τιμολογιακή πολιτική στερούν τεράστια ποσά από τα δημόσια ταμεία. Παράλληλα, η

ανεξέλεγκτη πρυμνοδέτηση και αγκυροβόλεια των σκαφών ενοχοποιούνται για την περιβαλλοντική και αισθητική υποβάθμιση των προορισμών.

Η έρευνα αναδεικνύει ότι οι εγχώριοι συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας στις ναυλώσεις και στα λιμενικά τέλη είναι οι χαμηλότεροι στη μεσογειακή αγορά. Αν η Ελλάδα ευθυγραμμιζόταν με τον μέσο όρο χωρών όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Κροατία και η Τουρκία, θα εξασφάλιζε επιπλέον 470 εκατ. ευρώ, ενώ αν υιοθετούσε τους υψηλότερους συντελεστές της Ιταλίας, τα πρόσθετα έσοδα θα αυξανόνταν κατά 575 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, από τα τέλη ελλιμενισμού και αγκυροβόλησης μπορούν να εισπρα-

χθούν άμεσα 120 εκατ. ευρώ παρά τις ελλείψεις, ποσό που θα έφτανε τα 200 εκατ. ευρώ με τη δημιουργία νέων οργανωμένων θέσεων. Βάσει αυτών, το μετριοπαθές σενάριο υπολογίζει τις συνολικές απώλειες στα 590 εκατ. ευρώ, ενώ το προωθημένο σενάριο αγγίζει τα 775 εκατ. ευρώ. Ωστόσο η πραγματική εικόνα είναι ακόμη πιο δραματική. Τα συμπεράσματα βασίστηκαν στο σύστημα γεωεντοπισμού AIS, όμως μεγάλο ποσοστό θαλαμηγών δεν εκπέμπει τη θέση του για να απορρήγει τους περιορισμένους λιμενικούς ελέγχους. Συνεπώς, οι αρχικές εκτιμήσεις για τα δυνητικά διαφυγόντα έσοδα ενδέχεται να είναι υποδιπλάσιες των πραγματικών, με τα τελευταία να ξεπερνούν τελικά

κατά πολύ το 1 δισ. ευρώ. Ταυτόχρονα, το φαινόμενο της πρυμνοδέτησης σκαφών αναψυχής σε κάθε πιθανή και απίθανη γωνιά των ελληνικών ακτών έχει μετατραπεί σε καθημερινή εικόνα κατά τους θερινούς μήνες.

Ωστόσο, το θεσμικό πλαίσιο θέτει αυστηρούς φραγμούς που συχνά αγνοούνται. Η πρακτική της «πρυμνοδέτησης» σε ακατάλληλα σημεία, όπως πολύ κοντά στην παραλία, στην εισοδο κόλπων, ή με πρόσδεση σε δέντρα και παράκτια βλάστηση, απαγορεύεται ρητά από τη δασική και λιμενική νομοθεσία, καθώς προκαλεί σοβαρές φθορές στο παράκτιο οικοσύστημα. Παράλληλα, τα τεκνωμένα σκαυινά που διασχίζουν την επιφάνεια του νερού

συνιστούν μια αόρατη και επικίνδυνη παγίδα για τους κολυμβητές. Ιδιαίτερα αυστηρός είναι ο νόμος όταν στην εξίσωση μπαίνει ο ανθρώπινος παράγοντας. Ακόμη κι αν ένα σκάφος αγκυροβολήσει πρώτο σε μια παντελώς έρημη και απομονωμένη αμμουδιά, η νομιμότητα της παραμονής του ανατρέπεται αυτόματα τη στιγμή που θα εμφανιστούν στην παραλία άνθρωποι για να κολυμπήσουν. Η θαλάσσια νομοθεσία δεν αναγνωρίζει κανένα δικαίωμα προτεραιότητας στην κατάνηψη του θαλάσσιου χώρου. Ετσι, μόλις εμφανιστούν λουόμενοι, ο κυβερνήτης του σκαφούς υποχρεούται να λύσει αμέσως τις πρυμνοδέσεις και να μετακινηθεί, διατηρώντας υποχρεω-

τικά μια ελάχιστη απόσταση 200 μέτρων από την ακτή ή τις σηματοδότες επισήμανσης. Η παραβίαση αυτού του κανόνα επιφέρει διοικητικά πρόστιμα, ενώ σε περίπτωση ατυχήματος οι ποινικές ευθύνες για τον κυβερνήτη είναι βαρύτατες. Αν και στην πράξη η αστυνομία στους απομακρυσμένους όρμους βασίζεται συχνά στις καταγγελίες των πολιτών λόγω των περιορισμένων περιπολιών του λιμενικού, η τήρηση των μέτρων ασφαλείας παραμένει νομικά ανελαστική. Η συνεκτίμηση ότι η ασφάλεια των ανθρώπων στη θάλασσα προηγείται οποιουδήποτε άλλου δικαιώματος αποτελεί τη μόνη εγγύηση για την πρόληψη ατυχημάτων στα ελληνικά νησιά.

Δέχεται μετρητά το 99% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Δεν εγκαταλείπουν τα μετρητά οι Έλληνες καταναλωτές και επιχειρηματίες, παρά την αύξηση της χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών. Σύμφωνα με έρευνα της EKT για τη χρήση των μετρητών από τις επιχειρήσεις της Ευρωζώνης, η Ελλάδα συγκαταλέγεται σταθερά ανάμεσα στις κορυφαίες χώρες αποδοχής μετρητών από τον επιχειρηματικό τομέα, μολονότι μεγάλο μερίδιο των εταιρειών αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο να τα εγκαταλείψει τα επόμενα χρόνια.

Ειδικότερα, σε δείγμα 413 συνεντευξέων, το 99% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα δήλωσε ότι αποδέχεται μετρητά. Πρόκειται για το υψηλότερο ποσοστό στην Ευρωζώνη –που εμφανίζει

μέσο όρο αποδοχής 92%– παρουσιάζοντας μάλιστα αξιοσημείωτη αύξηση από την προηγούμενη αντίστοιχη έρευνα του 2024. Αντίστοιχα, σχεδόν καθολικό ποσοστό αποδοχής εμφανίζουν οι ιταλικές επιχειρήσεις, ενώ απεναντίας τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφθηκαν στο Βέλγιο (81%) και στην Κύπρο (76%).

Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά τα εστιατόρια και τις καφετέριες, η Ελλάδα μαζί με άλλες έξι χώρες έχει ποσοστό αποδοχής μετρητών στο 100%, όπως είχε και το 2024. Στο σύνολο της Ευρωζώνης –για όσες χώρες έχουν διαθέσιμα στοιχεία– το μερίδιο των επιχειρήσεων εστίασης που δέχεται μετρητά έχει μειωθεί ελαφρώς, αλλά

Σε εστιατόρια και καφετέριες το ποσοστό αποδοχής των μετρητών φτάνει το 100%.

παραμένει στο ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό του 93%.

Παρά τα στοιχεία αυτά, ένα μεγάλο ποσοστό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, της τάξης του 23%, δεν πιστεύει ότι θα συνεχίσει να αποδέχεται μετρητά την επόμενη πενταετία. Μάλιστα, ένα ακόμη μεγάλο μερίδιο, περίπου 10%, δηλώνει δικασμένο για το κατά πόσο θα συνεχίσει να δέχεται στο μέλλον. Πρόκειται για το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό στην Ευρωζώνη μετά την Κύπρο, όπου το 51% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων θεωρεί ότι δεν θα συνεχίσει να δέχεται μετρητά και σχεδόν το 5% εκφράζει αβεβαιότητα για το μέλλον. Βέβαια, η έρευνα της EKT

αποδίδει εν μέρει την υψηλή πρόθεση των επιχειρήσεων να σταματήσουν να δέχονται μετρητά στη δυσαρέσκεια με τις χρεώσεις για τις υπηρεσίες μετρητών, όπως καταθέσεις και αναλήψεις.

Συνολικά στην Ευρωζώνη, όπως προαναφέρθηκε, το 92% των επιχειρήσεων με φυσικά σημεία πώλησης αποδέχεται μετρητά. Το αξιοσημείωτο είναι ότι αποτελεί αύξηση από 90% το 2024, αποδεικνύοντας ότι ανακαιτίστηκε η τάση απομάκρυνσης από τα μετρητά που είχε ξεκινήσει κατά την πανδημία.

Στα θετικά των μετρητών, οι επιχειρήσεις αναφέρουν τη μεγαλύτερη ιδιωτικότητα/ανωνυμία και την αξιοπιστία. Επίσης, ένα μεγάλο μερίδιο εταιρειών πα-

νευρωπαϊκά θεωρεί ότι τα μετρητά είναι καλύτερα σε συνολικό κόστος, ταχύτητα συναλλαγών, ευκολία διαχείρισης, αλλά και σε ασφάλεια. Στο τελευταίο σκέλος, ωστόσο, η εικόνα είναι μοιρασμένη, καθώς άλλες επιχειρήσεις θεωρούν ασφαλέστερες τις ηλεκτρονικές πληρωμές.

Ως σημαντικότερο κριτήριο για την επιλογή του τρόπου πληρωμής οι επιχειρήσεις προβάλλουν κυρίως την προτίμηση των πελατών (26%), την ασφάλεια (22%) και την ευκολία της διαχείρισης (15%). Οι ανησυχίες που αναφέρονται συχνότερα σε ό,τι αφορά την αποδοχή των μετρητών είναι το ενδεχόμενο λάθους στα ρέστα (32%) και η ασφάλεια (29%).

ΘΕΛΜΑ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

Ιδιωτικά δίκτυα ρεύματος χωρίς έλεγχο

Η περίπτωση του αιολικού πάρκου στη Βοιωτία και η εισαγγελική παραγγελία μετά τη μεγάλη πυρκαγιά

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Μόλις τέσσερις ημέρες δοκιμαστικής λειτουργίας φαίνεται πως είχε συμπληρώσει το αιολικό πάρκο στην τοποθεσία Μαύρο Σπιθάρι Βοιωτίας όταν εκδηλώθηκε φωτιά στις 27 Ιουνίου. Εκείνο το συμβάν αντιμετωπίστηκε γρήγορα, με απολογισμό περίπου 60 καμένα στρέμματα. Ακολούθησαν διορθωτικές εργασίες στο εναέριο ηλεκτρικό δίκτυο από την τεχνική εταιρεία που είχε αναλάβει το έργο. Στις 31 Ιουλίου ξέσπασε νέα πυρκαγιά, επεκτάθηκε στην Αττική και κατέστρεψε πάνω από 100.000 στρέμματα. Τα δύο διαδοχικά συμβάντα αναδεικνύουν πιθανά κενά στη διαδικασία ελέγχου των ιδιωτικών δικτύων, ενώ έπειτα από εισαγγελική παρέμβαση αναμένεται να εξεταστούν όλοι οι αιολικοί σταθμοί στη χώρα.

Σύμφωνα με τις αυτοψίες της Πυροσβεστικής, οι δύο πυρκαγιές φέρεται να συνδέονται με το εναέριο ηλεκτρικό δίκτυο του αιολικού πάρκου. Στην άδεια εγκατάστασης που χορηγήθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας στην εταιρεία «Αιολική Σπιθάρη Α.Ε.» σημειώνεται ότι το δίκτυο διασύνδεσης μέσης τάσης του αιολικού πάρκου θα ήταν υπόγειο στο μεγαλύτερο τμήμα του (39,9 χλμ.), ενώ θα υπήρχαν και τέσσερα εναέρια τμήματα συνολικού μήκους 3,5 χλμ. Ο δικηγόρος της εταιρείας, Νίκος Γεωργούσης, αναφέρει στην «Κ» ότι η πλήτρωση για τη δοκιμαστική λειτουργία έγινε στις 23 Ιουνίου. Όπως λέει, «η εκτέλεση του έργου ανατέθηκε σε εταιρεία η οποία έχει μεγάλη εμπειρία» σε αυτό το αντικείμενο.

Δεν είναι ακόμη ξεκάθαρο εάν κατά τη φάση της δοκιμαστικής λειτουργίας, πριν και μετά την πρώτη φωτιά, έγινε έλεγχος στο ιδιωτικό δίκτυο από άλλο φορέα. Πηγές του ΑΔΜΗΕ αναφέρουν ότι το συγκεκριμένο αιολικό δεν συνδέεται με το δίκτυο υψηλής τάσης,

Τόσο ο ΑΔΜΗΕ όσο και ο ΔΕΔΔΗΕ δηλώνουν αναρμόδιοι για να ελέγξουν τα ιδιωτικά ηλεκτρικά δίκτυα και υποστηρίζουν ότι αυτό είναι ευθύνη του ιδιώτη.

«Δεν έχουμε τις γνώσεις για να ελέγξουμε τις γραμμές», υποστηρίζει η Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας.

καθώς και ότι «η ευθύνη, η χάραξη, η επίβλεψη είναι του ιδιώτη». Αντιστοίχως και από πηγές του ΔΕΔΔΗΕ έχει επισημανθεί ότι πρόκειται για «ιδιωτικό δίκτυο».

Πηγή από τον χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας λέει στην «Κ» ότι το συγκεκριμένο αιολικό πάρκο ανήκει στην κατηγορία των «μικρών», φέρεται να συνδέεται με δίκτυο μέσης τάσης, καθώς και ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις οι γραμμές έχουν αφεθεί στην ευθύνη των ιδιωτών παραγωγών. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, ο ΔΕΔΔΗΕ δεν έχει ευθύνη να ελέγξει τεχνικά τη γραμμή. Στο άρθρο 79 του Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου αναφέρεται ότι ο ΔΕΔΔΗΕ διενεργεί «οπτικό έλεγχο της εγκατάστασης, ιδιαίτερα όσον αφορά τα μέσα ζεύξης και προστασίας στο όριο δικτύου - χρήστη». Ο κώδικας προβλέπει ακόμη ότι «επιμέρους έλεγχοι και δοκιμές δύναται να πραγματοποιούνται

και κατά την περίοδο δοκιμαστικής λειτουργίας».

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, για να δοθεί άδεια λειτουργίας σε αιολικό σταθμό θα πρέπει να προσκομιστεί και βεβαίωση περάτωσης δοκιμαστικής λειτουργίας από τον αρμόδιο διαχειριστή ή βεβαίωση ηλεκτρισμού εάν δεν προβλέπεται δοκιμαστική λειτουργία. Ακολουθεί αυτοψία από την αδειοδοτούσα αρχή με κλιμάκιο δύο ατόμων. Στην περίπτωση του αιολικού στη Βοιωτία, το κλιμάκιο που θα αναλάμβανε αυτή την αποστολή μετά την ολοκλήρωση της δοκιμαστικής περιόδου θα προερχόταν από τη Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η «Κ» επικοινωνώντας με το συγκεκριμένο τμήμα και, όπως διευκρίνισαν, δικό τους έργο δεν είναι ο έλεγχος των γραμμών. «Δεν έχουμε τις γνώσεις ως υπηρεσία, ούτε είμαστε αρμόδιοι», λένε. Εκείνοι θα ελέγξουν, μεταξύ άλλων, εάν οι τελικές θέσεις των ανεμογεννητριών συμπίπτουν με τις συντεταγμένες που είχαν δηλωθεί ή εάν ο τύπος των ανεμογεννητριών είναι σύμφωνος με τις προδιαγραφές.

Ο δικηγόρος Γεώργιος Μπάλιας εκπροσωπεί κατοίκους του γειτονικού οικισμού Αγίου Βασιλείου και τον Δήμο Θηβαίων σε μία από τις προσφυγές που είχαν κατατεθεί το 2023 στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατά του αιολικού πάρκου στο Μαύρο Σπιθάρι. «Ενα ζήτημα που τίθεται είναι ότι στις περιβαλλοντικές μελέτες αντιστοιχών έργων δεν γίνεται εκτίμηση επιπτώσεων για τις εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Οι μελέτες περιορίζονται στη λειτουργία των ανεμογεννητριών, όχι του δικτύου. Ενα έργο, όμως, πρέπει να εκτιμάται στην ολότητά του», υποστηρίζει.

Ελέγχος σε όλη τη χώρα

Με αφορμή την υπόθεση στην Βοιωτία, οι εισαγγελικές αρχές ζήτησαν από τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων

Με αφορμή την υπόθεση στη Βοιωτία, οι εισαγγελικές αρχές ζήτησαν από τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού της Πυροσβεστικής να ελέγξει τα αιολικά πάρκα σε όλη την Ελλάδα. Στη φωτογραφία, πεορμένος στύλος από το εναέριο δίκτυο που ερευνάται για τη φωτιά στο Μαύρο Σπιθάρι.

των Εμπρησμού της Πυροσβεστικής να ελέγξει τα αιολικά πάρκα σε όλη την Ελλάδα. Πηγή από τον χώρο των αιολικών σταθμών λέει στην «Κ» ότι «στην πλειονότητα των μεγάλων έργων επιλέγεται η υπογειοποίηση του δικτύου». Σε ανακοίνωσή της η Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής

Ενέργειας σημειώνει ότι θεωρεί «χρήσιμη κάθε πρωτοβουλία των αρμόδιων αρχών που αποσκοπεί στον έλεγχο της ασφάλειας των ενεργειακών εγκαταστάσεων». Τονίζει ακόμη ότι με αφορμή το περιστατικό στη Βοιωτία «αναπαράγονται θεωρίες συνωμοσίας ότι δόθηκαν προκαλούνται φωτιές για να

εγκατασταθούν ανεμογεννήτριες». Για την υπόθεση στη Βοιωτία έχουν προφυλακιστεί ο ιδιοκτήτης του αιολικού, ένας ηλεκτροτεχνίτης και ο δήμαρχος Στυλίδας ως ιδιοκτήτης της εταιρείας που κατασκεύασε τη γραμμή. Σύμφωνα με τους συνηγόρους τους, όλοι αρνούνται τις κατηγορίες.

agenda.cy

OCTOBER 14

AI
WARS

digital
agenda
CYPRUS SUMMIT

Challenging the balance of power
LIFE WORK COUNTRY REGION

DON'T MISS OUT,
EARLY BIRD TICKETS ARE
AVAILABLE NOW!

NICOSIA MUNICIPAL THEATRE

POWERED BY

Bank of Cyprus

ORGANISERS

KATHIMERINI

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

«**Το δίκτυο** απαιτεί συντήρηση, όπως ένα αυτοκίνητο απαιτεί σέρβις. Αν δεν γίνουν τα απαραίτητα, μπορεί να συνεχίσει να κινείται, αλλά δεν ξέρεις για πόσο και με τι ασφάλεια», λέει έμπειρος τεχνικός, με αφορμή τη μεγάλη συζήτηση για την κατάσταση του ηλεκτρικού δικτύου, την οποία επανέφερε στο προσκήνιο η σύνδεσή του με τις πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές σε Αττική, Κρήτη και Άρτα. Σύμφωνα με προκαταρκτικά δεδομένα της Διευθύνσης Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπροσμού (ΔΑΕΕ) της Πυροσβεστικής, πυρκαγιές που συνδέονται με το δίκτυο ηλεκτροδότησης αντιπροσωπεύουν περίπου το 75% των καμένων εκτάσεων στην Ελλάδα για τη φετινή χρονιά. Ο ΔΕΔΔΗΕ, σε σχετικά ερωτήματα που τέθηκαν από την «Κ», δεν έδωσε καμία απάντηση, ενώ με επίσημη ανακοίνωσή του τις προηγούμενες ημέρες υποστήριξε ότι μόλις το 1% των περιστατικών δασικών πυρκαγιών που καταγράφηκαν το 2025 αποδόθηκε στο δίκτυο ηλεκτροδότησης, τη στιγμή που το αντίστοιχο ποσοστό στις ΗΠΑ αγγίζει το 3%.

Με μήκος 253.865 χιλιομέτρων, το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας θα μπορούσε θεωρητικά να κάνει περισσότερες από έξι φορές τον γύρο της Γης. Πάνω του βρίσκονται 167.316 υποσταθμιοί μέσης και χαμηλής τάσης, από αυτό ηλεκτροδοτούνται 7,67 εκατ. χρήστες, ενώ έχουν πλέον ενσωματωθεί πάνω από 9,1 GW εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ.

Οι αριθμοί αποτυπώνουν από μόνοι τους το μέγεθος της πρόκλησης. Ο ΔΕΔΔΗΕ, σάρκα εκ της σαρκός της παλαι ποτέ ενιαίας ΔΕΗ, καλείται να διαχειριστεί ένα δίκτυο γερασμένο σε μεγάλο μέρος του, το οποίο πλέον δεν μεταφέρει απλώς ηλεκτρική ενέργεια από τους υποσταθμούς στα σπίτια και στις επιχειρήσεις. Πάνω του συνδέονται ταυτόχρονα χιλιάδες αποκεντρωμένες μονάδες παραγωγής, από μικρά και μεσαία φωτοβολταϊκά έως εγκαταστάσεις αυτοπαραγωγής.

Το δίκτυο αναπτύχθηκε επί δεκαετίες, με διαφορετικά υλικά, κατασκευαστές και τεχνικές προδιαγραφές. Άνθρωποι που γνωρίζουν τις τεχνικές βάσεις δεδομένων του διαχειριστή υποστηρίζουν ότι εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στην ακριβή γεωγραφική και τεχνική ταυτοποίηση στοιχείων του, από στύλους και καλώδια έως μετασχηματιστές και γραμμές μέσης τάσης.

Ο ΔΕΔΔΗΕ αναφέρει ότι πραγματοποιεί καθαρισμούς και κλαδέματα στο πλαίσιο της προληπτικής πυροπροστασίας. Στο πεδίο, όμως, το ζήτημα είναι πιο σύνθετο. Πώς προτεραιοποιούνται τα σημεία κλαδέματος; Ποιος ελέγχει την ποιότητα των εργασιών; Πώς πιστοποιείται η εκτέλεσή τους; Και τι συμβαίνει με τα υπολείμματα της κοπής;

Εάν ξερά κλαδιά και φυτική ύλη παραμένουν κάτω ή δίπλα στις γραμμές, μια παρέμβαση που θεωρητικά μειώνει τον κίνδυνο μπορεί να αφήνει πίσω της νέα καύσιμη ύλη.

Οι ειδικοί παραπέμπουν σε σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις, με χρήση drones, αισθητήρων και gateways για τη μετάδοση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, ώστε να παρακολουθείται η εξέλιξη της βλάστησης και να ενεργεία να επεμβαίνουν προδραστικά. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η κοπή μπο-

καλείται ο ΔΕΔΔΗΕ έρχονται, ωστόσο, σε αντίθεση με την εικόνα του δικτύου: συχνές βλάβες, καθυστερήσεις σε νέες συνδέσεις, καταγγελίες καταναλωτών και περιήρσεις, δικαστικές προσφυγές και πρόστιμα της ΡΑΑΕΥ. Οι αποφάσεις της Αρχής καταγράφουν καθυστερήσεις, μη υλοποιημένες συντηρήσεις, υπερβολικές εισηγήσεις δαπανών και απώλειες δικτύου πολύ υψηλότερες από τους στόχους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των ζυλών στύλων. Ο ΔΕΔΔΗΕ εισπλήθηκε δαπάνες 11,5-16,4 εκατ. ευρώ

Οι ξενοδοχείο αντιδρούν για τα οριζόντια όρια δυναμικότητας, ενώ πολεοδόμοι και περιβαλλοντικές οργανώσεις θεωρούν το νέο πλαίσιο πολύ χαλαρό.

μετρία που δημιουργείται ανάμεσα στα νόμιμα ξενοδοχεία και τη βραχυχρόνια μίσθωση, η οποία αφήνεται ουσιαστικά ανεξέλεγκτη χωρίς σαφή μέτρα και χρονοδιάγραμμα. Κατά την ΠΟΣ, η βίωση ανάπτυξη δεν επιτυγχάνεται με απαγορεύσεις, αλλά με επενδύσεις σε υποδομές όπως το νερό, η ενέργεια και η διαχείριση αποβλήτων.

Στο ίδιο μήκος κύματος, αλλά με πιο ήπιους τόνους, κινήθηκε και η τοποθέτηση του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), ο οποίος χαρακτήρισε τη θεσμοθέτηση του πλαισίου θετική θεσμική εξέλιξη, σημειώνοντας πως ένα σχέδιο με ελλεί-

Το δίκτυο ΔΕΔΔΗΕ στο επίκεντρο των ερευνών

Γιατί η Πυροσβεστική θεωρεί «βασικό ύποπτο» για τις πυρκαγιές τα καλώδια του ρεύματος

Το δίκτυο αναπτύχθηκε επί δεκαετίες, με διαφορετικά υλικά, κατασκευαστές και τεχνικές προδιαγραφές. Άνθρωποι που γνωρίζουν τις τεχνικές βάσεις δεδομένων του διαχειριστή υποστηρίζουν ότι εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στην ακριβή γεωγραφική και τεχνική ταυτοποίηση στοιχείων του, από στύλους και καλώδια έως μετασχηματιστές και υποσταθμούς.

ρεί να γίνεται ακόμη και με ρομποτικά συστήματα, όπως ήδη συμβαίνει σε πάρκα ΑΠΕ.

«Το πιο ενδιαφέρον είναι ότι υπάρχουν μελέτες σύμφωνα με τις οποίες τα υπολείμματα μπορούν να αξιοποιηθούν ή να πωληθούν ως πρώτη ύλη για βιομηχανικές χρήσεις, όπως η παραγωγή biochar, προσφέροντας ακόμη και έσοδο στον ΔΕΔΔΗΕ, αντί να παραμένουν στο πεδίο ως καύσιμη ύλη», σημειώνουν.

Τεχνικοί με γνώση της λειτουργίας του ΔΕΔΔΗΕ εντοπίζουν ένα ακόμη πρόβλημα στον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιούνται οι επιθεωρήσεις του δικτύου. Όπως υποστηρίζουν, εργασίες που θεωρούνται καθοριστικές για την πρόληψη και τη συντήρηση έχουν δοθεί τα τελευταία χρόνια σε ιδιώτες μέσω εργολαβιών, χωρίς πάντοτε να υπάρχει η απαιτούμενη εμπειρία και εξειδίκευση στις βλάβες και στη συ-

μπεριφορά των υλικών. Ο ΔΕΔΔΗΕ είναι υποχρεωμένος, όπως εξηγούν στην «Κ», βάσει του ισχύοντος πλαισίου, να επιθεωρεί το σύνολο του δικτύου κάθε χρόνο, από τον Οκτώβριο έως και τον Μάιο, καταγράφοντας τις ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν ενόψει της αντιπυρικής περιόδου.

Πρόκειται, τονίζουν, για απαιτητική διαδικασία. Χρειάζεται εμπειρία ώστε ένας τεχνικός να μπορεί να αναγνωρίσει ακόμη και οπτικά ενδείξεις φθοράς ή αστοχίας σε στοιχεία που ενδέχεται να εξελιχθούν σε εστίες κινδύνου.

Επισμαίνονται, ωστόσο, ότι «κανένα δίκτυο, όσο καλό και αν συντηρείται, δεν μπορεί να αποκλείσει πλήρως μια πυρκαγιά από εξωγενείς παράγοντες». Ένας κεραυνός ή ακόμη και η επαφή ενός μεγάλου πτηνού με τη γραμμή μπορεί υπό προϋποθέσεις να προκαλέσει σπινθήρα και πυρκαγιά. Πρέπει, όμως, σημειώνουν, «να διαχωρίσουμε την κα-

κή συντήρηση, που μπορεί να οδηγήσει σε εκατό περιστατικά, από τη σωστή, που μπορεί να τα περιορίσει σε δύο ή τρία και να επιτρέψει τον άμεσο εντοπισμό τους».

Στο επίκεντρο της συζήτησης βρίσκεται και το ανθρώπινο δυναμικό. Το τεχνικό προσωπικό του ΔΕΔΔΗΕ, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, έχει περιοριστεί σε περίπου 3.000 εργαζομένους, όταν στο παρελθόν, με σαφώς μικρότερες ανάγκες δικτύου, έφθανε τους 14.000. Σήμερα στον ΔΕΔΔΗΕ απασχολούνται συνολικά 5.418 εργαζόμενοι, ενώ πολλοί απλώς είναι, σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις, ο αριθμός όσων απασχολούνται μέσω εργολάβων.

Τεχνικοί του διαχειριστή θέτουν και το ζήτημα των αμοιβών. Όπως αναφέρουν, στην τελευταία προκήρυξη για την πρόσληψη 96 τεχνικών στην Αθήνα έμειναν κενές 36 θέσεις. Υποστηρίζουν ότι ένας τεχνίτης του ΔΕΔΔΗΕ αμείβεται με περίπου 30 ευρώ ημερησίως, την ώρα που το κόστος που καταβάλλεται σε εργολάβο μπορεί να φθάνει περίπου τα 30 ευρώ ανά ώρα και ανά τεχνίτη.

Ερωτήματα διατυπώνονται και για τη διαδικασία παραλαβής ιδιωτικών έργων ΑΠΕ από τον ΔΕΔΔΗΕ, σε συνδυασμό με την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. Η ταχύτητα ανάπτυξη των ΑΠΕ δεν αυξάνει μόνο την εγκατεστημένη ισχύ που πρέπει να διαχειριστεί το σύστημα. Συνεπάγεται και επέκταση του ίδιου του δικτύου. Όσο περισσότερα χιλιόμετρα προστίθενται, τόσο μεγαλύτερες γίνονται οι απαιτήσεις για έλεγχο, επιθεώρηση και συντήρηση. Κατά τους τεχνικούς, εάν νέα τμήματα κατασκευάζονται χωρίς επαρκή έλεγχο κατά την παραλαβή τους, αυξάνονται μακροπρόθεσμα και οι πιθανότητες εμφάνισης βλαβών – και μαζί τους ο κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιών.

Η συζήτηση για την ανθεκτικότητα του δικτύου καταλήγει σχεδόν αναπόφευκτα στην υπογειοποίηση. Οι ειδικοί που μίλησαν στην «Κ» επισμαίνουν, ωστόσο, ότι το κόστος ενός υπόγειου δικτύου μπορεί να είναι πολλαπλάσιο του αντίστοιχου εναέριου – σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και σε αναλογία 1:5. Η υπογειοποίηση του συνόλου των περίπου 254.000 χιλιομέτρων του δικτύου είναι εσιμάνως τεχνικά εξαιρετικά δύσκολη και οικονομικά δυσβάστακτη.

Το πραγματικό στοιχείο, σύμφωνα με τους ίδιους, είναι η σωστή ιεράρχηση, με προτεραιότητα σε δασικές περιοχές υψηλού κινδύνου, ζώνες με ιστορικό βλαβών, γραμμές κοντά σε οικισμούς και κρίσιμες υποδομές.

Στις υπόλοιπες περιοχές, η λύση μπορεί να βρίσκεται σε ένα συνδυασμό παρεμβάσεων, όπως μονωμένοι αγωγοί, αυτοματισμοί για την ταχεία απομόνωση μιας βλάβης, συστήματα συνεχούς παρακολούθησης και αποτελεσματικότερη προληπτική συντήρηση.

Το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι εάν ένα ηλεκτρικό δίκτυο μπορεί να μηδενίσει κάθε κίνδυνο. Αυτό είναι πρακτικά αδύνατο. Είναι εάν γνωρίζει εγκαίρως πού βρίσκονται οι αδυναμίες του, εάν επεμβαίνει πριν αυτές εξελιχθούν σε βλάβες και εάν οι επενδύσεις δισεκατομμυρίων μεταφράζονται σε ένα μετρήσιμο ασφαλέστερο και ανθεκτικότερο δίκτυο.

σε υποθέσεις καταλογισμού αυθαιρέτων ρευματοκυμάτων εις βάρος τους. Πρόκειται για 27.000 περιστατικά ενδεχόμενων ρευματοκυμάτων, σύμφωνα με τα στοιχεία του ίδιου του ΔΕΔΔΗΕ. Είχαν προηγηθεί δύο πρόστιμα συνολικού ύψους 240.000 ευρώ από τη ΡΑΑΕΥ, σε υποθέσεις στις οποίες οι καταναλωτές προσέφυγαν στη Δικαιοσύνη και δικαιώθηκαν. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του CEER που δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους και λαμβάνει ως έτος αναφοράς το 2022, οι συνολι-

κές απώλειες του δικτύου στη χώρα μας ανέρχονται σε 11,4%, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος δεν ξεπερνάει το 5,5%. Ο ίδιος ο ΔΕΔΔΗΕ έχει επίσης αναγνωρίσει ότι σημαντικός αριθμός ξυπνών μετρητών δεν πληρούσε τις απαιτήσεις για μέτρηση και μετάδοση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο. Σε υπόθεση φωτοβολταϊκών επιχειρήσεων στην Ηπειρο, η ΡΑΑΕΥ επέβαλε στον ΔΕΔΔΗΕ πρόστιμο 20.000 ευρώ, διαπιστώνοντας καθυστέρηση του τρέχοντος έτους και λαμβάνει ως έτος αναφοράς το 2022, οι συνολι-

Συχνές βλάβες, καθυστερήσεις σε νέες συνδέσεις, καταγγελίες καταναλωτών

Ο ΔΕΔΔΗΕ βρίσκεται σήμερα στην ισχυρότερη επενδυτική περίοδο της σύγχρονης ιστορίας του με ένα επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 5 δισ. ευρώ έως το 2030. Βασικοί χρηματοδοτές αυτών των επενδύσεων είναι οι καταναλωτές μέσω των αυξανόμενων τελών χρήσης δικτύου, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλή κερδοφορία για τους μετόχους ΔΕΗ (51%) και Macquarie (49%), στους οποίους κατευθύνεται ως μείρισμα το 94% των καθαρών κερδών. Η οικονομική ευρωστία και οι αυξημένες επενδύσεις που επι-

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Σε πεδίο έντονες αμφισβήτησης και διασταυρούμενων πυρών εξελίσσεται το νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό, καθώς λίγες μόλις ημέρες μετά την υπογραφή της σχετικής Κοινής Υπουργικής Απόφασης, το κυβερνητικό σχέδιο δέχεται πυρά από δύο εκ διαμέτρου αντίθετες κατευθύνσεις. Η νεότερη και οξύτερη παρέμβαση εκδηλώθηκε την Πέμπτη, από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων (ΠΟΞ), η οποία, παρά την αναγνώριση της αναγκαιότητας ενός εθνικού σχεδιασμού, εξαπέλυσε ευθεία επίθεση στο περιεχόμενο της απόφασης. Η ΠΟΞ εκφράζει την έντονη ανησυχία της για την επιβολή αυθαιρέτων και οριζόντιων ορίων δυναμικότητας, υποστηρίζοντας ότι οι ρυθμίσεις αυτές αυξάνουν τη γραφειοκρατία, το κόστος και την επενδυτική αβεβαιότητα. Παράλληλα, οι ξενοδοχείο προειδοποιούν για τον κίνδυνο απαξίωσης των ιδιοκτησιών, κατάρτισης της γης και υπονόμευσης της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων, στιλπνώντας παράλληλα τη σαφή ασυμ-

Οι ξενοδοχείο προειδοποιούν για τον κίνδυνο απαξίωσης των ιδιοκτησιών, κατάρτισης της γης και υπονόμευσης της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

ψεις είναι προτιμότερο από την πλήρη απουσία κανόνων. Ο ΣΕΤΕ υπογράμμισε ότι αρκεί από τις προτάσεις του ενοσφωμάθηκαν στο τελικό κείμενο, εξέφρασε ωστόσο την απογοήτευσή του για το γεγονός ότι κρίσιμες θέσεις του δεν υιοθετήθηκαν, μεταθέτοντας πλέον το βάρος στην ορθή εξειδίκευση των κατευθύνσεων μέσω των υπό εκπόνηση τοπικών πολεοδομικών σχεδίων.

Στην αντίπερα όχθη, το μέτωπο των περιβαλλοντικών οργανώσεων, των πολεοδόμων και των τοπικών κινήσεων διαμορφώνει μια εντελώς διαφορετική γραμμή κριτικής, θεωρώντας το νέο πλαίσιο απολύτως ανεπαρκές και υπερβολικά χαλαρό. Οι φορείς αυτοί υποστηρίζουν ότι η ΚΥΑ αποτυγχάνει να βάλει ουσιαστικό φρένο στον υπερτουρισμό, καθώς δεν θεσπίζει καμία ζώνη απόλυτου κορεσμού ή μορατόριουμ, επιτρέποντας την ίδρυση νέων ξενοδοχειακών μονάδων ακόμη και στις επιβαρυνμένες περιοχές. Παράλληλα, καταγγέλλουν ότι η αύξηση της αρτιότητας στα 12 έως 16 στρέμματα για την εκτός σχεδίου δόμηση δεν προστατεύει το φυσικό τοπίο, αλλά απλώς

συγκεντρώνει την οικοπεδοποίηση της υπαίθρου στα χέρια μεγάλων επενδυτικών σχημάτων. Ακόμη, καυτηριάζουν το γεγονός ότι ο υπολογισμός της τουριστικής πίεσης αγνοεί σε μεγάλο βαθμό τη μάζα των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης, ενώ η μετάθεση του ελέγχου της φέρουσας ικανότητας στο μέλλον αφήνει παράθυρο για νέες αδειοδοτήσεις χωρίς προηγούμενη διασφάλιση των απαραίτητων υποδομών.

Επιπλέον και σαν να μην έφταναν οι εσωτερικές αναταράξεις, το νέο χωροταξικό πλαίσιο προσέλαβε και διπλωματικές διαστάσεις, καθώς το υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας αντέδρασε επίσημα, αμφισβητώντας τις προβλέψεις του σχεδίου που αφορούν τη χωροθέτηση και τη θαλάσσια στρατηγική στο Αιγαίο. Ετσι, το νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο βρίσκεται εγκλωβισμένο ανάμεσα στις διαμαρτυρίες της τουριστικής αγοράς για πνιγμό της επιχειρηματικότητας, τις καταγγελίες της επιστημονικής κοινότητας για νομιμοποίηση της υπερανάπτυξης, αλλά και τις εξωτερικές αμφισβητήσεις, καθιστώντας την εφαρμογή του μια εξαιρετικά περίπλοκη εξίσωση.

Ταχύτερη μείωση χρέους και «μαξιλάρι» 32 δισ.

Πρωτογενές πλεόνασμα έως 10 δισ. και πρόωρες αποπληρωμές χρέους 12,84 δισ. φέτος βλέπει ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Μεγαλύτερη μείωση του χρέους και μικρότερη ανάλωση των ταμειακών διαθεσίμων, με ώθηση και από την επίτευξη πολύ υψηλότερου πρωτογενούς πλεονάσματος το οποίο ενδεχομένως να αγγίζει και τα 10 δισ. ευρώ σε ταμειακή βάση, εκτιμάται πως θα πετύχει η Ελλάδα φέτος, ενώ το οικονομικό επιτελείο θα προχωρήσει και σε περισσότερες νέες πρόωρες αποπληρωμές χρέους στο β' εξάμηνο, οι οποίες θα φτάσουν τα 4,7 δισ. ευρώ.

Στην παρουσίαση που έχει προετοιμάσει ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους για τους επενδυτές ενόψει των roadshows που ξεκινούν το φθινόπωρο, υπάρχουν σημαντικές αλλαγές όσον αφορά τη δανειακή στρατηγική της Ελλάδας. Όλα βασίζονται στο γεγονός ότι στο τέλος του έτους τα ταμειακά διαθέσιμα θα είναι πολύ υψηλότερα από ό,τι είχε αρχικά υπο-

Φέτος το χρέος θα μειωθεί κατά 7,385 δισ. έναντι 5,461 δισ. που είχε αρχικά προβλεφθεί, με αποτέλεσμα ο δείκτης χρέους να υποχωρήσει κοντά στο 136% του ΑΕΠ.

λογιστεί και θα διαμορφωθούν στα 31-32 δισ. ευρώ, έναντι 28 δισ. ευρώ προηγουμένως.

Ειδικότερα, τα ταμειακά διαθέσιμα στα τέλη Αυγούστου θα κινούνται στα 30 δισ. ευρώ και θα είναι σε καλύτερα επίπεδα απ' ό,τι είχε προβλεφθεί, λόγω της υπεραπόδοσης των εσόδων και της προληπτικής διαχείρισης χρέους. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος του 2026 η ανάλωσή τους να είναι πολύ μικρότερη απ' ό,τι είχε προϋπολογιστεί, και θα κινηθεί στα 8,378 δισ. ευρώ έναντι 11,859 δισ. ευρώ που προβλεπόταν στις αρχές της χρονιάς.

Αυτό οφείλεται στην επίτευξη μεγαλύτερου πρωτογενούς πλεονάσματος που ενδεχομένως, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΟΔΔΗΧ, να ξεπεράσει τον αναθεωρημένο στόχο και να φτάσει τα 10 δισ. ευρώ σε ταμειακή βάση, από 6,51 δισ. ευρώ που είχε

Ο δεύτερος κύκλος αξιολογήσεων της Ελλάδας από τους μεγάλους οίκους ξεκινάει στις 4 Σεπτεμβρίου με την DBRS, ακολουθούν οι Moody's και Score στις 18 Σεπτεμβρίου, η S&P στις 23 Οκτωβρίου και ολοκληρώνεται με τη Fitch στις 6 Νοεμβρίου.

προϋπολογιστεί στη δανειακή στρατηγική του 2026, που είχε καταρτιστεί τον Δεκέμβριο του περασμένου έτους. Σημειώνεται πως το οικονομικό επιτελείο προβλέπει πλέον ότι το πρωτογενές πλεόνασμα θα διαμορφωθεί στο 3,2% του ΑΕΠ το 2026, ενώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΟΔΔΗΧ θα ξεπεράσει το 4%.

Εκτός από το υψηλότερο πρωτογε-

νές πλεόνασμα, το υψηλότερο ποσό των δανείων που θα λάβει η Ελλάδα από το RRF φέτος, τα οποία θα διαμορφωθούν στα 6,10 δισ. ευρώ, επίσης «ανεβάζει» τα ταμειακά διαθέσιμα. Έτσι, στα τέλη του 2026 τα ταμειακά διαθέσιμα θα είναι υψηλότερα κατά 3-4 δισ. ευρώ.

Και αυτό, παρά τις αυξημένες πρό-

ωρες αποπληρωμές χρέους στις οποί-

ες θα προχωρήσει ο ΟΔΔΗΧ στο β' εξάμηνο, οι οποίες θα διαμορφωθούν στα 4,7 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, έως τα τέλη Οκτωβρίου θα αποπληρωθούν πρόωρα 2,5 δισ. ευρώ από τα δάνεια του ευρωπαϊκού ταμείου χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (EFSF), που όπως έχει γράψει η «Κ» αφορούν τις δόσεις του 2027 και 2028, ενώ στις 15 Δεκεμβρίου προγραμματίζεται η πρό-

ωρη εξόφληση ύψους 2,2 δισ. ευρώ ομολόγου που βρίσκεται στα χαρτοφυλάκια των ελληνικών συστημικών τραπεζών από το 2020 και λήγει το 2027, με στόχο να μειωθούν οι δανειακές ανάγκες το 2027. Έτσι, οι πρόωρες αποπληρωμές φέτος, από 8,79 δισ. ευρώ που είχαν αρχικά υπολογιστεί, θα διαμορφωθούν στα 12,84 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένης της πρόωρης αποπληρωμής 6,94 δισ. ευρώ μέρους των δανείων του πρώτου μνημονίου (GLF) που έγινε τον Ιούνιο και της μείωσης των εντόκων κατά περίπου 1,2 δισ. ευρώ).

Τα παραπάνω οδηγούν και σε μεγαλύτερη μείωση του δημόσιου χρέους, η οποία θα διαμορφωθεί στα 7,385 δισ. ευρώ έναντι 5,461 δισ. ευρώ που είχε αρχικά προβλεφθεί για φέτος, με αποτέλεσμα ο δείκτης χρέους να μειωθεί κοντά στο 136%.

Έτσι, σύμφωνα με τα στοιχεία που θα παρουσιάσει ο ΟΔΔΗΧ στους επεν-

Η μεγαλύτερη μείωση του χρέους δεν θα περάσει απαρατήρητη από τους οίκους αξιολόγησης, με τις αναβαθμίσεις να αναμένονται μετά τις εκλογές.

δυτές, στα ταξίδια που είναι προγραμματισμένα τον Οκτώβριο - Νοέμβριο σε Λουξεμβούργο, Γερμανία, Ταϊλάνδη, Φινλανδία, Δανία και Νορβηγία, οι δανειακές ανάγκες της Ελλάδας φέτος μειώνονται στα 23,32 δισ. ευρώ έναντι 24,677 δισ. ευρώ που είχε αρχικά υπολογιστεί.

Αναλυτικά, τα 8,871 δισ. ευρώ αφορούν χρεολύσια και τα 5,072 δισ. ευρώ πληρωμές τόκων – τα οποία όλα έχουν εξοφληθεί ήδη, τα 12,84 δισ. ευρώ πρόωρες αποπληρωμές, τα 4,739 δισ. ευρώ αφορούν άλλες υποχρεώσεις και το 1,8 δισ. ευρώ αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, με το πρωτογενές πλεόνασμα να εκτιμάται στα 10 δισ. ευρώ σε ταμειακή βάση, από 6,51 δισ. ευρώ πριν.

Όσον αφορά τις πηγές χρηματοδότησης των παραπάνω, η Ελλάδα έχει ήδη αντλήσει από τις αγορές 7,55 δισ. ευρώ έναντι 8 δισ. ευρώ που είναι ο

στόχος, 6,326 δισ. ευρώ καλύπτονται από εισροές από το Ταμείο Ανάκαμψης καθώς και από άλλες εισροές κεφαλαίων της Ε.Ε., 618 εκατ. ευρώ από εισπράξεις από μετοχικές και επενδυτικές συμμετοχές, ενώ τα υπόλοιπα 8,378 δισ. ευρώ από τη χρήση ταμειακών διαθεσίμων.

Αναβαθμίσεις μετά τις κάλπες

Η μεγαλύτερη μείωση του χρέους δεν θα περάσει απαρατήρητη από τους οίκους αξιολόγησης, αν και εκτιμάται πως θα τηρήσουν σε μεγάλο βαθμό στάση αναμονής λόγω του ότι βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο.

Αν και στο αμέσως επόμενο διάστημα αναμένονται θετικές κινήσεις, με αναβάθμιση των προοπτικών που δίνουν οι οίκοι στην Ελλάδα, η αναβάθμιση της αξιολόγησης πιθανότατα να αποτελέσει story του φθινοπώρου του 2027, χωρίς να αποκλείονται βέβαια θετικές εκπλήξεις.

Σημειώνεται πως ο δεύτερος κύκλος αξιολογήσεων της Ελλάδας από τους μεγάλους οίκους ξεκινάει στις 4 Σεπτεμβρίου με την DBRS, ακολουθούν οι Moody's και Score στις 18 Σεπτεμβρίου, η S&P στις 23 Οκτωβρίου και ολοκληρώνεται με τη Fitch στις 6 Νοεμβρίου. Η Moody's βαθμολογεί την Ελλάδα με Baa3 και σταθερές προοπτικές, ενώ όλοι οι υπόλοιποι δίνουν βαθμολογία ένα σκαλοπάτι πάνω από την επενδυτική βαθμίδα, στο BBB, με σταθερές προοπτικές, εκτός από τη Score Rating που δίνει θετικές προοπτικές και είναι ο οίκος που αναμένεται να «κινήσει» πρώτος όσον αφορά την επόμενη αναβάθμιση.

Αργεί το Α+

Σχετικά με την επιστροφή στην κανονικότητα, πάντως, και στη βαθμολογία Α+ που είχε η Ελλάδα πριν από την κρίση, εκτιμάται πως θα επιτευχθεί το 2032-2034, όταν το χρέος φτάσει το 100% ΑΕΠ. Βέβαια δεν αρκεί η μείωση του χρέους. «Ενώ περαιτέρω αναβαθμίσεις σίγουρα δεν αποκλείονται για την Ελλάδα, θα πρέπει να δούμε μια πολύ σημαντική μείωση του δημόσιου χρέους σε συνδυασμό με μείωση των ανισορροπιών του εξωτερικού τομέα και περαιτέρω αύξηση του μέσου εισοδήματος, ώστε να επιστρέψει η αξιολόγηση στο Α+», σημειώνει στην «Κ» ο αναλυτής της S&P Σάμιουελ Τίλερεϊ.

Η **EUROBANK** ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
1-3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΜΕΣΟΥ:
5-7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ελένη Ράντου

ΤΟ PARTY!

ΤΗΣ **Ζωής μου**

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: **Ανέστης Αζάς**

ΣΥΝΟΔΕΥΟΥΝ ΜΕΛΩΔΙΚΑ ΟΙ:
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
ΚΑΙ ΧΡΥΣΑ ΛΕΡΟΓΙΑΝΝΗ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ **ticketmaster**.cy | **ACS** | 7777 7040

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Από τις Σέρρες στις αγορές όλου του κόσμου η Κρι Κρι

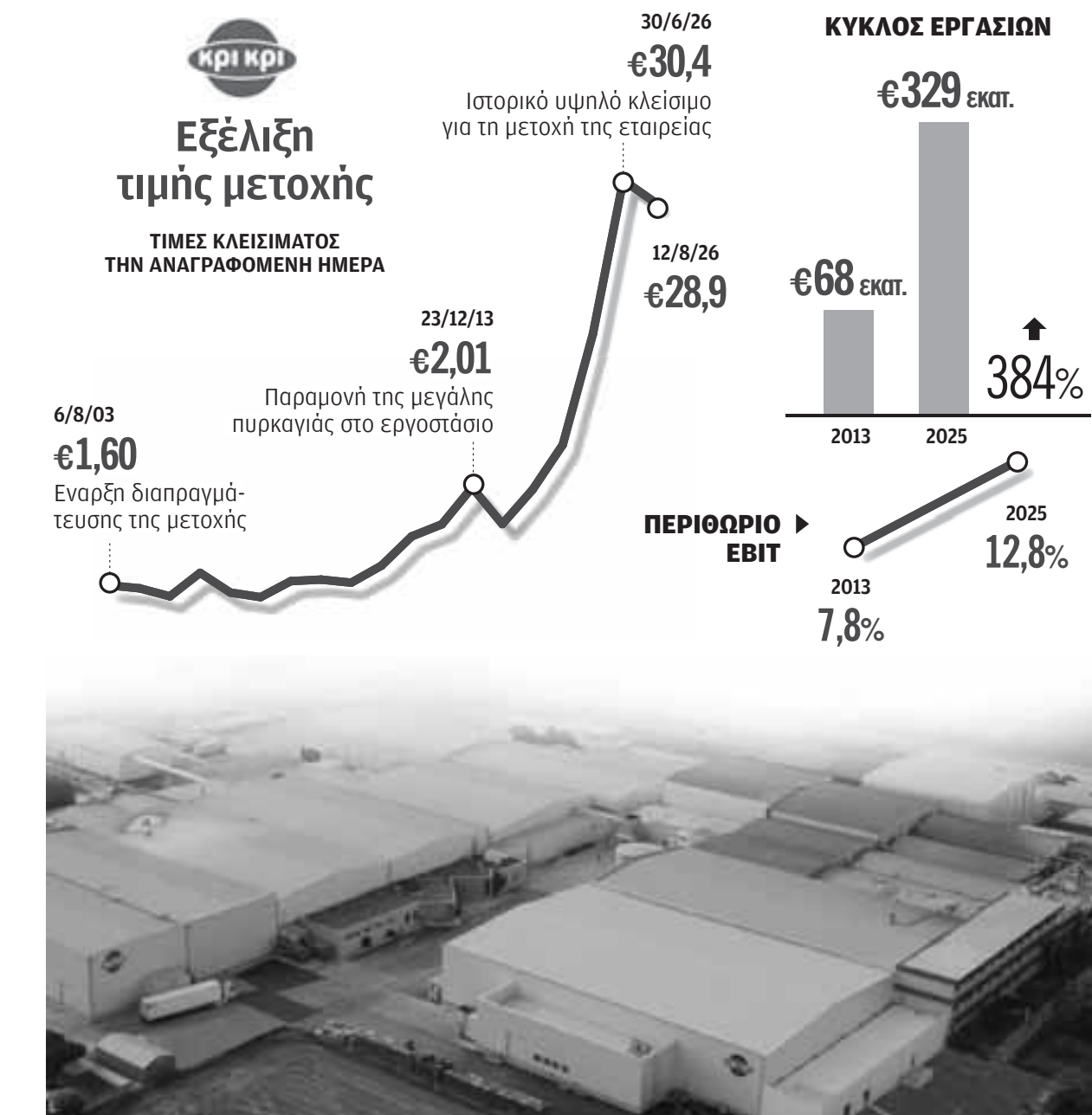
Πώς η ελληνική γαλακτοβιομηχανία εξελίχθηκε σε ηγέτη της κατηγορίας του γιαουρτιού

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

«Η φωτιά άναψε ακόμη περισσότερη την πίστη, τη θέληση και το όραμά μας». Αυτά ήταν τα λόγια που έγραφε το πανό το οποίο είχε αναρτηθεί στις εγκαταστάσεις της Κρι Κρι στις Σέρρες, μπροστά από το εργοστάσιο της εταιρείας, ή μάλλον της άμορφης μάζας στην οποία είχε μετατραπεί από την καταστροφική πυρκαγιά που ξέσπασε την Παραμονή των Χριστουγέννων του 2013. Πράγματι, μέσα σε μόλις οκτώ μήνες η σερραϊκή γαλακτοβιομηχανία αξιοποίησε πλήρως την ενίσχυση που έλαβε από τον αναπτυξιακό νόμο και κατασκεύασε νέο εργοστάσιο με διπλάσια, μάλιστα παραγωγική ικανότητα, μετατρέποντας την κρίση σε ευκαιρία. Ίσως ήταν το «ηπειρώτικο κεφάλι» του Παναγιώτη Τσινάβου, ίσως ήταν η γρήγορη στήριξη από την τότε κυβέρνηση εν μέσω οικονομικής κρίσης, ίσως ήταν το γεγονός ότι η εταιρεία δεν σταμάτησε ποτέ να λειτουργεί, και κάρη στις σχέσεις που είχε χτίσει μέχρι τότε προχώρησε άμεσα στη σύναψη συμφωνιών με τρίτους έτσι ώστε στις παραγωγικές τους μονάδες να συνεχισθεί η παραγωγή των κωδικών της Κρι Κρι.

Το καθοριστικό βήμα, ωστόσο, είχε γίνει 13 χρόνια πριν, το 2003, όταν ο επικεφαλής της Κρι Κρι έλαβε την απόφαση να βάλει την εταιρεία στην παράλληλη αγορά του ΧΑΑ και με τα 6 εκατ. ευρώ που προήλθαν από την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου επένδυσε σε νέο εξοπλισμό για την παραγωγή γιαουρτιού «ευρωπαϊκού τύπου», κοινώς για την παραγωγή στραγγιστού γιαουρτιού. Η είσοδος της Κρι Κρι στην κατηγορία του γιαουρτιού, του παραδοσιακού όμως, είχε γίνει το 1991, όταν έγινε αντιληπτό ότι το παγωτό απέφερε έσοδα μόνο το καλοκαίρι. Μέχρι τότε η εταιρεία δραστηριοποιούνταν αποκλειστικά στην παραγωγή παγωτού, το προϊόν από το οποίο είχε ξεκινήσει την εταιρεία το 1954 ο πατέρας του Παναγιώτη Τσινάβου, Γιώργος.

Η 6η Αυγούστου 2003 ήταν η πρώτη ημέρα διαπραγμάτευσης της μετοχής της Κρι Κρι στο ΧΑΑ, η οποία έκλεισε στο 1,60 ευρώ, ενώ τον Νοέμβριο του 2011 ξεκίνησε η διαπραγμάτευση της μετοχής της εταιρείας στην κύρια αγορά. Τα επόμενα χρόνια η τιμή της μετοχής παρέμεινε σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα, ενώ η οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την πυρκαγιά είχαν αρνητική επίπτωση. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, και ειδικά φέτος η μετοχή της Κρι Κρι έχει σταθερά ανοδική πορεία, με το ιστορικό υψηλό να καταγράφεται στα τέλη Ιουνίου, όταν η τιμή της έφτασε τα 30,70 ευρώ. Η σερραϊκή γαλακτοβιομηχανία δεν είναι πλέον μία «περιφερειακή εταιρεία», αλλά έχει κεφαλαιοποιήσει που προσεγγίζει πλέον το 1 δισ. ευρώ. Μέσα σε μια πενταετία η τιμή της μετοχής έχει αυξηθεί κατά 238,34%, ενώ μόλις σε ένα χρόνο έχει αυξηθεί κατά 50,46%. Μόνο τους τελευταίους τρεις μήνες η μετοχή «τρέχει» με ρυθμό 23,27%, ενώ πριν από λίγες ημέρες η Piraеus Securities ανέβαζε την τιμή-στόχο στα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Με κεφαλαιοποίηση που προσεγγίζει πλέον το 1 δισ. ευρώ, μέσα σε μια πενταετία η τιμή της μετοχής έχει αυξηθεί κατά 238,34%.

34 ευρώ από 24 ευρώ προηγουμένων.

Πού οφείλεται το ράλι της μετοχής της Κρι Κρι, ράλι το οποίο συνεχίζεται και τις τελευταίες ημέρες με την τιμή της να καταγράφει την Πέμπτη το μεσημέρι τη μεγαλύτερη άνοδο (3,40%); Το μόνο βέβαιο είναι πως δεν πρόκειται για «φούσκα». Η Κρι Κρι μεθοδικά έχει εξελιχθεί σε ηγέτη της κατηγορίας του γιαουρτιού: σχεδόν ένα στα δύο γιαούρτια που καταναλώνονται στην Ελλάδα παράγονται από τη σερραϊκή γαλακτοβιομηχανία, καθώς α) το επώνυμο γιαούρτι της κατέχει τη δεύτερη θέση με μερίδιο αγοράς μεταξύ των επώνυμων γιαουρτιών (13%) και β) παρασκευάζει γιαούρτια ιδιωτικής

ετικέτας για τις περισσότερες αλυσίδες σουπερ μάρκετ στην Ελλάδα.

Η μεγάλη δύναμη ωστόσο της Κρι Κρι προέρχεται από την εξωστρέφειά της, με τον Παναγιώτη Τσινάβο να αντιλαμβάνεται εγκαίρως το θετικό μομέντουμ για το ελληνικό γιαούρτι ακολουθώντας στον δρόμο που χάραξε η ΦΑΓΕ. Πλέον, το 75% της δραστηριότητας των γαλακτοκομικών πραγματοποιείται εκτός Ελλάδος, καταγράφοντας το α' τρίμηνο του 2026 ανάπτυξη 54,3%, με τη μεγάλη ώθηση να προέρχεται από τις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου (αύξηση 74%) και της Ιταλίας (αύξηση πωλήσεων 36% το α' τρίμηνο του 2026 σε σύγκριση με το α' τρίμηνο του 2025). Η Κρι Κρι και στις αγορές του εξωτερικού ακολούθησε τον ίδιο δρόμο με αυτόν της γαλακτοκομίας: εξάγει με δική της επώνυμη προϊόντα, αλλά παράγει και γιαούρτια ιδιωτικής ετικέτας για λογαριασμό ξένων αλυσίδων. Σημαντικός μοχλός περαιτέρω ανάπτυξης είναι και το Greek Frozen Yogurt, με την Κρι Κρι να στοχεύει στην είσοδο μεγάλων και μακρινών αγορών (ΗΠΑ, Κίνα), καθώς το εν

λόγω προϊόν έχει μεγάλη διάρκεια ζωής.

Η ζήτηση σε γιαούρτι, πάντως, είναι πλέον τόσο μεγάλη, που η εταιρεία αποφάσισε να προχωρήσει στη μεγάλη στρατηγική επένδυση με την κωδική ονομασία «Greek Yogurt Dynamo». Πρόκειται για επένδυση προϋπολογισμού 52,2 εκατ. ευρώ για την κατασκευή νέων παραγωγικών μονάδων με στόχο τον διπλασιασμό της παραγωγικής δυναμικότητας. Η νέα επένδυση αναμένεται να είναι έτοιμη στο τέλος του 2027, ενώ η εταιρεία έχει ήδη «στα σκαριά» έτοιμο σχέδιο περαιτέρω επενδύσεων για τη διετία 2028-2030 άλλων 50 εκατ. ευρώ.

Το άλμα της μετοχής της Κρι Κρι συνοδεύεται φυσικά από συνεχή ανάπτυξη του τζίρου και της κερδοφορίας. Ο τζίρος της την τελευταία δεκαετία έχει σχεδόν πενταπλασιαστεί, από τα 67 εκατ. ευρώ το 2015 σε 329 εκατ. ευρώ το 2025 και για το 2026 η διοίκηση της εταιρείας εκτιμά ότι οι πωλήσεις θα ξεπεράσουν τα 390 εκατ. ευρώ, ενώ μεσοπρόθεσμος στόχος, μετά την ολοκλήρωση του project Dynamo, είναι το μισό δισεκατομμύριο ευρώ.

Ελληνικά brands μόδας στο About You

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ανοιγμα σε ελληνικές επιχειρήσεις μόδας κάνει το marketplace του γερμανικού About You, σε μια προσπάθεια να διευρύνει τόσο το προϊόντικό του μείγμα όσο και, κυρίως, τη βάση των επισκεπτών και εν δυνάμει αγοραστών. Η κίνηση αυτή σχετίζεται με τη στρατηγική, αν μη τι άλλο, που έχει χαράξει το τελευταίο διάστημα η επίστη γερμανική Zalando, στον έλεγχο της οποίας πέρασε το ηλεκτρονικό πολυκατάστημα μόδας About You την περασμένη χρονιά. Κεντρικοί άξονες της στρατηγικής της Zalando, που αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπόριου, είναι κατ' αρχάς η σταδιακή μετατροπή του About You από πολυκατάστημα σε marketplace, μέσω του οποίου θα διατίθενται και προϊόντα συνεργαζόμενων εμπόρων, πάντα στον χώρο της μόδας, και δεύτερον το άνοιγμα σε τοπικές αγορές μέσω ακριβώς της συνεργασίας με εμπόρους σε κάθε χώρα.

Πρόκειται για κινήσεις που γίνονται με στόχο την απόκτηση μεγαλύτερων μεριδίων στην ευρωπαϊκή αγορά, ειδικά, μάλιστα, καθώς θεωρείται ότι δημιουργείται νέος χώρος μετά την απόφαση των Βρυξελλών να επιβάλουν τέλος 3 ευρώ στα δέματα χαμηλής αξίας που εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τρίτες χώρες. Αυτές τις νέες ευκαιρίες άλλωστε που δημιουργούνται στην ευρωπαϊκή αγορά και ειδικά στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπου ακόμη η διείσδυση του ηλεκτρονικού εμπόριου είναι χαμηλή σε σύγκριση με τη Βόρεια Ευρώπη, θα επιδιώξει να αξιοποιήσει η Skrutz, μετά την εξαγορά πλειοψηφικού ποσοστού της από την Blackstone, εξαγορά η οποία πριν από λίγες ημέρες εγκρίθηκε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

«Το marketplace μας υποδέχεται ευρωπαϊκά fashion brands κάθε μεγέθους. Συνδύουμε εδραιωμένα niche brands και μια νέα γενιά ελληνικών startups με υψηλή καινοτομία, χωρίς να απαιτούνται πρόσθετες υποδομές. Από την εγγραφή μέχρι το go-live, το onboarding ολοκληρώνεται σε λίγες μόλις εβδομάδες, δίνοντας στους συνεργάτες τη δυνατότητα να φτάσουν άμεσα σε περισσότερους από 15 εκατ. πελάτες», ανέφερε χαρακτηριστικά χθες ο Ταρέκ Μίλερ, συνιδρυτής και συνδιευθυνών σύμβουλος του ομίλου About You.

Σύμφωνα με τα όσα ανακοίνωσε η εταιρεία, η συνεργασία με το marketplace της δεν προβλέπει για τη συνεργαζόμενη επιχείρηση κάποιο ελάχιστο όριο εσόδων ή περιορισμούς στο όριο των προϊόντων που διαθέτει μέσω της πλατφόρμας. Υπενθυμίζεται ότι η About You, ως ηλεκτρονικό πολυκατάστημα μόδας, έχει παρουσία στην Ελλάδα από το 2021, μια περίοδο που το ηλεκτρονικό εμπόριο άρχιζε, λόγω των περιοριστικών μέτρων για την πανδημία, να γνωρίζει σημαντική άνοδο. Η Zalando, η οποία εξαγόρασε την About You, είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης με

έσοδα 12,3 δισ. ευρώ το 2025.

Καθοριστικό ρόλο στην απόφαση του γερμανικού ομίλου να ενισχύσει την παρουσία του στην ελληνική αγορά διαδραματίζει το γεγονός ότι τα είδη ένδυσης και υπόδησης έχουν πλέον την πρωτοκαθεδρία σε ό,τι αφορά τις ηλεκτρονικές αγορές, έχοντας «εκτοπίσει» κατηγορίες όπως αυτή των ειδών τεχνολογίας. Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του Ελληνικού Συνδέσμου Ηλεκτρονικού Εμπορίου (GRECA), το 76% των καταναλωτών στην Ελλάδα δηλώνει ότι αγοράζει από ηλεκτρονικά καταστήματα είδη ένδυσης και υπόδησης, με το ποσοστό να έχει αυξηθεί σε σύγκριση με το 2025 (71%).

Η κινητικότητα που καταγράφεται στα ευρωπαϊκά marketplaces και τα μέτρα που λαμβάνονται ως ανάχωμα στην επέκταση των ασιατικών ηλεκτρονικών πλατφορμών σε καμία περίπτωση δεν σημαίνουν ότι ο κίνδυνος έχει αποσοβηθεί. Μπορεί να υπάρχουν οι πρώτες ενδείξεις για μείωση των παραγγελιών από τις κινεζικές Temu και Shein, όμως η μεγαλύτερη ίσως πίεση, ειδικά στην ελληνική αγορά, έρχεται το τελευταίο διάστημα από την τουρκική Trendyol. Κι αυτό διότι η εν λόγω πλατφόρμα συνεργάζεται με πάνω από 250.000 λιανεμπόρους από

Το γερμανικό e-shop μετατρέπεται σε marketplace, με στόχο περισσότερους πελάτες και μεγαλύτερα μερίδια στη ΝΑ Ευρώπη

όλη την Ευρώπη, με τα προϊόντα συχνά να εισάγονται από χώρες της ΕΕ και επομένως να μην επιβαρύνονται με το νέο τέλος των 3 ευρώ ανά τεμάχιο.

Η εν λόγω αναμένεται να προκαλέσει ισχυρές πιέσεις όχι μόνο σε ό,τι αφορά τις λιανικές πωλήσεις ειδών ένδυσης, σχολικών, ειδών σπιτιού κ.ά., αλλά και στα σουπερ μάρκετ, καθώς στις κατηγορίες που διαθέτει περιλαμβάνονται και είδη παντοπωλείου και συγκεκριμένα τρόφιμα (καφές, είδη πρωινού, σνακ), απορρυπαντικά, καθαριστικά, χαρτικά, καλλυντικά, είδη ατομικής υγιεινής και φροντίδας, είδη για κατοικίδια, με τις τιμές μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι εξαιρετικά ανταγωνιστικές Ιππέναντι σε εκείνες των ελληνικών σουπερ μάρκετ.

As σημειωθεί ότι και η Skrutz έχει συνεργασία με ελληνικά σουπερ μάρκετ (My Market, ΑΒ Βασιλόπουλος και e-fresh), συνεργασία, όμως, που δεν θεωρείται το δυνατό «χαρτί» για το κορυφαίο ελληνικό marketplace.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της E-commerce Europe, ο συνολικός τζίρος του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ευρώπη εκτιμάται ότι ανήλθε το 2025 σε 898 δισ. ευρώ από 842 δισ. ευρώ το 2024. Το υψηλότερο ποσοστό διείσδυσης του ηλεκτρονικού εμπορίου καταγράφεται στη Βόρεια Ευρώπη, όπου το 84% των χρηστών Ιππέναντι πραγματοποιεί ηλεκτρονικές αγορές, και το χαμηλότερο στην Ανατολική Ευρώπη (57%).

Οι παγίδες για εταιρείες που κρύβει ο νόμος για μισθολογική διαφάνεια

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Νέες υποχρεώσεις, η αθέτηση των οποίων μπορεί να οδηγήσει και σε νέα υψηλά πρόστιμα, δημιουργεί για τη επιχειρήσεις ο νέος νόμος για τη μισθολογική διαφάνεια που στόχο έχει –μεταξύ άλλων– και την ίση αμοιβή ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία ίσως αξίας. Αν και πρόκειται στην ουσία για κύρωση κοινωνικής οδηγίας στο εθνικό μας δίκαιο, ο νόμος αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας, με δεδομένο ότι το έμφυλο μισθολογικό χάσμα ανέρχεται περίπου στο 13,6%, έναντι περίπου 12% στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μάλιστα, στους δύο κλάδους που είναι ιδιαίτερος σημαντικοί για την οικονομία του μέλλοντος –Πληροφορική/Επικοινωνίες και Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες– η Ελλάδα εμφανίζει χάσμα μεταξύ των αμοιβών σε άνδρες και γυναίκες της τάξης του 25,3% και 19% αντίστοιχως.

Η πρώτη σημαντική αλλαγή που εισήγαγε ο πρόσφατος νόμος Κεραμέως αφορά το στάδιο της πρόσληψης. Σύμφωνα με την κωδικοποίηση της δικηγόρικης εταιρείας Κρεμαλός, που παρουσιάζει η «Κ», ο εργοδότης οφείλει να ενημερώνει τον υποψήφιο για την αμοιβή ή το μισθολογικό εύρος της θέσης, καθώς και για τη σχετική συλλογική σύμβαση εργασίας, εφόσον αυτή εφαρμόζεται. Παράλληλα, δεν επιτρέπεται να ζητεί πληροφορίες

για τις προηγούμενες αποδοχές του υποψηφίου. Η ενημέρωση πρέπει να γίνεται σε εύλογο χρόνο πριν από τη συνέντευξη ή, εφόσον δεν υπάρχει συνέντευξη, πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Οι αγγελίες και οι διαδικασίες επιλογής πρέπει επίσης να είναι ουδέτερες ως προς το φύλο και απαλλαγμένες από διακρίσεις.

Η διαφάνεια συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της εργασιακής σχέσης. Η αμοιβή, όπως ορίζεται στο νέο πλαίσιο, δεν περιορίζεται στον βασικό μισθό, αλλά περιλαμβάνει μπόνους, μεταβλητές αποδοχές, επιδόματα, υπερωρίες, παροχές σε είδος και επαγγελματικές συντάξεις. Οι επιχειρήσεις καλούνται να διαθέτουν τεκμηριωμένες μισθολογικές δομές, βασισμένες σε αντικειμενικά και ουδέτερα ως προς το φύλο κριτήρια, όπως οι δεξιότητες, η προσπάθεια, η ευθύνη, οι συνθήκες εργασίας και η προϋπηρεσία.

Ταυτοχρόνως, ενισχύεται σημαντικά το δικαίωμα πληροφόρησης των εργαζομένων. Κάθε εργαζόμενος μπορεί να ζητήσει γραπτώς στοιχεία για το ατομικό επίπεδο αμοιβής του και για τα μέσα επίτευξής αμοιβής, καταγεγραμμένα ανά φύλο, όσον εκτελούν όμοια εργασία ή εργασία ίσως αξίας. Ο εργοδότης οφείλει να απαντήσει εντός δύο μηνών, ενώ οι εργαζόμενοι πρέπει να ενημερώνονται κάθε χρόνο για το δικαίωμά τους αυτό και για τη διαδικασία άσκησης του.

Στην κορυφή της Ευρώπης το ελληνικό γιαούρτι

Κοντά στα 400 εκατ. ευρώ υπολογίζεται ότι είναι ο τζίρος της ενγάριας αγοράς γιαουρτιού, κατηγορία που ακολουθεί σταθερά πορεία ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια. Το 2025 ο όγκος πωλήσεων γιαουρτιού ήταν υψηλότερος κατά 32,5% σε σύγκριση με το 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας ερευνών αγοράς Circana, ενώ η αξία πωλήσεων ήταν υψηλότερη κατά 44,3%, καθώς στη διάρκεια της πενταετίας η μέση τιμή αυξήθηκε κατά 11,9%.

Στις τρεις πρώτες θέσεις σε ό,τι αφορά τα επώνυμα γιαούρτια βρίσκονται η ΦΑΓΕ, η Κρι Κρι και η Ολυμπος (Ελληνικά Γαλακτοκομεία) και ακολουθούν η ΔΕΛΤΑ, η ΜΕΒΓΑΛ, η FrieslandCampina (Νουνού), η Ροδόπη και η Δωδώνη (σίματα, τα δύο τελευταία επίσης των Ελληνικών Γαλακτοκομείων). Βεβαίως, το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς έχουν τα γιαούρτια ιδιωτικής ετικέτας, μερίδιο που προσεγγίζει το 22% σε αξία πωλήσεων και είναι πολύ μεγαλύτερο σε ό,τι αφορά τον όγκο πωλήσεων. Το 2020 το μερίδιο αγοράς (σε αξία) του γιαουρτιού ιδιωτικής ετικέτας ήταν 15,9%.

Αυτό, όμως, που αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για το ελληνικό γιαούρτι είναι οι εξαγωγές, η αξία των οποίων πλέον υπερβαίνει αυτή της ενγάριας αγοράς και έφτασε το 2025 τα 559 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για αύξηση της αξίας πωλήσεων σε σύγκριση με το 2024 κατά 42,49%, ενώ ο όγκος εξαγωγών ενισχύθηκε κατά 41,77%, στοι-

Η αξία των εξαγωγών γιαουρτιού έφτασε το 2025 τα 559 εκατ. ευρώ. Σε σύγκριση με το 2024 αυξήθηκε κατά 42,49%, ενώ ο όγκος εξαγωγών ενισχύθηκε κατά 41,77%.

Οι ελληνικές εξαγωγές γιαουρτιού από μόλις 91.000 τόνους το 2019 φέτος αναμένεται να φτάσουν τους 331.000 τόνους.

χείο ακόμη πιο σημαντικό. Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της Εθνικής Τράπεζας, οι ελληνικές εξαγωγές γιαουρτιού από μόλις 91.000 τόνους το 2019 φέτος αναμένεται να φτάσουν στους 331.000 τόνους. Αυτός, μάλιστα, ο σχεδόν τετραπλασιασμός των εξαγόμενων ποσοτήτων δεν συνοδεύεται από μείωση τιμής, καθώς το ελληνικό γιαούρτι διατηρεί σημαντικό premium τιμής της τάξης του 30% έναντι Ευρωπαϊκών ανταγωνιστών.

Σχεδόν το σύνολο της αύξησης προήλθε από τη Δυτική και τη Νότια Ευρώ-

πη (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία και Γαλλία), οι οποίες απορρόφησαν το 97% των πρόσθετων όγκων και αναπτύχθηκαν παράλληλα με μέσο ετήσιο ρυθμό περίπου 20%. Η αύξηση αυτή ήταν τέσσερις φορές ταχύτερη από την αντίστοιχη των συνολικών ευρωπαϊκών εξαγωγών γιαουρτιού, οι οποίες ενισχύθηκαν κατά περίπου 5% ετησίως. Ως αποτέλεσμα, το μερίδιο της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές εξαγωγές γιαουρτιού αυξήθηκε σε 20% το 2026, από μόλις 7% το 2019. Την ίδια περίοδο, το μερίδιο της Γερμανίας, της παραδοσιακά ηγετικής εξαγωγικής χώρας, περιορίστηκε σε 24% από 38% το 2019, με υποχώρηση όγκων της τάξης του 2% ετησίως. Έτσι, η Ελλάδα έχει πλέον προσεγγίσει αισθητά την κορυφή της ευρωπαϊκής αγοράς.

Το ελληνικό γιαούρτι κατατάσσεται ακόμη και πιο μακρινές αγορές, όπως για παράδειγμα αυτή της Νότιας Κορέας. Η Ελλάδα αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο προμηθευτή της ασιατικής χώρας σε γιαούρτι μετά τις ΗΠΑ, με το μερίδιό της να ανέρχεται το 2025 σε 16,1%. Ποια είναι, βεβαίως, η μεγαλύτερη απειλή για το ελληνικό, το στραγγιστό γιαούρτι. Η ευρεία κυκλοφορία στην αγορά προϊόντων γιαουρτιού ελληνικού τύπου (greek style) που παράγονται εκτός Ελλάδος, καθώς το ελληνικό γιαούρτι δεν αποτελεί προϊόν κατοχυρωμένο ως προστατευόμενος ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) ή ως προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ).

Τα υπερέσοδα του 2026 αυξάνουν το πακέτο της ΔΕΘ

Το περιθώριο για νέα μέτρα σε βάθος τετραετίας και ο ρόλος της ρήτρας διαφυγής για την ενέργεια

Της ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

Περιθώρια ελιγμού για μεγέθυνση του πακέτου μέτρων στη ΔΕΘ αναζητεί το οικονομικό επιτελείο, υπολογίζοντας τον επιπλέον δημοσιονομικό χώρο που δημιουργούν τα μόνιμα έσοδα από την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και η ρήτρα διαφυγής για την ενέργεια. Πλησιάζοντας σε μια ΔΕΘ υψηλής πολιτικής σημασίας και αυξημένων απαιτήσεων λόγω του τεταμένου γεωπολιτικού σκηνικού, η εξάντληση των δημοσιονομικών περιθωρίων –χωρίς να έρχονται σε αντίθεση με τους ευρωπαϊκούς κανόνες για το όριο αύξησης δαπανών– θα σχηματίσει ένα πλαίσιο για παροχές σε βάθος τετραετίας.

Το περιθώριο για νέα μέτρα με έναρξη από το 2027 υπολογίζεται σε περίπου 1,3 δισ. ευρώ, βάσει των περιορισμών που θέτει το Σύμφωνο Σταθερότητας. Από εκεί και πέρα, το μεγάλο ερώτημα ενόψει της ΔΕΘ είναι το ύψος των εσόδων από την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, τα οποία θα θεωρηθούν μόνιμου χαρακτήρα και συνεπώς εξαιρούνται από το όριο αύξησης των καθαρών δαπανών. Με βάση τα μέχρι στιγμής στοιχεία του προϋπολογισμού, οι οικονομικοί κύκλοι θεωρούν σχεδόν βέβαιη την υπέρβαση του στόχου για τα φορολογικά έσοδα το 2026. Εκκρεμεί, ωστόσο, ο υπολογισμός του οφέλους από την περαιτέρω βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης, η οποία έχει βοηθήσει και στο παρελθόν στη διεύρυνση των δυνατοτήτων για νέες παροχές.

Η υποχρεωτική ηλεκτρονική τιμολόγηση για συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων και το ψηφιακό δελτίο αποστολής, που αναμένεται να ολοκληρωθούν φέτος, σε συνδυασμό με τα προϋπάρχοντα μέτρα της διασύνδεσης POS-ταμειακών

και της δυνατότητας πληρωμής στο φυσικό σημείο μέσω IRIS μπορούν δυνητικά να δημιουργήσουν επιπλέον χώρο για παροχές αρκετών εκατομμυρίων ευρώ από το 2027. Σύμφωνα με κύκλους του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, τα έσοδα από τη φορολογική συμμόρφωση που έχουν ήδη προϋπολογιστεί για το 2026 υπολογίζονται σε 2,2 δισ. ευρώ, ωστόσο κρίσιμο για το τελικό μέγεθος του πακέτου της ΔΕΘ θα είναι το κατά πόσον η υπεραπόδοση θα ξεπεράσει τις ήδη ενσωματωμένες προβλέψεις. Ο διαθέσιμος χώρος του 1,3 δισ. ευρώ,

Ο διαθέσιμος χώρος του 1,3 δισ. ευρώ, σε συνδυασμό με ό,τι προκύψει από τα διατηρήσιμα έσοδα από την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, θα σχηματίσει τον βασικό κορμό των μέτρων.

σε συνδυασμό με ό,τι προκύψει από τα διατηρήσιμα έσοδα από την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, θα σχηματίσει τον βασικό κορμό των μέτρων που θα ανακοινωθούν στη ΔΕΘ. Ανάμεσα στα μέτρα που εξετάζονται με έναρξη από το 2027 είναι μια νέα αύξηση του κατώτατου μισθού, συμπαρασύροντας προς τα άνω τους μισθούς του Δημοσίου, η μείωση ή η πλήρης κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος για τις επιχειρήσεις και η μείωση της προκαταβολής φόρου για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι οικονομικοί κύκλοι εκτιμούν ότι βασικός

προσανατολισμός του πακέτου θα είναι τα νοικοκυριά και οι μικρές επιχειρήσεις, καθώς πρόκειται για τις ομάδες που ήδη έχουν δείξει τα πρώτα σημάδια πίεσης από το κόστος ζωής και την ενεργειακή αβεβαιότητα.

Εν τω μεταξύ, με τη διευθέτηση της λίστας των έργων που εντάσσονται στη ρήτρα διαφυγής για την ενέργεια, απελευθερώνεται δυνητικά επιπλέον χώρος για δαπάνες τα επόμενα χρόνια. Με το αίτημα που υποβλήθηκε στην Κομισιόν την περασμένη εβδομάδα, η Ελλάδα θα μπορεί υπό όρους να διαθέσει έως περίπου 1,5 δισ. ευρώ από τους εθνικούς πόρους μέχρι το 2028 σε ενεργειακά έργα με σχετικά σύντομο χρονικό ορίζοντα υλοποίησης, όπως αποθήκευση ενέργειας από ΑΠΕ, ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων και έργα υποδομών.

Θεωρητικά, βάσει των κανόνων της Κομισιόν, το ποσό μπορεί να διατεθεί σε δύο δόσεις (της τάξης των 745 εκατ. ευρώ περίπου) ή σε τρεις δόσεις (έως 500 εκατ. ευρώ). Σύμφωνα με τους μέχρι στιγμής υπολογισμούς του οικονομικού επιτελείου, αναμένεται να ενταχθούν για το 2027 έργα 300-500 εκατ. ευρώ, ενώ το σχέδιο για τις ενεργειακές δαπάνες εκτιμάται ότι θα αποτελέσει μέρος των ανακοινώσεων του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ. Μολονότι δεν πρόκειται για λευκή επιταγή στην κατανομή των εθνικών πόρων, η ρήτρα διαφυγής ενδέχεται να δημιουργήσει ένα επιπλέον περιθώριο ευελιξίας, καθώς επιτρέπει την έμμεση απελευθέρωση δημοσιονομικού χώρου για νέες παροχές χωρίς να παραβιάζεται το όριο αύξησης δαπανών.

Αυτή είναι άλλωστε μία από τις δυσκολίες εξισώσεις ενόψει της ΔΕΘ. Σύμφωνα με οικονομικούς κύκλους, η ελληνική οικονομία είναι τοποθετημένη έτσι ώστε να δημιουργεί υπερπλεονάσματα

τουλάχιστον για λίγα χρόνια ακόμη, καθώς τα έσοδα υπεραποδίδουν –κυρίως λόγω τουρισμού, σταθερής ανάπτυξης και πληθωρισμού– ενώ οι δαπάνες είναι αυστηρά ελεγχόμενες. Στο μέτωπο των νέων δημοσιονομικών κανόνων της Ευρώπης, ο βαθμός ελευθερίας στη διανομή αυτών των υπερπλεονασμάτων μειώνεται. Τελικά, η Ελλάδα μοιλονότι διαθέτει τους πόρους, έχει συμφωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών από 3%-3,7% για την περίοδο 2025-2028, η οποία

στενεύει τις δυνατότητες παροχών.

Επιπλέον ανάχωμα στον προγραμματισμό των μέτρων αποτελεί το δύσκολο γεωπολιτικό φόντο, καθώς ενδέχεται να προκύψουν νέες ανάγκες για στοχευμένη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Υπολογίζεται ότι από το «μαξιλάρι» που απέμεινε για φέτος από το υπερπλεονάσμα του 2025 απομένουν περίπου 170 εκατ. ευρώ.

Το πακέτο των νέων μέτρων στη ΔΕΘ θα εφαρμοστεί από το 2027 και θα απλωθεί σε βάθος τετραετίας, μοιράζοντας

το δημοσιονομικό κόστος μέχρι και το 2030. Εκτός από όσα θα ανακοινωθούν πρώτη φορά τον Σεπτέμβριο, ο προϋπολογισμός του νέου έτους «κουβαλά» ήδη μέτρα της τάξης των 2 δισ. ευρώ. Μεταξύ άλλων, έχουν δρομολογηθεί η πλήρης κατάργηση του ΕΝΦΙΑ σε μικρούς οικισμούς κάτω των 1.500 κατοίκων, η κατάργηση του συμπληρωματικού της προσωπικής διαφοράς, η οποία θα οδηγήσει σε αύξηση των συντάξεων, και η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά μισή ποσοστιαία μονάδα.

Τα έσοδα από τη φορολογική συμμόρφωση που έχουν ήδη προϋπολογιστεί για το 2026 υπολογίζονται σε 2,2 δισ. ευρώ, ωστόσο κρίσιμο για το τελικό μέγεθος του πακέτου της ΔΕΘ θα είναι το κατά πόσον η υπεραπόδοση θα ξεπεράσει τις ήδη ενσωματωμένες προβλέψεις.

Αυγουστιάτικο Φεγγάρι

Μουσική και Ποίηση

Για τον Έρωτα, τον Άνθρωπο και τη Ζωή

κάτω από το φως της Πανσελήνου

με τις μουσικές και την ευαισθησία του συνθέτη Γιώργου Καζαντζή

27.08

στις 8.30μ.μ.

“Μικρή Σαλαμίνα”
Πάρκο Γλυπτικής Φίλιππου Γιαπάνη,
Φασούλα

Διοργανωτής:

Είσοδος €20

Στην εκδήλωση τραγουδά η Ελένη Δημοπούλου

Συμμετέχουν: Τάσος Φώκου, Εύη Καζαντζή,

Έλενα Χειλέτη και Μιχάλης Παπαευαγόρου.

Συγγραφή και επιμέλεια κειμένων: Κωνσταντίνος Καρεμφύλλης

Παρουσίαση: Χάρις Πισσουρίου

Πληροφορίες στο 25 820500 και στο www.kanali6.com.cy

Χορηγοί

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

«Μη βουλιάξεις στη ρουτίνα.
Βούτηξε σε μια ιστορία!»

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τράπεζα Κύπρου

Μέση τιμή 200,35 ευρώ τον Ιούλιο στα Airbnb

Το κόστος διανυκτέρευσης στην Ελλάδα έχει αυξηθεί κατά 100,3% την τελευταία δεκαετία, καταγράφοντας ταχύτερη άνοδο έναντι των ξενοδοχείων

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σημαντική αύξηση των βασικών δεικτών εσόδων και τιμών κατέγραψε η ελληνική αγορά βραχυχρόνιας μίσθωσης τον Ιούλιο του 2026. Η μέση ημερήσια τιμή (ADR) στα καταλύματα της χώρας διαμορφώθηκε στα 200,35 ευρώ, σημειώνοντας ετήσια άνοδο 12,8%, υπερβαίνοντας αισθητά τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ο οποίος ανήλθε στα 159,20 ευρώ (+8,2%), σύμφωνα με τα στοιχεία της μηνιαίας έκθεσης European Review της AirDNA. Παράλληλα, το έσοδο ανά διαθέσιμο δωμάτιο (RevPAR) στην Ελλάδα παρουσίασε αύξηση 14,3% σε ετήσια βάση, φθάνοντας τα 142,80 ευρώ, έναντι 110,10 ευρώ στο σύνολο της ευρωπαϊκής αγοράς (+7,7%). Τα δεδομένα αυτά επιβεβαιώνουν τη διατήρηση της ελληνικής αγοράς μεταξύ των προορισμών με τα υψηλότερα επίπεδα τιμών και εσόδων στην ευρωπαϊκή ήπειρο, σχολιάζουν κύκλοι της αγοράς.

Η υπέρβαση του ορίου των 200 ευρώ στη μέση τιμή της βραχυχρόνιας μίσθωσης αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα

«Άλμα» των καταλυμάτων από τα 100 ευρώ του 2016 και τα 145 του 2021 σε σύγκριση με την άνοδο στα ξενοδοχεία από τα 110 ευρώ στα 195 ευρώ.

όταν συνεξεταστεί με την ιστορική διαδρομή του δείκτη κατά την τελευταία δεκαετία. Σύμφωνα με τα ιστορικά δεδομένα της AirDNA, τον Ιούλιο του 2016 η μέση ημερήσια τιμή στην Ελλάδα διαμορφωνόταν περίπου στα 100 ευρώ, ενώ τον Ιούλιο του 2021, κατά τη δεύτερη χρονιά της πανδημικής κρίσης, είχε ανέλθει στα 145 ευρώ. Συνεπώς, η μέση τιμή των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης κατέγραψε άνοδο 38,2% σε ορίζοντα πενταετίας και 100,3% σε ορίζοντα δεκαετίας.

Τα μεγέθη αυτά έρχονται σε άμεση αντιπαράβολη με τη διαμόρφωση

της Μέσης Ημερήσιας Τιμής Δωματίου (ADR) στον ξενοδοχειακό κλάδο. Με βάση τις τελευταίες διαθέσιμες καταγραφές του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΙΤΕΠ/ΞΕΕ) και της GBR Consulting, η ξενοδοχειακή ADR πανελλαδικά για τον μήνα Ιούλιο ανερχόταν σε περίπου 110 ευρώ το 2016 και σε 150 ευρώ το 2021, ενώ τον Ιούλιο του 2026 διαμορφώνεται κοντά στα 195 ευρώ, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα δελτία του ΙΤΕΠ και του INSETE Intelligence. Η σύγκριση των ρυθμών μεταβολής καταδεικνύει ότι η

βραχυχρόνια μίσθωση κινήθηκε ταχύτερα από την ξενοδοχία: στην πενταετία η αύξηση των τιμών στη βραχυχρόνια μίσθωση ανήλθε σε 38,2% έναντι 30,0% των ξενοδοχείων, ενώ στη δεκαετία η άνοδος έφθασε το 100,3% έναντι 77,3% των ξενοδοχειακών μονάδων. Παράλληλα, ενώ το 2016 τα ξενοδοχεία διατηρούσαν υψηλότερη μέση τιμή σε σχέση με τα αυτόνομα καταλύματα (110 ευρώ έναντι 100 ευρώ), το 2026 η μέση τιμή της βραχυχρόνιας μίσθωσης υπερέβη την ξενοδοχειακή ADR (200,35 ευρώ έναντι 195 ευρώ), αν και πρέπει να συνυπολογιστεί ότι το μέγεθος των ξενοδοχείων

αφορά δωμάτιο ενώ της βραχυχρόνιας μίσθωσης ολόκληρη κατοικία.

Σε ό,τι αφορά τα υπόλοιπα μεγέθη της τρέχουσας αγοράς, οι πραγματοποιηθείσες διανυκτερεύσεις στη βραχυχρόνια μίσθωση αυξήθηκαν κατά 1,9% τον Ιούλιο του 2026, ανερχόμενες σε 2,68 εκατ. Σε επίπεδο επιμέρους κατηγοριών, η μεγαλύτερη ενίσχυση της πληρότητας παρατηρήθηκε στα καταλύματα ανώτερης και πολυτελούς κατηγορίας (upscale και luxury), με αυξήσεις 4 και 4,8 ποσοστιαίων μονάδων αντιστοίχως (στο 56,39% και 48,75%), γεγονός που υποδηλώνει τη διοχέτευση σημαντικού

μέρους της ζήτησης σε ακίνητα υψηλότερων προδιαγραφών.

Στο πεδίο της προσφοράς, η AirDNA κατέγραψε περίπου 162.000 διαθέσιμα καταλύματα στην Ελλάδα, αριθμός μειωμένος κατά 1,99% σε ετήσια βάση, μεταβολή που συνδέεται με την εφαρμογή του νέου ρυθμιστικού πλαισίου από το φθινόπωρο του 2025 και την απόσυρση μη πιστοποιημένων μονάδων. Αντιθέτως, τα επίσημα στατιστικά δελτία του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (INSETE) αποτυπώνουν την προσφορά σε σαφώς υψηλότερα επίπεδα, καταγράφον

Μέσω τράπεζας η πληρωμή ενοικίων από 1η Οκτωβρίου

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Σε νέα εποχή εισέρχεται η αγορά των ενοικίων, καθώς από την 1η Οκτωβρίου 2026 ενεργοποιείται υποχρεωτικά το πλαίσιο που συνδέει την πληρωμή των μισθωμάτων με το τραπεζικό σύστημα. Για ενοικιαστές και ιδιοκτήτες, η αλλαγή δεν αφορά απλώς τον τρόπο με τον οποίο θα καταβάλλεται ένα μηνιαίο μίσθωμα. Συνδέεται άμεσα με την πρόσβαση σε κρατικές ενισχύσεις, την επιστροφή ενός ενοικίου αλλά και με τη φορολογική μεταχείριση των εισοδημάτων από ακίνητα. Οποιος επιλέξει να συνεχίσει τις πληρωμές με μετρητά κινδυνεύει να βρεθεί εκτός μιας σειράς φορολογικών και στεγαστικών ωφελημάτων, ενώ ο ιδιοκτήτης μπορεί να χάσει τις απαλλαγές που ισχύουν σήμερα.

Η υποχρεωτική τραπεζική καταβολή είχε προγραμματιστεί να τεθεί σε εφαρμογή νωρίτερα, όμως η έναρξη μετατέθηκε για την 1η Οκτωβρίου 2026. Σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, το μίσθωμα θα πρέπει να καταβάλλεται σε τραπεζικό λογαριασμό του εκμισθωτή, ώστε να υπάρχει ηλεκτρονικά καταγεγραμμένη συναλλαγή. Η εξόφληση μπορεί να γίνεται με μεταφορά χρημάτων μέσω e-banking ή με άλλο τραπεζικό μέσο προς τον δηλωμένο λογαριασμό του ιδιοκτήτη. Το υπουργείο Οικονομικών έχει συνδέσει την υποχρεωτική τραπεζική πληρωμή με την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής στην αγορά ακινήτων, καθώς η ηλεκτρονική καταγραφή των μισθωμάτων διευκολύνει τον εντοπισμό περιπτώσεων αδήλων ή υποδηλωμένων εισοδημάτων. Βέβαια, αυτό δεν σημαίνει

ότι θα εξαλειφθεί η φοροδιαφυγή. Αλλά ένα μεγάλο τμήμα ενοικιαστών και ιδιοκτητών εκτιμάται ότι θα σταματήσει τις προηγούμενες πρακτικές.

Τι χάνει ο ενοικιαστής

Η μη τραπεζική εξόφληση του μισθώματος μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό από τα ευεργετήματα που συνδέονται με τη συγκεκριμένη μίσθωση, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η επιστροφή ενός ενοικίου και στεγαστικές ενισχύσεις. Συγκεκριμένα, για ενοικιαστή που δικαιούται το ανώτατο ποσό επιστροφής, η μη τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας σημαίνει ότι μπορεί να χάσει έως και 800 ευρώ ετησίως. Επομένως, ακόμη και ένας ενοικιαστής που πληροί τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια δεν αρκεί να είναι απλώς «δικαιούχος». Θα πρέπει να τηρεί και τους κανόνες που αφορούν την καταβολή του μισθώματος.

Τι χάνει ο ιδιοκτήτης

Το νέο σύστημα δεν επιβαρύνει μόνο τον ενοικιαστή. Ο ιδιοκτήτης που δεν εισπράττει το μίσθωμα μέσω του τραπεζικού συστήματος κινδυνεύει να χάσει τη φορολογική έκπτωση του 5% επί του εισοδήματος από ακίνητα, η οποία συνδέεται με δαπάνες επισκευής, συντήρησης και άλλες λειτουργικές ανάγκες του ακινήτου. Η απώλεια της έκπτωσης δεν σημαίνει ότι ο ιδιοκτήτης πληρώνει έναν επιπλέον φόρο 5%. Σημαίνει ότι δεν αφαιρείται το συγκεκριμένο ποσοστό από το ακαθάριστο εισόδημα πριν από τον υπολογισμό του φόρου, με αποτέλεσμα να αυξάνεται το φορολογητέο ποσό.

Την ίδια στιγμή που αυστηροποιείται

Η αλλαγή δεν αφορά απλώς τον τρόπο με τον οποίο θα καταβάλλεται ένα μηνιαίο μίσθωμα. Συνδέεται άμεσα με την πρόσβαση σε κρατικές ενισχύσεις, την επιστροφή ενός ενοικίου, αλλά και με τη φορολογική μεταχείριση των εισοδημάτων από ακίνητα.

ο τρόπος πληρωμής των ενοικίων, μειώνεται η φορολογική επιβάρυνση για σημαντικό αριθμό ιδιοκτητών. Η νέα φορολογική κλίμακα για τα εισοδήματα από ακίνητα περιουσία εφαρμόζεται για εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2026. Επομένως, οι αλλαγές θα αποτυπωθούν στις φορολογικές δηλώσεις που θα υποβληθούν το 2027. Η νέα κλίμακα διαμορφώνεται ως εξής: έως 12.000 ευρώ συντελεστής 15%, από 12.001 έως 24.000 ευρώ συντελεστής 25%, από 24.001 έως 36.000 ευρώ συντελεστής 35% και πάνω από 36.000 ευρώ συντελεστής 45%.

Η μεγάλη αλλαγή βρίσκεται στο δεύτερο κλίμακο. Μέχρι και το φορολογικό έτος 2025, το εισόδημα από ακίνητα πάνω από τις 12.000 ευρώ περνούσε απευθείας στον συντελεστή 35%. Από το 2026 εισάγεται ενδιάμεσος συντελεστής 25% για το τμήμα του εισοδήματος από 12.001 έως 24.000 ευρώ. Έτσι, ιδιοκτήτης που αποκτάει ετήσιο εισόδημα 15.000 ευρώ από ενοίκια θα φορολογείται με την προηγούμενη κλίμακα με φόρο 2.850 ευρώ, ενώ με τη νέα κλίμακα ο φόρος περιορίζεται στα 2.550 ευρώ. Ετήσιο όφελος: 300 ευρώ. Η μείωση προκύπτει επειδή τα πρώτα 12.000 ευρώ εξακολουθούν να φορολογούνται με 15%, ενώ τα επόμενα 3.000 ευρώ φορολογούνται πλέον με 25% αντί για 35%.

Για ετήσιο εισόδημα 25.000 ευρώ, η διαφορά γίνεται ακόμη μεγαλύτερη. Με την προηγούμενη κλίμακα ο φόρος ανερχόταν σε 6.350 ευρώ, ενώ με τη νέα κλίμακα μειώνεται στα 5.150 ευρώ. Ετήσιο όφελος: 1.200 ευρώ. Ο ιδιοκτήτης επωφελείται κυρίως από τη μείωση του συντελεστή στο τμήμα του εισοδήματος μεταξύ 12.001 και 24.000 ευρώ, το οποίο πλέον φορολογείται με 25% αντί για 35%.

Για έναν ιδιοκτήτη με ετήσιο εισόδημα από ακίνητα 40.000 ευρώ, ο φόρος με το προηγούμενο σύστημα ανερχόταν σε 12.100 ευρώ. Με τη νέα κλίμακα, ο φόρος περιορίζεται στα 10.800 ευρώ. Ετήσιο όφελος: 1.300 ευρώ. Πρόκειται για το ανώτατο όφελος μεταξύ των συγκεκριμένων παραδειγμάτων και δείχνει ότι η φορολογική ελάφρυνση δεν περιορίζεται στους μικρούς ιδιοκτήτες, αλλά επεκτείνεται και σε υψηλότερα εισοδήματα από ακίνητα.

Διευρύνεται το «πάγωμα» των οικοδομικών αδειών στη Σαντορίνη

Σε προσωρινή αναστολή της έκδοσης νέων οικοδομικών αδειών για χρονικό διάστημα ενός έτους προχώρησε ο Δήμος Θήρας στην περιοχή της Περίσσης, διευρύνοντας το αυστηρό καθεστώς οικοδομικού «φρένου» που εφαρμόζεται σταδιακά σε ολόκληρο το νησί. Η απόφαση για την Περίσσα ελήφθη με στόχο την ανασχεση της έντονης οικιστικής και τουριστικής πίεσης, καθώς και την αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων γεωλογικής καταλληλότητας και προστασίας της παράκτιας ζώνης. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση επιδιώκει με το μέτρο αυτό να αποτρέπει τη δημιουργία νέων τετελεσμένων, εν αναμονή της ολοκλήρωσης των απαιτούμενων ειδικών γεωτεχνικών μελετών.

Ωστόσο, η Περίσσα δεν αποτελεί μεμονωμένη περίπτωση, αλλά μέρος ενός εκτεταμένου σχεδίου αναστολών που καλύπτει τα πλέον ευάλωτα και επιβαρυσμένα σημεία του νησιού. Στο επίκεντρο των περιορισμών βρίσκεται η ευαίσθητη ζώνη της Καλντέρας –τόσο στη Σαντορίνη όσο και στη γειτονική Θηρασιά– όπου το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει επιβάλει πλήρη αναστολή έκδοσης αδειών για νέα κτίρια, επεκτάσεις υφιστάμενων κατασκευών, καθώς και για τη δημιουργία πισινών ή άλλων υδάτινων επιφανειών. Το μέτρο αυτό

κρίθηκε επιβεβλημένο έπειτα από αντισυμβατικά καταλυσθητικά φαινόμενα, ενώ παράλληλα θεσπίστηκε η υποχρέωση διενέργειας μελετών στατικής επάρκειας για το σύνολο των τουριστικών και επισιτιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χείλος του γκρεμού.

Παράλληλα, στον «πάγο» παραμένει ο οικοδομική δραστηριότητα και στις εκτός σχεδίου περιοχές ολόκληρης της Σαντορίνης. Μέσω διαδοχικών νομοθετικών παρατάσεων, απαγορεύεται η έκδοση αδειών για νέες τουριστικές εγκαταστάσεις και μεγάλες αναπτύξεις, σε μια προσπάθεια να ανακοπεί η αλόγιστη επιβίρυνση των υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης και μεταφορών που δοκιμάζονται σκληρά από τον υπερτουρισμό.

Όλα τα παραπάνω προσωρινά μέτρα αναστολής αναμένεται να διατηρηθούν μέχρι την επίσημη έγκριση του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΕΠΣ) του Δήμου Θήρας. Το νέο αυτό χωροταξικό εργαλείο φιλοδοξεί να θέσει οριστικούς κανόνες, σαφείς χρήσεις γης και καθορισμένα όρια φέρουσας ικανότητας, εξασφαλίζοντας την ισορροπία ανάμεσα στην τουριστική ανάπτυξη, την ασφάλεια των κατοίκων και τη διατήρηση του μοναδικού τοπίου του νησιού.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΑΟΣ

CYVIEW 199 LATSIA

- ✓ **Modern Residential Development**
- ✓ **Energy Efficient (Class A)**
- ✓ **Well Design Living Spaces**
- ✓ **Elegant Architecture**
- ✓ **Available 2 Bedrooms**

From €210.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47,
3ος όροφος, 2224 Λατσία
22486955
www.cyview-developers.com
info@cyview-developers.com

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.629,88	2.623,25	6,63	0,25%
ΤSE/Χ.Α. LARGE CAP	6.722,99	6.705,75	17,24	0,26%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ EN.A. GROWTH ΧΑ	16.491,50	16.460,26	31,24	0,19%
ΤSE/Χ.Α.ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.501,63	5.495,99	5,64	0,10%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.444,02	2.432,72	11,30	0,46%
ΤSE/Χ.Α. MID CAP	3.134,25	3.148,19	-13,94	-0,44%
ΤSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.578,67	1.575,31	3,36	0,21%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΔΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	581,45	580,38	1,07	0,18%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	3.135,72	3.128,11	7,61	0,24%
ΤSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	12.332,94	12.301,31	31,63	0,26%
ΤSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.592,93	4.613,36	-20,43	-0,44%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.508,24	3.517,23	-8,99	-0,26%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.312,77	5.299,30	13,47	0,25%
ΤSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	3.096,42	3.077,81	18,61	0,60%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΘΙΑΠΕΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.553,53	7.553,29	0,24	0,00%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	14.465,44	14.379,06	86,38	0,60%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.556,43	5.509,12	47,31	0,86%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.183,26	5.152,81	30,45	0,59%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	10.337,39	10.473,78	-136,39	-1,30%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	12.635,75	12.734,89	-99,14	-0,78%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	11.233,38	11.196,23	37,15	0,33%
ΤSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	8.945,53	8.867,98	77,55	0,87%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους έντελεστές Στάθμισας (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	132.809.523,98
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	17.070.050,94
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	12.401.900,52
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	10.867.327,65
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	10.838.115,81
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	4.732.962,32
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	4.174.528,91
ΠΟΛΥΠΑΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	3.945.449,68
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	3.891.657,34
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΙΑΕΦΩΝΙΑ	3.880.159,72
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.719.468,58
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	3.568.891,75
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	2.257.746,80
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΨΥΧΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.071.916,11
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.716.436,56
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	747.521,66
ΥΔΡΕΥΣΗ	674.266,53
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	634.068,35
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	632.238,28
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	516.464,58
ΡΑΔΙΟΘΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	478.162,56
ΤΡΟΦΙΜΑ	435.911,16
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	402.097,48
ΕΞΕΙΔΙΚΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	398.389,22
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΘΙΑΠΕΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	335.449,98
ΕΞΕΙΔΙΚΥΜΕΝΟ ΔΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	322.526,48
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ Α.Ε.Ε.Α.Π.	257.210,17

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
SPACE HELLAS (ΚΟ)	9,340	5,18%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	22,800	-2,98%
JNIBIOS (ΚΟ)	2,895	3,21%	ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	10,240	-2,48%
ΛΛΛWYN AG (ΚΟ)	14,100	3,07%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	5,280	-2,22%
ΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	4,080	2,51%	BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	1,150	-2,21%
ΛΑΜΔΑ DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,735	2,36%	COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	53,200	-2,03%
SAFE BULKERS INC. (ΚΟ)	6,775	2,34%	ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)	10,980	-1,96%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	56,250	2,09%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	12,170	-1,85%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	10,140	1,50%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	14,320	-1,65%
ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	2,720	1,49%	ΡΕΒΟΙΛ (ΚΟ)	1,825	-1,62%
ΕΥΑΘ (ΚΟ)	4,930	1,44%	ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	10,470	-1,41%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	44.701.358,35	0,56%
ΛΡΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	40.956.099,89	0,39%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	25.794.261,41	0,35%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	14.510.853,30	0,31%
ΔΕΗ (ΚΟ)	11.975.838,49	0,28%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	10.867.327,65	0,28%
ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	9.412.620,84	0,27%
ΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	6.727.463,30	0,26%
ΛΛΛWYN AG (ΚΟ)	6.630.756,25	0,25%
HELLENIQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	4.732.962,32	0,22%
UNIBIOS (ΚΟ)		

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΠΕΙΡ	10,14	1,50%
ΕΥΡΩΒ	4,57	1,33%
ΕΤΕ	16,52	0,33%
ΕΕΕ	53,2	-2,03%
ΑΛΦΑ	4,678	0,17%
ΔΕΗ	21,96	1,20%
MTLN	49,16	0,00%
BOCHGR	10,71	-0,46%
ΜΟΗ	56,25	2,09%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	44,18	0,50%
ΟΤΕ	19,8	0,00%
ΜΠΕΛΑ	26,8	0,07%
ALWN	14,1	3,07%
ΟΡΤΙΜΑ	10,98	-1,96%
ΤΙΤΣ	51,5	-0,68%
CENER	22,8	-2,98%
ΕΛΠΕ	14,61	0,27%
ΑΚΤΡ	10,24	-2,48%
CREDIA	0,976	-0,71%
ΔΑΑ	10,47	-1,41%
ΒΙΟ	17,92	1,01%
ΛΑΜΔΑ	6,735	2,36%
ΑΡΑΙΓ	12,17	-1,85%
ΕΛΧΑ	3,64	0,00%
ΕΥΔΑΠ	11,66	-1,19%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΦΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	374	5.059	10.821
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	1	5	3.935
FTSE/Χ.Α. Large Cap	368	5.004	6.886
MSCI GREECE REBASED	5	50	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.018	26.174	2.065.194
ΑΔΜΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	6	18	12.122
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	2	11	4.330
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	39	3.099	206.800
Allywyn AG (ΚΟ)	99	468	12.200
ΑΛΦΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	439	7.829	67.869
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	0	0	396
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	1	2	47
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	3	7	1.978
BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	108	5.895	1.325.297
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	0	0	860
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	19	54	307
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	21	194	5.588
CrediaBank (ΚΟ)	34	2.972	193.850
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0	0	2.366
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	112	937	22.621
EUROBANK (ΚΟ)	48	350	27.215
EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	2	10	238
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5	24	13.590
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	33	110	3.884
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	2	2	4.803
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	30	145	4.548
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	39	168	16.438
JUMBO (ΚΟ)	41	223	4.843
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	131	349	39.542
METLEN PLC (ΚΟ)	21	64	14.845
MIG (ΚΟ)	1	2	212
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	25	74	445
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	41	119	14.612
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	5	13	451
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	596
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	37
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	635	2.785	36.448
ΔΕΗ (ΚΟ)	53	195	19.322
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	6	16	104
TITAN (ΚΑ)	3	3	2.053
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	14	36	4.337
Δικαιώματα σε Δείκτες	27	636	4.312
FTSE/Χ.Α. Large Cap	27	636	4.312
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	4	4.011
Allywyn AG (ΚΟ)	1	2	535
ΑΛΦΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	1.377
EUROBANK (ΚΟ)	0	0	200
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	2	666
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	52
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	0	0	769
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	412
Συνολική Δραστηριότητα	2.421	31.873	2.084.338

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 18 Αυγούστου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ Κ)	4.4800	4.4800	4.4800	-5.0000	100	4.4000	4.5900	4.4800	-1.10
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	10.6500	10.7200	10.6849	-2.8700	“15.013”	10.6300	10.7500	10.6900	-0.28
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.4600	1.4600	1.4600	0.0290	124	1.4500	1.4600	1.4600	0.00
ΛΕΠΕ	7Q Investments Public Limited (Σ)	0.1350	0.1350	0.1350	0.0000	250	0.1300	0.1350	0.1350	0.00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.1300	0.1400	0.1377	0.3030	“103.972”	0.1350	0.1400	0.1390	1.46
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3.0600	3.0800	3.0624	1.3140	“1.708”	3.0400	3.0600	3.0600	-0.65
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.3600	2.3800	2.3675	1.7500	“2.967”	2.3600	2.3800	2.3800	0.85
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.3220	0.3540		
MINE	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0410	0.0420	0.0416	0.3050	“11.001”	0.0365	0.0420	0.0420	9.09
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ)	0.0680	0.0735	0.0735	0.6470	“1.850”	0.0735	0.0800	0.0735	9.70
ΑΚΕΠ	“ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ	“UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3340	0.3480		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)	0.0330	0.0330	0.0330	0.3000	“6.400”	0.0275	0.0330	0.0330	10.00
ΙΣΕΠ	“ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)”						0.0310	0.0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0190		
ΡΕΕΠ	“REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0100	0.0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	0.0045	0.0055	0.0055	0.0090	“10.200”	0.0045	0.0050	0.0055	-8.33
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	“HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0125	0.0000		

Η JP Morgan κατά της αύξησης φόρων στις βρετανικές τράπεζες

Την έντονη αντίθεσή του σε νέα φορολογική επιβάρυνση των βρετανικών τραπεζών εξέφρασε ο Τζέιμς Ντάιμον, παρεμβαίνοντας προσωπικά στη συζήτηση που έχει ανοίξει για την επιβολή έκτακτου φόρου στα τραπεζικά υπερκέρδη. Σύμφωνα με τους Financial Times, ο διευθύνων σύμβουλος της JP Morgan επικοινωνήσε τηλεφωνικά με τον Βρετανό υπουργό Οικονομικών Τζον Χίλι, καλώντας τον να μην αυξήσει τη φορολογία των τραπεζών στον πρώτο του προϋπολογισμό.

Ο Ντάιμον υποστήριξε ότι οι υψηλότεροι φόροι μπορούν να οδηγήσουν σε μεταφορά δραστηριοτήτων και θέσεων εργασίας εκτός Βρετανίας. Ως

Μπορούν να οδηγήσουν σε μεταφορά δραστηριοτήτων εκτός Βρετανίας, προειδοποιεί ο Ντάιμον.

παράδειγμα επικαλέστηκε τη Νέα Υόρκη, αποδίδοντας στο φορολογικό καθεστώς της πόλης μέρος της υποχώρησης της απασχόλησης στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Η παρέμβαση έρχεται καθώς εντείνονται οι πιέσεις προς την κυβέρνηση του Αντι Μπέρναμ να επιβάλει έκτακτη εισφορά στα τραπεζικά κέρδη, προκειμένου να χρηματοδοτήσει μέτρα για το κόστος ζωής και τους λογαριασμούς της ενέργειας. Στο στόχαστρο βρίσκονται κυρίως οι τέσσερις μεγαλύτερες βρετανικές τράπεζες, HSBC, NatWest, Barclays και Lloyds, οι οποίες εμφάνισαν συνολικά κέρδη 29,2 δισ. λιρών κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους. Από αυτά, περίπου 13,7 δισ. λίρες, σχεδόν τα μισά, προορίζονται για τους μετόχους μέσω μερισμάτων και επαναγορών μετοχών.

Η οργάνωση Positive Money εκτιμά ότι ένας έκτακτος φό-

ρος 38% στα κέρδη από τις δραστηριότητες λιανικής τραπεζικής στη Βρετανία, πάνω από το όριο των 800 εκατ. λιρών, θα μπορούσε να αποφέρει έως και 19 δισ. λίρες.

Η πρόταση περιορίζεται στα κέρδη που προέρχονται από τη βρετανική αγορά και δεν καλύπτει τις διεθνείς ή επενδυτικές δραστηριότητες των τραπεζών.

Οι βρετανικές τράπεζες επιβαρύνονται με τον βασικό εταιρικό φόρο 25% και πρόσθετη προσαύξηση 3%, με αποτέλεσμα ο συνολικός συντελεστής επί των κερδών τους να διαμορφώνεται στο 28%. Παράλληλα, καταβάλλουν ξεχωριστή εισφορά που υπολογίζεται με βάση τους ισολογισμούς τους. Η συζήτηση αποκτά μεγαλύτερο βάρος λόγω των σχεδίων της J.P. Morgan να κατασκευάσει νέο κτίριο γραφείων έκτασης περίπου 3 εκατ. τετραγωνικών ποδιών στο Canary Wharf. Η επένδυση υπολογίζεται σε 3 δισ. λίρες.

Η JP Morgan έχει συνδέσει την υλοποίηση του έργου με τη διατήρηση θετικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ενώ ο Ντάιμον είχε αφήσει ανοικτό ακόμη και το ενδεχόμενο ακύρωσής του σε περίπτωση μιας κυβερνητικής πολιτικής εκθρίκνης προς τις τράπεζες.

Οι θέσεις του προκάλεσαν την αντίδραση των βρετανικών συνδικάτων. Ο γενικός γραμματέας του Trades Union Congress, Πολ Νόουακ, υποστήριξε ότι, την ώρα που τα τραπεζικά κέρδη, τα μερίσματα και τα μπόνους αυξάνονται, τα νοικοκυριά εξακολουθούν να επιβαρύνονται από ακριβότερους λογαριασμούς και υψηλότερες δόσεις στεγαστικών δανείων.

Μέχρι στιγμής, ούτε ο Αντι Μπέρναμ ούτε ο Τζον Χίλι έχουν δεσμευθεί δημοσίως για την επιβολή έκτακτου φόρου. Ωστόσο, ενόψει του προϋπολογισμού του Οκτωβρίου, η αντιπαράθεση για το ποιος θα χρηματοδοτήσει τα νέα μέτρα στήριξης μόλις έχει αρχίσει.

Πτωτικά κινήθηκε το Χρηματιστήριο την Τρίτη

Πτώση κατέγραψε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου την Τρίτη, με τον Γενικό Δείκτη να κλείνει στις 320,25 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές της τάξης του 0,30%. Ζημιές 0,29% σημείωσε και ο Δείκτης FTSE/

Ο Γενικός Δείκτης θα κλείσει στις 320,25 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές της τάξης του 0,30%.

CySE 20, ο οποίος έκλεισε στις 188,18 μονάδες. Η συνολική αξία των συναλλαγών ανήλθε στις €210.742,38.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη κατέγραψε η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,32%, κλείνοντας στις 2.172,61 μονάδες, τα Ξενοδοχεία κατά 1,34%, κλείνοντας

στις 1.860,75 μονάδες, και οι Επενδυτικές κατά 0,13%, κλείνοντας στις 2.854,14 μονάδες. Στον αντίποδα, ζημιές κατέγραψε η Κύρια Αγορά κατά 0,47%, κλείνοντας στις 251,27 μονάδες. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €160.412,98 (τιμή κλεισίματος €10,69 - πτώση 0,03%), της Louis PLC με €7.024,46 (τιμή κλεισίματος €0,139 - άνοδος 1,46%), της Κυπριακής Εταιρείας Τιμέντων με €11.354,98 (τιμή κλεισίματος €1,43 - άνοδος 0,35%), της Πανδώρας με €7.726,10 (τιμή κλεισίματος €0,22 - χωρίς μεταβολή) και της Atlantic Insurance με €7.024,46 (τιμή κλεισίματος €2,38 - άνοδος 0,85%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσης, 9 κινήθηκαν ανοδικά, 5 καθοδικά και 6 παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 82.

Αλλαγή στάσης από τη γερμανική κυβέρνηση για την Commerzbank

Το Βερολίνο εξετάζει πώληση του ποσοστού του στην ιταλική UniCredit

Την αλλαγή στάσης της Γερμανίας στο θέμα της εξαγοράς της Commerzbank AG από την ιταλική UniCredit SpA επιβεβαιώνουν πληροφορίες του Bloomberg, σύμφωνα με τις οποίες ανώτεροι κυβερνητικοί αξιωματούχοι εμφανίζονται θετικοί στο να συζητήσουν πιθανή πώληση του 12,7% που κατέχει η Γερμανία στην τράπεζα, εφόσον οι δύο τράπεζες καταλήξουν σε συμφωνία για κοινή στρατηγική.

Η θέση αυτή δεν αποτελεί επίσημη κυβερνητική πολιτική, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, πράγμα που σημαίνει ότι δεν υπάρχει εγγύηση πως θα ακολουθήσει συναλλαγή ή ακόμη και διαπραγματεύσεις, εφόσον οι τράπεζες καταλήξουν τελικά σε κοινό έδαφος. Ωστόσο, ορισμένοι αξιωματούχοι θεωρούν ότι μια πώληση στην κατάλληλη τιμή και με διασφαλίσεις για το μέλλον της Commerzbank είναι πλέον ευπρόσδεκτη, δεδομένου ότι η UniCredit πιθανότατα θα αποκτήσει ούτως ή άλλως τον έλεγχο.

Ο σημαντικότερος όρος για τις συζητήσεις μεταξύ του Βερολίνου και της UniCredit σχετικά με ενδεχόμενη πώληση μετοχών είναι η ιταλική τράπεζα να στηρίξει την παρούσα διοίκηση της Commerzbank, σύμφωνα με τις πληροφορίες που δεν επιβεβαιώνονται επισήμως.

Η γερμανική κυβέρνηση αποτελεί σημαντικό επενδυτικό της Commerzbank μετά τη διάσωσή της κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Θα παρά-

Πιθανή πώληση του 12,7% που κατέχει η Γερμανία στην Commerzbank AG θα μπορούσε να αυξήσει το ποσοστό της UniCredit σε πάνω από 60%.

σχει στον διευθύνοντα σύμβουλο της UniCredit, Αντρέα Ορσέλ, την πλειοψηφική συμμετοχή στην ανταγωνίστρια τράπεζα και εκτιμάται ότι θα επιτρέψει και στις δύο πλευρές να αναπτυχθούν, αντι να παραμείνουν εγκλωβισμένες σε μια ανταγωνιστική σχέση που θα περιπλέξει την επιτυχή ολοκλήρωση της μεγαλύτερης τραπεζικής συναλλαγής στην Ευρώπη εδώ και δεκαετίες.

Αν και η Γερμανία έχει αντιταχθεί στον τρόπο με τον οποίο η UniCredit απέκτησε το μερίδιό της, στην πράξη έχει κρατήσει τις αποστάσεις της, υποστηρίζοντας ότι εναπομένει στους δύο πιστωτικούς οργανισμούς να διευθετή-

Σημαντικός όρος είναι η συμφωνία των δύο τραπεζών σε κοινή στρατηγική.

σουν το πως θα προχωρήσουν. Η κυβέρνηση υπό τον καγκελάριο Φρίντριχ Μερτς έχει, εξάλλου, να αντιμετωπίσει μια σειρά προκλήσεων, από την ενίσχυση του στρατού και των υποδομών έως τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος της χώρας.

Μια πώληση μεριδίου με αντάλλαγμα τη δέσμευση ότι η

Commerzbank θα συνεχίσει να δραστηριοποιείται σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση της οικονομίας θα επέτρεπε στο Βερολίνο να υλοποιήσει ορισμένες από τις προτεραιότητές του για τον πιστωτικό οργανισμό, αφού δεν κατάφερε να εμποδίσει τη UniCredit να αναλάβει τον έλεγχο.

Η αλλαγή στάσης της κυβέρνησης αποτελεί κίνητρο για συμβιβασμό, αλλά εκτιμάται ότι η εξεύρεση κοινού τόπου μεταξύ του Ορσέλ και της CEO της Commerzbank, Μπετίνα Ορλόφ, δεν θα είναι εύκολη. Η διευθύνουσα σύμβουλος αντιτίθεται σε ορισμένα από τα σχέδια του Ορσέλ για τον γερμανικό πιστωτικό

οργανισμό, ειδικά στην πρότασή του να γίνουν δραστικές περικοπές στο διεθνές δίκτυο της Commerzbank. Μάλιστα, ο Ορσέλ έχει απειλήσει να απομακρύνει την Ορλόφ και την ομάδα της.

Τα δύο στελέχη ξεκίνησαν πρόσφατα σειρά συνομιλιών που ενδέχεται να διαρκέσουν μήνες, αν και οι συζητήσεις μέχρι στιγμής έχουν επικεντρωθεί σε μεγάλο βαθμό στις τεχνικές επιπτώσεις μιας αλλαγής στον ρυθμιστικό έλεγχο, σύμφωνα με το Bloomberg News. Διπλώσεις και από τις δύο πλευρές κατά τη διάρκεια της συνάντησης, ότι παραμένουν σταθερές στις προηγούμενες θέσεις τους σχετικά με τη στρατηγική, υποδηλώνουν ότι είναι απίθανο να επιτευχθεί γρήγορη συναίνεση, σύμφωνα με πηγές που γνωρίζουν το θέμα. Το Βερολίνο είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος μέτοχος της Commerzbank και ελέγχει δύο έδρες στο εποπτικό συμβούλιο. Η πώληση του μεριδίου του στη UniCredit θα μπορούσε να αυξήσει τη συμμετοχή του ιταλικού πιστωτικού ιδρύματος σε πάνω από 60%, από το επίπεδο λίγο κάτω του 50% που θα κατέχει μόλις αποκτήσει την κυριότητα των μετοχών που προσφέρθηκαν κατά τη διάρκεια της δημόσιας προσφοράς εξαγοράς.

Η κυβέρνηση είχε αρχικά αποκλείσει το ενδεχόμενο πώλησης στην UniCredit, αλλά μετρίασε την αντίθεσή της αφού η δημόσια προσφορά της ιταλικής τράπεζας της εξασφάλισε de facto πλειοψηφία στις ψήφους.

Ο καύσωνα μειώνει την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας στην Ευρώπη

Κλείνουν αντιδραστήρες από τη Γαλλία έως τη Ρουμανία και την Ουγγαρία

Από τη Γαλλία έως τη Ρουμανία και την Ουγγαρία, η παρατεταμένη ζέση και η υποχώρηση της στάθμης των ποταμών θέτουν εκτός λειτουργίας πυρηνικούς αντιδραστήρες, περιορίζουν τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας και επαναφέρουν στο σύστημα μονάδες άνθρακα, φυσικού αερίου και λιγνίτη.

Η πέμπτη επέλαση του καύσωνα στην Ευρώπη αυτό το καλοκαίρι αναμένεται να στερήσει την Παράσκει από τη Γαλλία περίπου το 15% της συνολικής ισχύος του πυρηνικού της στόλου. Σύμφωνα με στοιχεία της EDF που επικαλείται το Reuters, οι περικοπές θα φτάσουν στο αποκορύφωμά τους στα 9,4 γιγαβάτ, επηρεάζοντας εννέα αντιδραστήρες, από τους οποίους οι έξι προβλέπεται να τεθούν πλήρως εκτός λειτουργίας.

Η μειωμένη πυρηνική παραγωγή, σε συνδυασμό με τη χαμηλή παραγωγή των αιολικών, οδήγησε ήδη σε άνοδο των τιμών. Το γαλλικό συμβόλαιο ηλεκτρικής ενέργειας επόμενης ημέρας ενισχύθηκε κατά 4,4%, στα 154,50 ευρώ ανά μεγαβατώρα, το υψηλότερο επίπεδο από τις 23 Ιουνίου. Συνήθως τον Αύγουστο, η ζήτηση και οι τιμές στη Γαλλία υποχωρούν λόγω των θερινών διακοπών.

Οι πυρηνικοί σταθμοί χρειάζονται μεγάλες ποσότητες νερού για

Η πέμπτη επέλαση του καύσωνα στην Ευρώπη αυτό το καλοκαίρι αναμένεται να στερήσει από τη Γαλλία περίπου το 15% της συνολικής ισχύος του πυρηνικού της στόλου.

την ψύξη τους. Στη Γαλλία, όπου περίπου το 70% της ετήσιας ηλεκτροπαραγωγής προέρχεται από την πυρηνική ενέργεια, το πρόβλημα δεν είναι τόσο η χαμηλή στάθμη των ποταμών όσο η υψηλή θερμοκρασία τους.

Η γαλλική νομοθεσία περιορίζει τη θερμοκρασία του νερού που μπορούν να απορρίπτουν οι σταθμοί στους ποταμούς, ώστε να προστατεύονται τα οικοσυστήματα. Όταν το νερό εισέρχεται ήδη υπερβολικά ζεστό, οι αντιδραστή-

ρες πρέπει να μειώσουν την παραγωγή τους ή να σταματήσουν.

Στον Δούναβη συμβαίνει το αντίθετο: η στάθμη έχει πέσει τόσο πολύ ώστε να δυσκολεύεται η άντληση των αναγκαιών ποσοτήτων νερού για την ψύξη των εγκαταστάσεων.

Η κρατική Nuclearelectrica άρχισε την Πέμπτη τη διαδικασία αποσυνδέσης του τελευταίου ενεργού αντιδραστήρα του πυρηνικού σταθμού της Cernavoda, λόγω των ιστορικά χαμηλών επιπέδων του

Δούναβη, σύμφωνα με νεότερο τηλεγράφημα του Reuters. Ο πρώτος αντιδραστήρας είχε τεθεί εκτός λειτουργίας στα τέλη Ιουλίου. Οι δύο μονάδες έχουν ισχύ 706 μεγαβάτ η καθεμία και καλύπτουν συνολικά περίπου το 20% της ηλεκτροπαραγωγής της Ρουμανίας.

Η χώρα έχει κηρύξει κατάσταση ενεργειακής έκτακτης ανάγκης για ολόκληρο τον Αύγουστο, ζητώντας από επιχειρήσεις και νοικοκυριά να περιορίσουν εθελοντικά την κατανάλωση κατά τις βραδινές ώρες αιχμής. Η κυβέρνηση έχει επίσης καταρτίσει σχέδιο για σταδιακές περικοπές ρεύματος σε βιομηχανικούς καταναλωτές, εφόσον αυτό καταστεί αναγκαίο. Για να καλυφθεί το έλλειμμα τέθηκε σε λειτουργία λιγνιτική μονάδα, ενώ η χώρα στηρίζεται στην αιολική και την υδροηλεκτρική παραγωγή, καθώς και στις εισαγωγές.

Οι αρχές είχαν επιχειρήσει ακόμη και πρωτοφανείς παρεμβάσεις στον Δούναβη για να διατηρήσουν σε λειτουργία τον αντιδραστήρα: ανατίναξαν βραχάδες εμπόδιο, προχώρησαν σε εκβάθυνση της κοίτης και βύθισαν φορτωμένες με πέτρες φορτηγίδες. Οι παρεμβάσεις κέρδισαν χρόνο, αλλά δεν απέτρεψαν τη διακοπή. Ανάλογη μάχη δίνει η Ουγγαρία για να διατηρήσει σε λειτουργία το Paks, τον

μοναδικό πυρηνικό σταθμό της, ισχύος 2.000 μεγαβάτ, ο οποίος καλύπτει περίπου το 40% της ηλεκτροπαραγωγής της χώρας.

Με τρεις από τους τέσσερις αντιδραστήρες εκτός λειτουργίας, οι αρχές ξεκίνησαν την κατασκευή αναχώματος στην κοίτη του Δούναβη, επιστρέφοντας περίπου 145.000 κυβικά μέτρα πετρωμάτων και στρατιωτικό προσωπικό. Παράλληλα, δύο φορτηγίδες μήκους 80 μέτρων έχουν μεταφερθεί στην περιοχή και ενδέχεται να βυθιστούν ελεγχόμενα για να αυξήσουν προσωρινά τη στάθμη του νερού κοντά στις αντλίες ψύξης, σύμφωνα με το Associated Press.

Η παραγωγή του Paks είχε υποχωρήσει την προηγούμενη εβδομάδα περίπου στο 10% της δυναμικότητάς του. Μια προσωρινή άνοδος της στάθμης του Δούναβη κατά 19 εκατοστά, έπειτα από βροχές στην Αυστρία, επέτρεψε την επανεκκίνηση δεύτερης τουρμπίνας, χωρίς όμως να απομακρύνει τον κίνδυνο νέων διακοπών. Οι συνέπειες δεν περιορίζονται στις χώρες όπου βρίσκονται οι αντιδραστήρες. Η χαμηλότερη παραγωγή της Γαλλίας μειώνει τις δυνατότητες εξαγωγών, αναγκάζοντας αγορές όπως η Βρετανία και η Γερμανία να αυξήσουν την παραγωγή από άνθρακα και φυσικό αέριο.

Deloitte.

Deloitte Alumni
Colleagues for life

© 2026 Deloitte Limited

Scan to join
our community

